

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Feladó szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1908. június 3. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
" " 4. d. e. 10 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.
" " 5. d. e. 10 órakor. Országos sörárpa- és komlókiállítás rendező-bizottsága ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának úgyis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1908. évi június hó 4-én (csütörtökön) d. e. 10 órakor a „Köztelek” székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz. alatt) tartandó

IV. rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 41. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” országos sörárpa és komlókiállítás rend.-bizottságának
1908. évi június hó 5-én (péntek) d. e. 10 órakor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Sörárpa-kiállítás bírálati szabályzatának megállapítása.
2. Komlókiállítás bírálati szabályzatának megállapítása.
3. Részvétel a berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállításon.
4. Bíráló-bizottság választása.

Cserháti Sándor s. k.,
biz. elnök.

Közgazdasági szakosztály ülése.

(1908 május 29.)

Jelen voltak: *Barényi Jenő, Bartóky József dr., Bernát István dr., Bolla Mihály, Elek Ernő, Farkas Geyza dr., Gaál Jenő dr., Goszthonyi István, Isépy Viktor dr., Jancsó Dezső, Károly Rezső dr., Koppély Géza, Lachne Hugó, Löherer Andor, Majláth József gróf, Mendl Jeromos, Paikeri Alajos, Pallavicini Ede őrnagy, Reusz Henrik, Roth Lóránd, Sághy Gyula, Szily Tamás* szakosztályi tagok; az egyesületi tisztviselőikara részéről *Rubinek Gyula* igazgató, *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár, *Krolopp Hugó* ipari szakosztályi titkár, *Kirchner Lajos* pénztáros, *Mutschenbacher Emil dr.* segédtitkár és *Buday Barna* szerkesztő-titkár mint előadó.

Kimentettek az ülésről való elmaradásukat *Mezey Gyula* és *Matta Árpád dr.*

A szakosztály elnökei az ülésen elfoglaltságuk miatt meg nem jelenvén, a szakosztály az ülés vezetésére *Bolla Mihályt* kérte föl.

Javaslat az új kivándorlási törvény tárgyában.

Buday Barna előadó: A kivándorlás ügyét külön törvénnyel 1903. évben szabályozta a törvényhozás a gazdatársadalom érdeklődése közben és az 1902. évben tartott kivándorlási kongresszusok hatása alatt. Noha az alkotott törvénybe a gazdatársadalom több kívánságát felvették, mégis csalódtunk benne. Nem várta a gazdatársadalom, hogy a kivándorlás megszűnjék, de azt remélte megis, hogy a törvénynek egyes intézkedései meg fogják védelmezni a közérdeket s kiválték a mezőgazdaságot. Sajnos, az ellenkező következett be. A kivándorlási statisztikából kitűnik, hogy a törvény megalkotását követően 1903-tól kezdve öt év alatt a kivándorlók száma több mint kétszerannyi volt, mint a törvény megalkotása előtti öt év alatt.

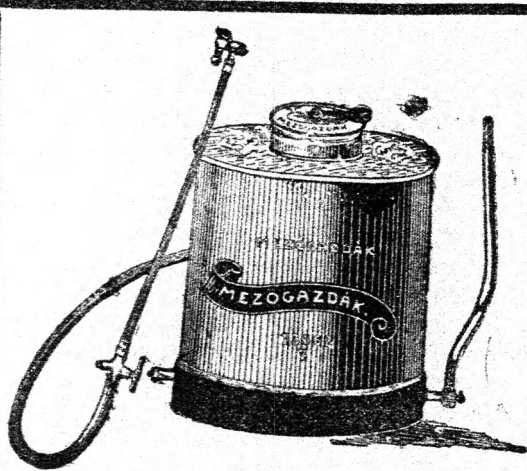
Nemcsak hogy a kivándorlók száma növekedett, de még a jogosulatlan kivándorlók is sokasodtak, úgy, hogy az utolsó öt év átlagában a kivándorlók 18%-a utlevél nélkül ment

ki. Kétségtelen tehát, hogy a törvénynek valami visszatartó vagy marasztaló hatása nem volt. Távol állunk attól, hogy a kivándorlás növekedésének összes okait a mostani törvény tökéletlenségében keressük, mert erre nézve sok gazdasági és szociális mozzanaton kívül közreműködött a nép lelkében élő ama kiolthatatlan vágy is, mely mindinkább a jólét magasabb fokának elérésére és a meggazdagodásra irányul. Kétségtelen azonban, hogy a törvénynek egy-némely hiányosságai és a mindennapi élet szükségleteit nem fedező intézkedései hozzájárultak ahhoz, hogy a kivándorlási mozgalom ily nagy mértékben elhatalmasodott.

Néhány észrevételt tesz ezután előadó a mostani törvény érvénye alatti helyzetre vonatkozólag. A kormánynak sikerült keresztülvinni 1903. évben azt, hogy Fiume és New-York között közvetlen hajójáratok létesítenek. A Cunard Line szervezte ezt a hajójáratot s a kivándorlók ezen a vonalon megfelelő hatósági ellenőrzés alá voltak vehetők; de ezen utvonalon igénybevételek kötelezővé tétele keresztülvihető nem volt; Tisza István belügyminiszter rendeletére a hatóságok kioktatták a kivándorlókat arra nézve, hogy czélszerűbb a fumei utirány, azonban a kioktatás ezen rendszerre sem vált be és így a helyzet ma az, hogy a közgazgatásilag ellenőrzött fumei utvonalt a kivándorlóknak alig egyharmada veszi igénybe; a többi Németország felé tart, teljesen ellenőrizhetlen utakon. Ez a helyzet mindaddig javulni nem fog, míg biztosítékot nem szűzünk arra nézve, hogy kivándorlóinkat a külföldi hajózó társulatok se veszik fel utlevél nélkül.

Szóló a létező törvény alig végrehajtható rendelkezéseinél sokkal jelentősebbnek tartja a belügyminiszter abbéli törekvését, hogy a német hajóstársaságokkal megállapodást kíván létrehozni arra nézve, hogy azok vessék alá magukat a magyar törvény rendelkezéseinek és törvényes alapon vegyenek részt a forgalom lebonyolításában.

Az érvényben levő törvény másik hibája az volt, hogy magánügynöki rendszert engedé-

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

" B. " " " 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 24 oldal.

lyezett. Mi 1903. évben tiltakoztunk ez ellen, de a törvény parlamenti tárgyalásánál nem volt országgyűlési képviselő, aki az ügynökségek létesítése ellen szót emelt volna és így a törvény alapján a belügyminiszter 62 esetben adott kivándorlási magánügynökségre engedélyt. Hogy ez a rendszer káros volt, arra elég bizonyítékul szolgál az, hogy az első évben már 10 ügynök-től kellett az engedélyt megvonni s végül midőn a miniszter belátta, hogy az ügynökségekkel boldogulni nem lehet, beszüntette ezt az intézményt teljesen. Eppen ezért csak üdvözlőnk lehet az új törvényjavaslat azon intézkedését, hogy a magánügynökségeket teljesen kiküszöbölj.

A most még érvényben levő törvény végrehajtásának gyengesége volt, hogy azon hatóságok, melyek a kivándorlási engedélyek kiadására hivatottak és jogosultak voltak, nem ismervén az engedélyért folyamodók életkörülményeit, képtelenek voltak annak elbírálására, hogy az illetőket törvényszerint megilleti-e a kivándorlásjoga vagy sem, ennek következtében olyanok is kaptak utleveleket, akik a kivándorlási törvény megkötő rendelkezései értelmében nem lettek volna jogosítva az ország elhagyására. Míg tehát a kivándorlási utlevelek kezelésére nézve a mai rendszer áll fenn s amíg oly tényezők nem fognak közreműködni az engedély kiadásánál, akik a kivándorlás jogosultságát elbírálni hivatottak, addig nem lehetett remény arra, hogy a törvény korlátozó rendelkezéseinek érvényt lehessen szerezni az engedélyek kiadásánál. Ez a multban nagy hiba volt.

Hiba volt az is, hogy a kivándorlásra csábítókra kirótt büntetések igen enyhék voltak, a legnagyobb büntetés kéthavi elzárás és 600 korona pénzbírság.

Hogy ezen rendelkezésnek semmi megfélemlítő hatása nem volt, azt igazolja az, hogy az 1906. és 1907. évben 640 egyént büntettek meg titkos ügynökkösdés miatt.

Mindezen és egyéb felmerült körülmények következtében mindazok, akik e mozgalommal foglalkoztak, belátták, hogy a törvény revizióra szorul.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter be is terjesztette a parlament elé az új törvényjavaslatot,

melyről el kell ismernünk, ha nem is ért el mindent, de amely hiányokat a régebbi törvényben felismert, azokon segíteni igyekeznek. A miniszter mindenekelőtt a törvény végrehajtása tekintetében kívánt garanciákat keresi oly módon, hogy másfél év óta érintkezésben van az amerikai hatóságokkal és német hajózársaságokkal s célja az, hogy a magyar kivándorlókkal szemben utlevélkényszer alkalmazassék. A miniszter akként kontemplálja ezen kérdés megoldását, hogy ha a hajózársaságok nem fogják felvenni az utlevél nélkül kivándorlókat, akkor a jogosulatlan kivándorlás jobban megakadályoztatik, mint bármely szigorú törvénnyel.

A törvényjavaslat általában jellemzi, hogy a fenyegetett közérdeket fokozott erővel és gondos védelemben részesíti. A korlátozások, melyek bizonyos feltételek teljesítésére szorítják a kivándorlókat, három lényeges ponttal szaporodtak; így az új törvény értelmében a kiskorúak csak akkor vándorolhatnak ki, hogyha külföldön való elhelyezésük előzetesen igazolattik; katonai kötelezettek csak akkor vándorolhatnak ki, hogyha a honvédelmi és belügyminiszterek egyetértőleg írásbeli engedélyt adnak a kivándorlásra, de ez esetben is 50—1000 K. óvadékot kötelesek letenni; végül családfelek csak akkor vándorolhatnak ki, hogyha hozzátartozóik ellátása tekintetében kellő biztosítékot nyújtanak. Mindezek tehát lényeges megszorítások s ha ezeknek érvényt lehetne szerezni, az új törvénnyel teljesen célt érnének. Amíg az 1903. évi törvény a kivándorlásra való csábítást vétségnek minősíti, addig az új törvényjavaslat vétséget, sőt büntetést is megállapít s a visszaeső bűnösöket öt évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtja.

A törvényjavaslat intézkedéseivel tehát általánosságban meg lehetünk elégedve, minél fogva erre vonatkozó határozati javaslatát elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

Gal János dr.-nak általánosságban az a megjegyzése, hogy a kivándorlási bajok életrendi orvoslására nemcsak gazdasági, de társadalmi és közigazgatási uton is törekednünk kell. Ez a határozati javaslat első részében kifejezésre juttatandó.

Löherer Andor tanulmányozta a kivándorlás kérdését s arra a tapasztalatra jutott, hogy téves állítás az, minthogyha a magánügynökségek előmozdították volna a kivándorlást. A baj gyökerét a szóló abban látja, hogy a külföldi hajózársaságok milliókat fektettek be a kivándorlási telepek és paloták építésébe és ezen összeget akarják gyümölcsösztetni. Ha a külföldi hajózársaságok az utlevélkényszer nem fogadják el, akkor szerinte egyenesen be kell tiltani a külföld felé irányuló kivándorlást. Szóló kihagyta az előadói javaslat első fejezetének utolsó pontját, mely a magánügynökségek megszüntetéséről megnyugvással szól.

Buday Barna előadó fenntartja javaslatát előtte szólóval szemben, mert öt év tapasztalata teljesen igazolta a magánügynökségek intézményét ellenző állásfoglalásunkat. A törvény életbeléptének első éve alatt tíz ilyen ügynöki engedélyt vont be a belügyminiszter, később pedig az összes engedélyeket visszavonta; ezt nem tette volna, hogyha az ügynökségek titkos akcióit nem fejtették volna ki.

Szóló a korrekтивát nem abban látja, hogy a külföldi ágenseket a belföldi ágensek ellenőrizzék, mert ez gyenge védelem; a megbízhatóbb védelmet a közigazgatási hatóságok éberségében kell keresni. Ha a német társaságokkal megfelelő szerződéseket nem sikerül kötünk, akkor represszáliákat alkalmazunk s igyekeznünk meggátolni a határszéli rendőrség útján, hogy embereink kimenjenek Németországba.

Ajánlja szóló javaslata első pontjának változtatlan elfogadását.

Laehne Hugó általánosságban elfogadja a javaslat első pontját, melyet azonban megtoldani kér. Szóló a kivándorlást nem annyira közigazgatási, mint inkább szociális és közigazgatási kérdésnek tartja; míg munkabéreink alacsonyabbak lesznek, mint Amerikában, addig mindig meglesz a törekvés, hogy a munkások maguknak a kivándorlás révén jobb helyzetet keressenek.

Ezt láthatjuk abból, hogy mihelyt Amerikában a válság bekövetkezett és a nagy vállalatok a munkát beszüntették, apadt a kivándorlás. Hogy 1906—1907. évben ily nagy mértékben

emelkedett a szociálisták minnek folytató kivándorlásra nagyobb város és a sztrájkok latban tehát sztrájkot törvénjuk, mert a függésben van utal előadó dalmi tevékenység. Pallavicini abban, hogy befolyásuk van tésében.

Buday Barna ványához, mely terjesztésbe az első pontját fogadta el:

Az OMC általánosságban ter kívándorlásra 1903. évi utal hibáit megfélemlítő rekszik. Né rükben or és közigazgatási szükséges lehet szerü mozgásból való s hogy a ki szemben e meggátolási zásnak is nunk. Üdvö nösen azo felől a véde lesség alól felől pedig jogosulatlan szigorú megvással látj magánügynö zése ellen

TÁRCZA.

A gazdatiszti kar.

Irta: Löherer Andor.

Szép sikerrel folyt le az OMGE-nek a diószegi cukorgyári gazdaságba rendezett tanulmányi kirándulása. Minden belterjességre törekvő gazdának mintául szolgálhat ez a gazdaság, amelyben 12,000 magyar hold terjedelme mellett Kuffner Károly báró kitünő, czéltudatos és egy célra negyven évi szakadatlan és lankadatlan munkásság által szentesített rendszere mellett évente 4000 magyar hold cukorrépat termesztenek. A látottak olyan tanulságokkal szolgáltak az ott f. hó 30-án megjelent mintegy 160, az ország minden részéből összesereglett intelligens és uri gazdaközönségnek, melyek, szerény véleményem szerint, mély nyomokat vannak hivatva vágni gazdalkodási rendszerünk követendő irányára nézve.

A kirándulás gazdasági vonatkozásait a „Köztelek” hasábjain az enyémnél hivatottabb tollra bízom. Nekem egy más, de a mai viszonyok között talán nem éppen kevésbé fontos körülmény megvilágítása jutott feladatommá.

E témánál, megvallom őszintén, dicsőíteni szeretnék. A lelkesedés legnagyobb fokával szeretném előadni ama benyomásokat, amelyek egész valómát és sok velem érző uri gazdasámsámat elfogta, amidőn Diószeget bejárva, a magas kulturát minden lépten-nyomon és minden zugában ama gyönyörű gazdaságnak beültetve és megvalósítva magunk előtt láttuk.

Mi, gazdák, hamar megérintjük egymást.

A répakulturánál nehezebb egyetlen művelési növényünknel sincs. Egyrészt, mert abban a

munkásnak folytonosan és szakadatlanul benne kell lennie, másrészt a cukorrépa olyan igényes növény, hogy annak a legjobb díszítéséhez, vagyis az állandó, lehető legnagyobb hozamok leadásához, a tulajdonképpeni megművelés előtt olyan talajelőkészítést kell adni, amilyent csak a legintelligensebb, a leggyakorlatibb, a legtisztább fővel és ítélőképességgel bíró és független cselekvési képességgel rendelkező intéző adhat. A gazdasági szaktudás egész tárházát kell a répatermesztő gazdának bírnia, hogy rengeteg sok körülménnyel és fáradozással elérhető legmagasabb cukorrépa hozamot biztosíthassa. Azonban amilyen óriási nehez például csupán a nagy répa hozamot is biztosítani, még nehezebb a cukorrépa lehető legnagyobb cukortartalmát is azzal párhuzamosan elérni.

Amidőn Kuffner Károly báró 40 éves lankadatlan munkásságának szép eredményeit, egyszéges répával tömött, kertileg trágyázott 4000 m. holdján mindenütt gyönyörűséggel szemléljük, tudatára jutottunk ama óriási küzdelemnek is, amelylyel ezen nagy répatermesztő uradalom a bogár- és parazitaellenség hadseregével állandóan megküzdeni és idáig, azaz 40 év óta, sikeresen megvívni tudott. Üzleti nyelven azt úgy érthetjük meg talán legjobban, ha azt is elárulom, hogy a m. holdankénti tiszta jövedelem eme répagazdaságnál 80—120 korona vagy még több is.

Pedig tudni kell, hogy az ormányosok szürke hadserege, a tücskök fekete légiói, a nematodák halálmadarai állandóan és szakadatlanul valóban nagy hadsereggel ostromolják az uradalom legszebb, legáldozatkészebb belterjes törekvéseit.

Minden földbirtokos, minden törvényhozó, akár gazda, akár fiskális, egyszerre megéri és látja

Diószegen, hogy legyen Kuffner báró bármilyen kitünő és az Istentől különösen megáldott jó gazda, eme folytonosan erősen felvonuló pusztító ellenséges hadseregek ellen, az ő nevelte kiváló gazdatiszti kar magas intelligenciája, szaktudása, sőt természettudományi ismeretei és kutató szelleme, másrészt önálló és kezdeményezőre is képes tevékenysége nélkül aligha küzdhetett volna meg és a mai mintaszerű tiszta jövedelmet nem éri el.

A szellemet a gazdatiszti kar ezen uradalom intenzív gazdaságában egyedül vezetőjétől, földesurától, a báró urtól sajátíthatta el.

Ez olyan nagy eredmény, mondhatnám nagyobb, minthogy holdanként 80—120 K tiszta jövedelmet produkálnak. Nagyobb mindennél, mert — kimondom őszintén — Magyarországon a gazdatiszti kar léte, tekintélye és cselekvési ereje, mint legfőbb termelési tényező, sok helyen megvan méltólag.

A nematodák ott rágnak életfája gyökerén, mert pozíciójuk nem olyan általában, mint amilyennek lenni kellene. Ez egyik oka annak, hogy nagyban és egészben nagy uradalmaink egy részének jövedelmezősége olyan igen messze elmarad a diószegi uradalom nemzetgazdaságilag is igen jelentős nagy eredményeitől. Nálunk amidőn már csakis „akadémiai” képzettségű gazdatiszti karunk lesz, a gazdatiszti sok helyen még egyáltalában nem az, aminek lennie kellene. Általában nem tekintik és nem állítják be a termelésnél az intelligenciáját megillető értéktényezőnek. Pedig gazdaságilag emelkedni ezen legfontosabb szerepvivők ambíciójának, tettvágyának kifejlesztése és tökéletesebb értékesítése nélkül nem lehet.

A családok így nagy jövedelmekhez nem juthatnak.

Az uradalom — nem tanult — nem mindnyájanról reájuk meg jövedelmet pben mindig a szakszerű gazda és gazd

Ha tehát dása, felvirág megélhetése dek, azonképp nak, hogy a helyezze az o teendő érdek pata legyen a gazdasági hal Jellemzőnek

Diószegen az uradalom na inspektor ur, egy intéző a ben földesura uri vendégsereg dott. Okos, sz kat rebegetek érezte, hogy testületnek, n az Országos N fényesen kivó len szavak h a nemzeti leg gazdatiszt dok nül, hogy Ma és független, tiszti kar mi nagy hivatása

emelkedett a kivándorlás, ennek oka volt a szociálisták által rendezett tömérdek sztrájk, minek folytán kényszerültek a munkások a kivándorlásra. Ki lehet mutatni, hogy egyes nagyobb városokban az utlevelek kiváltásának és a sztrájkoknak dátuma összeesik. A javaslatban tehát rámutatni kér arra, hogy egy sztrájk törvény meghozatalát szükségesnek tartjuk, mert az indokolatlan sztrájkok összefüggésben vannak a kivándorlással. Helyesen utal előadó javaslatában arra, hogy a társadalmi tevékenységnek is szerep biztosítsassék.

Pallavicini Ede ögróf egyetért Laehnevel abban, hogy az indokolatlan sztrájkoknak nagy befolyásuk volt a kivándorlási mozgalom élesítésében.

Buday Barna előadó hozzájárul Laehne indítványához, melyet a miniszterhez intézendő felterjesztésbe kér bevenni. Az előadói javaslat első pontját a szakosztály a következő szöveggel fogadta el:

Az OMGE. közgazdasági szakosztálya általánosságban örömmel üdvözi a belügyminiszter kivándorlási törvényjavaslatát, mely az 1903. évi IV. t. cz. sok tekintetben tapasztalt hibáit kiküszöbölni és a közérdeknek megfelelő intézkedésekkel helyettesíteni törekszik. Noha a kivándorlási bajokat gyökereikben orvosolni csak gazdasági, társadalmi és közigazgatási téren lehet, elődázhatatlanul szükséges lévén emellett a szociálisták terrorizáló mozgalmának és a sztrájkügy közérdekből való szabályozása is, mégis kétségtelen, hogy a kivándorlási mozgalom elfajulásával szemben és különösen az embercsempészet meggátolására a célszerű rendőri beavatkozásnak is nagy fontosságot kell tulajdonítanunk. Üdvözzük a törvényjavaslatnak különösen azokat az intézkedéseit, melyek egyfelől a védkötelezettség és a családfői köteletség alól való kibuvást nehezítik meg, másfelől pedig a kivándorlásra csábító és a jogosulatlan kivándorlást előmozdító ellen szigorú megtorlást tartalmaznak. Megnyugvással látjuk, hogy a javaslat beszünteti a magánügynökségeket, melyeknek engedélyezése ellen kezdettől fogva tiltakoztunk. Szük-

Az uradalmak tulajdonosai pedig — sajnos — nem tanulták meg, főleg jogi neveletésükkel mindnyájan, miképpen kell és lehet az őseikről reájuk maradt magyar rögéből a legnagyobb jóvelmet produkálni. E nélkül a világversenyben mindig a gyengébbek leszünk. Ezt csakis a szakszerűen kiképzett, tanult, intelligens gazda és gazdatiszt tudja.

Ha tehát Magyarország gazdasági előhaladása, felvirágzása és a pénzügyi téren való megélhetése elsőrendű faji és állami nagy érdek, azonképpen nagy érdeke közgazdaságunknak, hogy a gazdatiszti kart olyan pozícióba helyezze az ország, hogy az már a szorosabbra teendő érdekkapcsolatnál fogva is lelkes csapata legyen a magas eredményekre törő mezőgazdasági haladásnak.

Jellemzőnek találok azt az esetet, hogy Diószegen az ebédnél egy gazdatiszt és nem az uradalom nagyhatalmu igazgatója, nem az inspektor ur, hanem egy egyszerű gazdatiszt, egy intéző a báró asztalánál pohárral a kezében földesura jelenlétében kiállott a 160 tagu uri vendégsereg elébe és pohárköszöntőt mondott. Okos, szivből jövő, buzditó, hálás szavakat rebegtek el ajkai. Szíve megnyilott. Tudta, érezte, hogy alkotó, munkás tagja ama nagy testületnek, melynek hódolatára és bámulatára az Országos Magyar Gazdasági Egyesület olyan fényesen kivonult Diószegre. És ama keresetlen szavak hatottak, a szíveig hatottak, mert a nemzeti legfőbb termelőerőinek egyike: egy gazdatiszt dokumentálta itt, persze önkénytelenül, hogy Magyarország csak úgy lehet nagy és független, ha a termelést irányító gazdatiszti kar mindenütt olyan pozícióban élhet nagy hivatásának, mint Diószegen.

ségesnek tartjuk azonban néhány olyan intézkedés felvételét, melyek a törvény végrehajthatóságára nézve nyújtanak biztosítékot.

Előadó olvassa és megindokolja ezután a törvényjavaslat első fejezetére vonatkozó javaslatát. Az első fejezet intézkedései közül csak azok, amelyek a kiskorúak és családfőkre vonatkoznak. Ezen megkötő és korlátozó intézkedések végrehajthatóságában sem lehet azonban bízni az utlevélkezelés mai rendszere mellett, éppen ezért föl kell hívni a miniszter figyelmét arra, hogy az utlevéltörvény is megérett a revízióra. Szükséges, hogy a közigazgatási hatóságokhoz olyan egyének osztassanak be, kik a beérkezett utlevél iránti kérvényeknek törvényesség szempontjából való megírására hivatottak: szóló javaslata azt kívánja, hogy a kivándorlók névsora előzetesen a község házában kitéssék közszemlére, hogy így a kivándorolni készülőkre fennálló törvényes korlátok tekintetében a község köréből történő felszólalások is a hatóság tudomására jussanak.

Löherer Andor az utlevélkiállítást összekötne szigorúbb egészségügyi vizsgálatokkal is azért, mert ekként gát vettének annak, hogy oly egyének kivándoroljanak, akik az amerikai szigorúbb egészségügyi vizsgálatnak meg nem felelnek.

Propper Samu esekélynek tartja a hadkötelezett kivándorlóknál előírt óvadékot, melynek megállapítását a közigazgatási bizottságra bízna. A kiskorúakról való gondoskodás ellenőrzését a képviselőtestületre bízna.

Laehne Hugó helyesli azt a javaslatot, hogy az utlevél kiállítása előtt a kivándorló köteles magát szigorúbb orvosi vizsgálatnak alávetni.

Sághy Gyula még nagyobb korlátokat szabna a kivándorlásnak; a javaslatot oda módosítaná, hogy a katonai kötelezettségnek eleget nem tettek kivándorlási engedélyt csak akkor kaphassanak, hogyha szülőik is kivándorolnak.

Pallavicini Ede ögróf elfogadja *Sághy* Gyula indítványát, azt azonban gyakorlatilag kivihetetlennek tartja, hogy a kivándorolni készülő hatósági orvosi vizsgálatnak vetessenek alá.

Rubinek Gyula szerint ezt a kérdést a törvény keretében megoldani nem lehet s ennek elintézése a hajóstársulatokkal való megállapodás útján lehetséges. A miniszterhez intézendő fölterjesztésben volna az indítvány beveendő.

Előadó reflektált ezután röviden a felszólalásokra s a szakosztály az első fejezetre vonatkozó előadói javaslatot a következőkben fogadta el:

I. Fejezet. Elsőrendű állami érdeknek tartván a katonai kötelezettség alól való kibuvás megállítását, javasoljuk, hogy az állítási vagy szolgálati kötelezettség alatt álló kivándorlóktól veendő óvadék minimuma 100 korona legyen s az óvadék nagyságát a közigazgatási bizottság hozza javaslatba. Helyeseljük a 2. §. e) pontjának azt az új korlátozását, hogy a családfők kötelesek otthonmaradó hozzátartozójuk ellátásáról gondoskodni, de ennek a rendelkezésnek ellenőrzésére nem a körjegyző, hanem a községi képviselői testület teendő illetékessé.

Felveendőnek tartjuk a közérdekből való korlátozások közzé azt az intézkedést, hogy a fennálló törvények alapján szerződött munkások kivándorlási engedélyt csak az esetben kaphatnak, ha gondoskodnak helyettesítésükéről.

Tapasztalatok igazolják, hogy a kivándorlás közérdekből való törvényes korlátozásainak érvényt szerezni hatóságaink már azért sem tudnak, mert azok a hatóságok, melyeket a törvény a kivándorlási engedély kiállítására jogosít, a kivándorlók személyes viszonyait nem ismerik, ennél fogva az engedélyért beadott nagyszámu kérvényt sem képesek elbírálni. Már itt kifejezést adunk tehát abbéli kívánságunknak, hogy az utlevélről szóló

törvény revíziója kapcsán a közigazgatási hatósághoz olyan egyének osztassanak be, akik a kivándorolni szándékozók utlevél kérvényének megvizsgálására hivatottakká teendők. De magában a kivándorlási törvényben is elrendelendő a kivándorolni szándékozók névjegyzékének a község házában való kötelező nyilvános kifüggesztése, hogy magánosok is észrevételeket tehessenek; a jegyző pedig fölöttes hatóságának az engedélyt kérelmezőkre nézve nemcsak a hivatalból ismert, hanem az észrevételek útján tudomására jutó törvényes akadályokat is bejelenteni köteles legyen.

Előadó előterjeszti és megindokolja ezután a törvényjavaslat második fejezetére vonatkozó javaslatát. E fejezet a szállító-vállalkozókról szól; üdvös intézkedésnek tartja a törvényjavaslatban azt, hogy a közvetítést teljesen kiküszöbölje, ugyszinté azt is, hogy a szállító-vállalkozók csak megkeresés alapján tájékoztathatják a kivándorolni szándékozókat.

Löherer Andor az előadói javaslatnak első pontját teljesen elhagyni kéri és csak a fumei utirány igénybevételével engedné meg a kivándorlást.

Buday Barna válasza után a II. fejezetre vonatkozó határozati javaslatot az alábbiakban fogadta el a szakosztály:

II. fejezet. Amennyiben a tengerentúli kivándorlásnak kizárólag a fumei-newyorki utvonalon való lebonyolítása nagyobb nehézségekbe ütköznék, arra kell törekedni, hogy a német hajózársulatok szerződészerű és törvényes alapon vegyenek részt a feléjük irányuló forgalom lebonyolításában. Szállítási engedély azonban külföldi vállalkozóknak csak az esetben adassék, ha kivándorlóikkal szemben utlevélkényszer alkalmaznak. De biztosíték szerzendő az engedélyek megadásánál, hogy a vállalkozók nem fognak tarifaharcot viselni. Ha a külföldi vállalkozók nem volnának hajlandók magukat alávetni a törvény rendelkezéseinek, lehetőleg oda kell hatni, hogy a kivándorlás kizárólag az ellenőrzés alatt álló fumei utirányba terelődjék.

Előadó felolvassa és megindokolja ezután a törvényjavaslat III. fejezetére vonatkozó javaslatát. E fejezet ugyanazon elveken épül fel, mint az érvényben levő kivándorlási törvény, hanem még nagyobb gondossággal igyekszik a szállító vállalkozónak kötelességeit megállapítani. A törvényjavaslatnak érdekképviselői intézkedéseit emberbaráti szempontból is a legnagyobb örömmel üdvözi s minden megjegyzés nélkül elfogadásra ajánlja; egyesegyedül csak az a kifogása, hogy a fejezetben a visszavándorlásra vonatkozólag semmiféle intézkedés nincs, erről a régebbi törvény sem intézkedik, de a kormány a Cunard Line-al ezirányban megállapodott, hogy igen olcsón köteles szállítani a visszavándorlókat.

Mailáth József gróf a törvényjavaslat 23. §-a 1. pontjába fölvenni javasolná azt, hogy a hajóstársulatok semmiféle czimen nem emelhetik fel a díjat. Az utasok száma is precizizandó, mert a hajók rendszerint túl vannak zsufolva.

Gaal Jenő dr. felvenni kéri a törvénybe azt is, hogy a kivándorlókat kísérő állami biztos ingyenes ellátásáról is a vállalkozó tartozik gondoskodni.

Propper Samu pedig azt kívánja fölvenni, hogy a hajóstársaság által kívánt s a visszavándorlásért fizetendő minimális szállítási díjat az állam fedezze, biztosítékot szerevén a visszavándorlólól arra nézve, hogy többé nem fog kivándorolni.

Mendl Jeromos és *Buday* Barna előadó felszólalása után a törvényjavaslat harmadik és negyedik fejezeteire vonatkozó előadói javaslatot a szakosztály a következőkben fogadta el:

III. fejezet. A szállító vállalkozónak a 23. §. 1., 2., 3. és 4. pontjaiban megállapított kötelességei a kiadandó részletes utasításban oly módon precizizandók, hogy a kiván-

dorló bármely czimen való kizsárolás ellen biztosítva legyen s ellátásának és elszállásolásának módja is szabatosan megállapíttassék. Szükségesnek tartjuk a visszavándorlás megkönnyítését célzó gondoskodásokat a törvényben kifejezésre juttatni, hogy ezek bevévása a szállító vállalkozókkal kötendő szerződéseknél kötelező legyen.

IV. fejezet. Állapítsa meg a végrehajtási utasítás, hogy a kivándorlási alaphól első sorban olyan visszavándorolni kívánkozókat segítsenek, akik első ízben térnek vissza hazájukba.

Előadó olvassa és megindokolja a törvényjavaslat ötödik fejezetére vonatkozó javaslatát. Szerinte a kivándorlási tanács szervezete ellen merülhet fel a legalaposabb kifogás. A törvényjavaslat a tanácsot akként kontemplálja, hogy az országgyűlés két házának 4-4 tagjából áll, ennek folytán a tanács, amely tisztán véleményadói szerepre hivatott, nem egyéb, mint politikai testület. Szerinte a tanácsot a társadalmi és tudományos testületekkel kibővítve, igazi centrummá kellene fejleszteni.

Előadó bővebben ismertetvén a külföldi kivándorlási tanácsok szervezetét, arra a következtetésre jut, hogy a kivándorlási tanács, mint tisztán csak tanácsadó-bizottság akkor fejthet ki eredményes munkásságot, hogyha abban a társadalmi intézmények, egyes nagyobb szövetségi intézmények, sőt a hazafias alapon szervezett munkástestületek is nemcsak kifejezetten résztvesznek, hanem kiépítik magukat olyan formán, hogy vidékenként a gazdasági egyesületek érdeklődő tagjaikból kivándorlási bizottságokat alakíthatnak, melyek összeköttetésbe lépnek a tanácssal.

Majláth József gróf a tanács kiegészítése ellen nem emel kifogást; céltűzve volt volna azonban nagy társadalmi szervezetet alkotni; a tulságos nagy kerettel nem használnánk az ügynek.

Pallavicini Ede ögróf szintén ezen nézetben van. A külföldi hasonló szervezetekre hivatkozni nem lehet, mert a külföldi viszonyok elütők a mieinktől. Nem ismeri el annak az ellenvetésnek a létjogosultságát sem, hogy a szervezendő tanácsnak nem volna semmi nexusa a magyar társadalommal.

Gaal Jenő dr. igazat ad előadónak abban, hogy a tanács létesítése kellő keretek nélkül nem felelne meg a célnak. Előadó javaslatát tehát elfogadja, de kívánatosnak tartja, hogy egy külön pontban megjelöltesse a tanács feladata.

Laehne Hugó szerint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének kellene felhívni a vidéki gazdasági egyesületeket, hogy kivándorlási bizottságokat alakítva, ezek javaslataikkal az OMGE útján járuljanak a kivándorlási tanácshoz.

Rubinek Gyula hozzájárul előadó azon javaslatához, hogy a kivándorlási tanács kibővítésék társadalmi faktorokkal. A vidéki szervezetek

létesítése utópia marad mindaddig, míg a társadalom szervezete nincs. Az országos kivándorlási tanácssal a vidéki szervezetek kapcsolatba hozatala felesleges, mert a tanácsnak módjában lesz, hogy felvilágosítás végett felhívja a gazd. egyesületeket vagy gazdasági kamarákat, valamint a kereskedelmi és ipari körök faktorait. A határozati javaslatba azt venné még fel, hogy a szervezendő országos mezőgazdasági kamara is képviselést nyerjen az országos kivándorlási tanácsban.

Előadó javaslatának oly értelmű módosítását kéri, mint azt Rubinek Gyula kifejtette, hogy a tanács kibővítésék az alkotandó országos mezőgazdasági kamara kiküldöttjeivel is és a törvény adjon módot a vidéki kivándorlási tanácsok szervezésére, melyeknek joguk legyen az országos tanácssal a kontaktust fenntartani. Az ötödik fejezetre vonatkozólag a szakosztály javaslata az alábbi:

V. fejezet. A kivándorlási tanács akként szervezendő, hogy benne a társadalmi képviselést erőteljesebb kifejezésre jusszon. A tanácsban képviselt intézmények közzé sorozandó az országos mezőgazdasági kamara is, sőt helyénvalónak tartjuk, hogy ebben a tanácsban a hazafias alapon szervezett munkástestületeknek is képviselése legyen. Szükséges továbbá a kivándorlási tanácsot a társadalommal szervezi kapcsolatba hozni. E végből mindenütt ott, hol megfelelő érdeklődés mutatkozik, de legfeljebb vármegyénként a gazdasági egyesületek, illetve mezőgazdasági kamarák kivándorlási bizottságot alakíthatnak, melyek a kivándorlással kapcsolatos helyi bajok és feladatok vizsgálatával foglalkoznának s közvetlen a kivándorlási tanácssal léphetnének összeköttetésbe.

A törvény hatodik fejezetére vonatkozólag pedig a szakosztály az alábbi határozatot hozta:

VI. fejezet. Tapasztalat szerint nagy számban küldenek szét kivándorlásra csábító nyomtatványokat egyes külföldi ügynökségek egyszerű falusi emberek czimére, zárt levelekben ugyan, de ezeknek feladási helye és rendesen nagy tömegekben való érkezése tartalmukat is felismerhetővé teszi. Szükségesnek tartjuk, hogy az ilyen gyanús leveleket a postahivatalok visszatartsák és haladék nélkül a lefoglalásra illetékes hatóságokhoz küldjék.

Végül még *Propper Samunak* az I. fejezethez ajánlott azon módosítását fogadta el a szakosztály, hogy a törvényben preciziziroztassék, miszerint a szegődményes mezőgazdasági munkások részére a szerződés tartamán belül kivándorlási engedély ki ne adassék.

A szakosztály *Buday Barna* előadónak szakszerű és alapos előadói munkálatáért köszönetet szavazott s ezzel az ülés véget ért.

A tőzsdereform és a kereskedők.

Micsoda hozsannával fogadják a gabonakereskedők nagykanizsai értekezletét, ha a tőzsdereform ellen tüntetett volna. Megírták volna a lapok, hogy ezek a dunántúli gabonakereskedők már csak szakértő emberek. Ismerik az életet, a tőzsdét, hatását folytonosan érzik, érdekeik kétségtelenül összeforrottak a tőzsde tevékenységével. Meg kell hát hallgatni, amit ezek a böles férfiak mondanak, mert az csupa arany igazság.

A nagykanizsai értekezlet azonban erélyes tőzsdereformot követelt, a szerencsejátékkal azonos tőzsdei határidőüzlet beszüntetésével. Ugyanazt a nótát fujta, amit a javíthatatlan agráriusok. Világos tehát, hogy a dunántúli gabonakereskedők bölcsességét és szakértelmét nem lehet komolyan venni. Ezeknek az uraknak im egyszerre még abbéli illetékességük is kétségessé válik, hogy a börzéről beszélgesse nek. Beszédjüket zavarosnak tartják, melyet szerfölött bujos megérteni. Mozgalmukról a napi sajtó gunyos mosolylyal vesz tudomást. Szemérmesen elbujtatott apró hírcsékében adja tudtul egyik-másik, hogy Nagykanizsán történt volna valami, de az értekezlet tagjai összeveszték, el is távoztak, mielőtt határoztak volna. Őrdög tudja, hogy mit akartak.

Csoda-e, ha a tőzsdekérdésnek a közvélemény előtt való ilyen kezelése mellett ott vagyunk a reformmal, ahol tíz évvel ezelőtt?

A dunántúli kereskedők mindenestre érdekes adalékokkal világították meg a tőzsdereform szükségét. Abban mutatnak rá a határidőüzlet üdvös voltára, mondják a dunántúliak, hogy csakis a határidőüzlet révén áll módjában a kereskedelemnek koczázat nélkül nagyobb engagementekbe bocsátkozni. Ez azonban csak teoria, aminek a vidéki gabonakereskedelem nem veszi hasznát. Mert a budapesti árfolyamok alapján fedezni az engagementeket a legkoczázatosabb vállalkozások egyike. A budapesti árfolyamok ugyanis egyáltalán nem párhuzamosak, sőt akárhányszor éppen ellentétesen alakulnak a vidéken az effektív gabonára érvényes árakkal. Így az idén a buza ára hol a budapesti árfolyamon alul volt 240 K.-val, hol az árfolyamon felül 40 fillérrel, amiből az következik; „hogy nem a készletek, nem a tényleges kínálat és kereslet szabja meg az árakat, hanem olyan gabona, melyet nem kell vetni, aratni, szállítani és átvenni, amely gabonához nem kell se pénz, se zsák, sőt gabona sem”. Védkezni és küzdeni óhajtunk azok ellen, kiknek

ogyedüli f...
ségük báto...
saját, csai...
tani egy...
gabonaéri...
akik szon...
szonyok...
dőknek...
gabonaker...
spekuláns

Áthatva...
a tőzsdei...
kesítés a...
vonatik, f...
legszenve...
közé sod...
kereskedő...
ségük vol...
károsak, f...
alapon va...
szerencsej...
szüntetés...
vényes ko...

Lehetet...
a mozgal...
kereskedő...
keik védel...
Jellemző...
viszonyok...
tásunkat, f...
léseink te...
gabonaker...

Ugyláts...
most már...
hogy a ko...
vállalt a...
voltaképp...
nak, amel...
ki tehát?

Maholna...
kormány...
tartalmát...
be, melye...
a kormán...
molyan tel...
a tőzsdere...
szerződés...

Hiszen...
tartott vo...
várakozás...
bátran me...
megnyugv...
éppen ann...
ják vissz...
megérett...
játódott...
nak, a tőz...
arra vall...

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépeknél!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) eséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

egyedüli foglalkozásuk a játék, egyedüli mester-ségük bátorsággal, ügyességgel, machinációkkal, saját, csak pillanatnyi érdekeik szerint irányítani egy olyan közgazdasági faktort, mint a gabonaértékesítés. Így beszélnek a kereskedők, akik szomorúan felsóhajtának, hogy ilyen viszonyok között a vidéki önálló gabonakereskedőknek meg kell semmisülniök s az egész gabonakereskedelem mindinkább néhány nagy spekuláns kezébe kerül.

Áthatva tehát attól a meggyőződéstől, hogy a tőzsdei határidőüzletek révén a gabonaértékesítés a kereskedelem széles rétegei elől elvonatik, Budapesten összpontosul, hogy itt a legszenvedélyesebb tőzsdei játék hullámzásai közé sodorják: tagadják a dunántúli gabonakereskedők, hogy ilyen tőzsdei üzletekre szükségük volna, sőt ezek rájuk nézve végzetesen károsak, mert lehetetlenné teszik üzletük szolid alapon való folytatását. Követelik ennél fogva a szerencsejátékkal azonos határidőüzletek megszüntetését vagy legalább is a visszaélések törvényes korlátozását.

Lehetetlenség a jelentőséget megtagadni attól a mozgalomtól, melynek során a vidéki gabonakereskedők a magok kétségtelenül jogosult érdekeik védelmében ilyen nehéz szavakra fakadnak. Jellemző ez egyfelől a tőzsdén uralkodó beteges viszonyokra, bizonyítja másfelől ama régi állításunkat, hogy a tőzsdereformot illető követeléseink teljes összhangban vannak a reális gabonakereskedelem érdekeivel.

Uglátszik, mintha erre a bizonyítgatásra most már nem volna szükség. Tudvalevő ugyanis, hogy a kormány a kiegyezésben kötelezettséget vállalt a tőzsde törvényes reformálására s így voltaképpen nyitva kellene lenni annak az ajtónak, amelyet döngötünk. De miért nem nyitják ki tehát?

Maholnap megkezdődik a nyári szünet. A kormány a szünet előtt igyekezett alkotásainak tartalmát kiadni. Több törvényjavaslatot nyújtott be, melyek kétségtelen bizonyítékok annak, hogy a kormány ismeri kötelességeit s azokat komolyan teljesíteni akarja. Miért halogatják éppen a tőzsdereformot, holott eziránt a kormány szerződészerű kötelezettséget vállalt?!

Hiszen türelmünk elegendő nagy. Ha nem tartott volna ki türelmünk hűségesen, akkor a várakozásban lefolyt tíz egynehány év alatt bátran megüthetett volna bennünket a guta. De megnyugvást az az eljárás nem szülhet, hogy éppen annak a számlának a kiegyenlítését tartják vissza, mely a végrehajtásra legjobban megérett. És nem megnyugtatók a közben lejátszódott események sem. Kornfeld Zsigmondnak, a tőzsde visszatért elnökének nyilatkozata arra vall, hogy a tőzsdékörök most is inkább

csak autonómiailag akarják magukat megreformálni és meg kell gondolnunk, hogy azt az erős pozíciót, melyet Kornfeld elfoglalt, maga a miniszterelnök igyekezett még súlyosabbá tenni a Kornfeld visszahívásában való részvételével.

A kormány tartozik azzal, hogy még a parlament nyári szünete előtt szándékának világos és szabatos közlésével megnyugtassa a gazdaságközönséget, melynek követeléseire immár a vidéki gabonakereskedelem képviselői is csatlakoztak.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Palkert Alajos.

△ **Mezőgazdasági kongresszus Reimsban.** Az északfranciaországi gazdasági egyesületek szövetsége f. hó 6-án tartja idei kongresszusát Reimsban, amelynek napirendjén számos, a francia gazdaságszolgálatot érdeklő kérdés között ott szerepel az új vámtarifának, az új kataszternek, a mezőgazdasági népesség téli foglalkozásának, a száj- és körömfájás ellen való védekezésnek, szövetkezeti közraktárak létesítésének és lengyel mezői munkások közvevitésének kérdése. Előreláthatólag szóba kerülnek azok a legutóbb kiderült vakmerő visszaélések is, amelyeket egyes vállalkozók a hadsereg részére történt husszállításoknál teljesen silány minőségű, sőt gyakran romlott hús szállításával elkövettek. A gazdák úgy kívánnak ezeken a felháborító visszaéléseken segíteni, hogy a vállalkozók kizárását sürgetik a kormánytól és maguk szándékoznak a hadsereg husszükségletének ellátását hadseregszállító szövetkezetek létesítése útján a kezükbe venni, ami mindenestre igen üdvös kezdeményezés volna.

△ **A dohánytermesztés Franciaországban.** Most jelent meg a francia dohányjövődék igazgatóságának hivatalos jelentése az 1904—1906. évekről, amelyben érdekes adatokat találunk a franciaországi dohánytermesztésre vonatkozólag. Franciaországnak huszonhat départementjában van a dohánytermesztés megengedve, ahol azzal a jövődék engedélye alapján és állandó ellenőrzése alatt foglalkoznak az engedélyes gazdák, akikről a száritott dohánylevelek minden év első hónapjaiban váltatnak be. Mint ebből is látható, a rendszer nagyjából azonos a mi dohányjövődékünkével. Az engedélyvel felruházott termelők száma 1904-ben 53,749, 1906-ban pedig 54,470 volt, itt tehát némi emelkedés mutatkozik, míg viszont a dohánytermesztésre szánt terület 15,793 hektárról 15,349 hektárra szállott alá. Összehasonlítás kedvéért feleltjük, hogy nálunk 1905-ben a m. kir. dohányjövődék részére termelők száma 5890 volt, akik közel 27 ezer hektáron termesztettek dohányt, ami azt mutatja, hogy az egy-egy termelőre eső terület sokkal kisebb Franciaországban, mint hazánkban. A hektáronkénti átlagos hozadék 1904-ben 1297 kg., 1906-ban 1054 kg. volt Franciaországban, míg nálunk hektáronként átlag 11—12 q dohány terem. A hozam különben nagyon változó, az

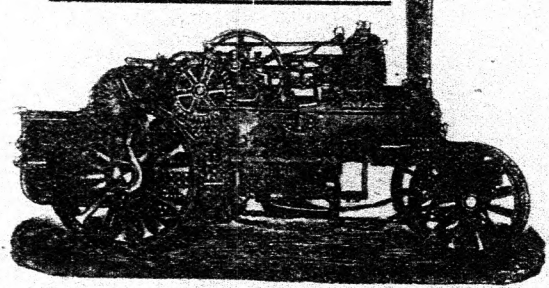
1906-iki termés az akkori szárazság folytán kevés, de jobb minőségű volt s így a beváltási árak is emelkedtek. Míg ugyanis 1904-ben a q-kénti beváltási ár 91 frank volt, ez 1906-ban már 93 frankra emelkedett, amivel szemben nálunk az átlagos beváltási ár 40—41 korona. A hektáronkénti átlagos hozam nálunk 459 korona értékű, Franciaországban ellenben 625 frank volt ugyanakkor.

△ **A német gazdasági egyesület körkérdése.** A német birodalmi gazdasági egyesület (Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft) és a német cukorgyárosok egyesülete nemrégiben közös bizottságot küldött ki annak a kérdésnek a megvitatására, hogy a cukoripar melléktermékeinek és a különféle melasszkeverékeknek (száritott répaszelet, cukorrépaszelet, sörtörkölymelasz, kókuszmelasz, szesztrökölymelasz, tengericsiramelasz, pálmamagmelasz, korpamelasz, tözgemelasz stb.) takarmányozási célokra való fokozottabb mértékű felhasználása mily módon volna előmozdítható. Dr. Kellner tanár javaslatára elhatározta a bizottság, hogy kérdőívet bocsát ki és felkéri a D. L. G. mindama tagjait, akik ezen abrakarmányokat gazdaságukban már régebben alkalmazzák, tapasztalataiknak a kérdőív kitöltése útján a bizottsággal leendő közlésére. A bizottságnak a német gazdaságközönséghez intézett felhívása hangsúlyozza a cukorgyártási melléktermékek értékesítésének nagy jelentőségét, valamint a melasztakarmányok kiváló fontosságát a német állattenyésztés szempontjából s egyuttal kifejezést ad ama reménynek, hogy a körkérdésre gyakorlati gazdák köréből beérkezendő, hosszú idők tapasztalatain alapuló válaszok alkalmasak lesznek a melasztakarmányok hatásáról és értékéről elterjedt ellentétes nézetek tisztázására. A kérdőív a következő pontokra kér választ: 1. Minő hatások van az említett takarmányféléknek lovak és igások fejlődésére, egészségi állapotára, kitarására, étvágára és izzadságválasztására? 2. Minő tapasztalatokat szereztek egyes tenyésztők az említett takarmányfélékkel hizóállatoknál, minő volt ezek fejlődése és súlygyarapodása? 3. Tejelő tehennél minő tejhozam mutatkozott s a tej zsirtartalma kielégítő volt-e, miként folyt le a borjazás és minő volt a borjak egészségi állapota? 4. Növendékállatok milyen kortól kezdve takarmányoztattak melasz-félékkel és milyen eredménnyel? 5. Hizóüriük, bérányok és hizósértések milyen kortól kezdve kaptak melaszt, minő mennyiségben és mi volt az észlelt eredmény? A D. L. G. egyszerű levelezőlapon kifejezett kérelemre bárkinek szívesen megküldi a kérdőívet; a válaszokat a kiküldött bizottság fogja szakszerűen feldolgozni és közzétenni, amiről majd annak idején mi is beszámolunk.

△ **Az ideai osztrák költségvetési előirányzat.** Előttünk fekszik az osztrák képviselőház költségvetési bizottságának Steinwender dr. előadó tollából származó jelentése a kormány által előterjesztett államköltségvetési előirányzatról. Hangsúlyozza a jelentés, hogy az az általános depresszió, amelyet a gazdasági élet minden ágában észlelhetünk, arra int, hogy az állami kiadások tételei csak kis mértékben és fokozatosan emeltesse, a fejlődés tempója pedig

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és szelési feltételek.

→ Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. ←

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállít!

KEMNA J. gépgyár és Magyarországi Igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

meglassították, nehogy a terhek rohamos szaporodása megbontsa az államháztartás egyenlő súlyát. A bizottság jelentése részletesen és tüzetesen foglalkozik a költségvetés egyes részleteivel, kiemelve, hogy a kiadások emelkedésének egyik legfőbb oka az általános drágaság, amely a kincstár rendes és évenként visszatérő kiadásait is a szokottnál magasabb összegűre emelte. Tetemesen növekedtek az államadósági kamatok is, mert hiszen Ausztria adóssága 1903 óta közel egy milliárdal emelkedett (amiből azonban 881 millió haszonhajtó beruházásokra esik). Eppen ezért a bizottsági jelentés kívánatosnak mondja, hogy a beruházási hitelnek már megszavazott, de még eddig igénybe nem vett része is használtassék fel egyelőre, hanem kizárólag csak a legsürgősebb beruházások hajtásának végre. A többi szükségletekről az osztrák költségvetési bizottság „régóta előkészített, de időközben félreletett új adótervek” segítségével kíván gondoskodni, amely adók nemcsak a munkás- és középosztály vállait terhelnék, hanem első sorban ama tökéreos és nagyobb jövedelmű osztályra nehezednének, amely a mostani gazdasági depressziót megelőző kedvező konjunktúrák folytán megfelelő teherviselő és ellenállási képességet szerzett magának.

△ A szesztermelés és szeszfogyasztás nemzetközi statisztikája. „Alcoholic beverages” czimben a napokban érdekes statisztikai kimutatás jelent meg Angliában a fontosabb államok bor-, sör- és szesztermeléséről, valamint a szesz és szesz italok fogyasztásáról ugyanezekben az országokban. A három első helyen álló bortermelő állam 1905. évi bortermelési forrásunk szerint a következő volt:

	millió hl.	millió hl.
Franciaország	56.7 (1904-ben 66.0)	
Olaszország	29.2 (1904-ben 40.8)	
Spanyolország	17.8 (1904-ben 21.7)	

Az átlagos fejenkénti borfogyasztás legnagyobb volt Franciaországban, 1905-ben 154 liter, 1904-ben 182 liter évi átlagban. A többi bortermelő államok fogyasztása messze elmarad e számok mögött, aránylag még legnagyobb az átlag Olaszországban, t. i. 119 liter fejenként.

A nagyobb államok szesztermelését az idéztük angol statisztikai kimutatás a következőképpen tünteti fel, ugyancsak 1905-re vonatkozólag:

	Millió hl. tiszta szesz
Oroszország	4.2
Németbirodalom	3.8
Egyesült-Államok	3.3
Franciaország	2.6
Ausztria	1.4
Nagy-Britannia	1.3
Magyarország	1.2
Németalföld	0.4
Belgium	0.3

A fejenkénti alkoholfogyasztás tekintetében a sorrend a következő: Dánorság, Ausztria, Magyarország, Németalföld, Franciaország.

A sörtermelés terén természetesen Németország az első, amely különben a sör-

fogyasztásban sem engedi az elsőség pálmáját magától elvitatni, utána következnek sorrendben Nagy-Britannia, Ausztria, Belgium és Franciaország. Forrásunk még azt is feltűníteti, hogy az egyes államok összes bevételének hány százalékát adják a szeszre és a szesz italokra kivetett adók és vámok. Eszerint Nagy-Britannia és az Egyesült-Államok bevételeinek 28%-a esik a szesz és szesz italok után beszedett adóra és vámpokra, míg Belgiumban 18%, Franciaországban, Oroszországban és Svédországban 17%, Svájcban 15%, Magyarországon mintegy 10% irható az állami bevételekből a szesz- és italadók javára.

Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet Rómában.

(Miklós Ödön, a magyar államnak az intézethez kiküldött megbízottja a földművelésügyi miniszterhez az intézet megnyitása alkalmával terjedelmes jelentést intézett, melyet alábbiakban ismertetünk.)

Közismert panasz, melynek jogosultságát napjainkban mindig jobban és jobban érezzük, hogy az organikus szervezetséget nélkülöző mezőgazdaság a folyton változó piaci konjunktúrákkal szemben érdekeit sikerrel meg nem védelmezheti. A kultúra haladása, első sorban pedig a technikai vívmányok folytán azonban az emberi östermelés mellé az ipar és kereskedelem szegődtek versenytársakul, melyeknek, bár eredetileg egymásra utalt, gyakran azonban ellentétes érdekeivel szemben a mezőgazdaság érdekeit megvédeni az egész agrikultur világnak évtizedek óta közóhajtja képezi. A szerveztlenség okozta bajokat érezte és éri hazánk, éri a többi földművelő államok s az egész világ mezőgazdasága s ennek a bajnak véget vetni a mezőgazdaság védelmére megteendő lépések között az első és legfontosabb.

Az iniciatíva érdeme e téren Lubin Dávidot, az Északamerikai Egyesült-Államok egyik polgárát illeti meg,*) kikerek 1904. évi európai körutja alkalmával sikerült az egyes államok kormányainál bemutatkozni s azokat a nemzetközi mezőgazdasági érdekképviselet eszméjének megnyerni. Leglelkesebben Olaszországban karolták fel Lubin eszméjét, ahol Luzzatti hírneves olasz államférfi és többszöri miniszter támogatása folytán maga az olasz király állott a mozgalom élére. Az áldozatkész s a mezőgazdaság érdekeit melegen szívében viselő uralkodó, III. Viktor Emánuel nemcsak diplomáciai utra hívta fel az összes államokat, hogy a mezőgazdaság nemzetközi érdekképviseletéhez, illetve az ennek érdekében megindítandó mozgalomhoz csatlakozzanak, de hogy egy ilyen nemzetközi egyesülés minél hamarabb létrejöhessen, e célra évi 320,000 líra anyagi segítséget is rendelkezésre bocsátott.

A királyi tekintély latbavetésének meg is lett az eredménye. 1905 május hó 28-án és következő napjain Rómában egy létesítendő nemzetközi mezőgazdasági intézet érdekében alakuló kongresszus tartatott, melyet 45 földművelő

*) Magát az eszmét Paikert Alajos, a „Köztelek” rovatvezetője vette fel elsőnek. Szerk.

állam hivatalos képviselőjének jelenlétében maga a felsőleg olasz királyi pár nyitott meg. A résztvevő 45 államnak összesen 120 kiküldöttje között hazánk részéről Zselenski Róbert gróf és Orlík Iván jelenlegi földművelésügyi államtitkár volt jelen. 1905. június 7-én jött létre a nemzetközi egyezmény, mely a Rómában létesítendő Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet megalapítását biztosította. Ezen nemzetközi egyezmény hazánkban a törvényhozás elé a 193. sz. törvényjavaslat által jutott s azóta mi rít az 1908. évi XVIII. törvényezik be is cikkelyeztetett.

Mialatt az egyes államok 1905-től 1908-ig a Rómában létrejött egyezményt törvényeik közé beczikkelyezték, azalatt az olaszok Róma legszebb helyén, a híres Borghese-parkban gyönyörű palotát építettek, melyet kizárólag a Mezőgazdasági Nemzetközi Intézet céljaira szántak. A palota kiépítésére a coltano-i és tombolo-i királyi uradalmak négy évi jövedelmét fordították, összesen 1.200,000 lírát.

A monumentális, köbös és márványból alkotott s az idők viszontagságai ellen erős alapokra helyezett építmény tervezője Patterini hírneves olasz építész, neve „Villa Umberto”. A palota földszintjén, félemeleten és emeleten vannak az irodahelyiségek és az egyes államok állandó képviselőinek szobái, melyek nemzeti jellegűek. Gyönyörű az elnöki elfogadó s a nagy tanácskozó terem. A palota keleti homlokzata Vergilius ismert szavait: „Pace Caeres lacta” viseli.

A palota szervezésének és építésének ellenőrzését végző bizottság a munkálatokkal teljesen még el nem készülvén, a folyó évi május 23-án tartott megnyitás minden nagyobb ünnepség nélkül ment végbe. A már nyári tartózkodáson lévő királyi pár ez alkalomból külön bejött Rómába. Tittoni olasz külügyminiszter az intézet bőkezű királyi védnökét s az államok megbízottait üdvözlölvén, Faira gróf intézett megleghangu hálaadó beszédet az áldozatkész felsőleg urhoz, majd az államok megbízottainak köszönte meg az egyöntetű részvételt.

A külföldiek nevében a legidősebb portugál képviselő Carvalho-Vasconcello beszélt, megköszönvén Olaszországnak s királyának áldozatkészességét s előzékenységét, mire a király fel szólítására a palota rendeltetésének adatott át. A magyar állam képviseletében az ünnepségnél Miklós Ödön s a nagykövet helyett Somssich József gróf volt jelen.

A mozgalomhoz hozzájáruló 46 állam közül eddig 40 nevezte meg állandó képviselőjét. Az 1907. június hó 7-én aláírt nemzetközi egyezmény szerint az egyes államok az intézet fenn tartását illetőleg elvállalt kötelezettségek arányában részesülnek jogokban s a jogok s kötelezettségek nagysága szerint öt csoportba osztatnak. E csoportok közül az elsőbe való belépés öt, a második négy, a harmadik három, a negyedik kettő és az ötödik egy szavazatra jogosít.

1-ső államcsoport:

1. Argentina	8. Japán
2. Ausztria	9. Magyarország
3. Brazília	10. Nagy-Britannia
4. Kína	11. Németország
5. Egyesült-Államok	12. Spanyolország
6. Franciaország	13. Oroszország
7. Itália	14. Románia

A tavaszi talajelőkészítés legczélsebb eszköze a RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR

melyjáratszabályozó-emeltyűvel.

Több ezer darab legnagyobb megalégedésre használatban.

MODERN TALAJ-ÉS RÉTMŰVELŐ ESZKÖZÖK.

Hengerek, boronák, porhanyítók elsőrendű kivitelben.

BÄCHER RUDOLF speciális eke- és talajmüvelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselet: SZÜCS ZSIGMOND

Speciális eszközök a répa-, kukorica-müveléshez. Laass rendszerű többsoros kapáló- Bächer egyes és többvasú ekák gépek. Utóérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen porhanyítanak minimális vonóerőszükséglet mellett. Törhetetlen tégelyacél ekefejek, páncélcélcél kormánylemezek. Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

Az „eredeti Melichar”-gyártmányú páros sorszámú

„UNICUM DRILL”

a jelenkor legtükéletesebb sorvetőgépe,

Utóérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bémulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32,000 db használatban. Számtalan elsőrendű kintetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálítottok: Mútrágyaszórógépek és mútrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges repavetőgépek és amerikai rendszerű kukorica-leszkebetetők (a Hermann-féle müvelésmódohoz).

Chiliszórók a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mútrágyaszóró-gépek gyára.

BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

II. álla
1. Egyiptom
2. Indiai a

III-ik
1. Bulgária

IV-ik
1. Belgium
2. Chili
3. Dánia
4. Kanada
5. Ausztrál
6. U.-Zeela
7. Görögors

V-ik áll
1. Costarica
2. Kuba
3. Ecuador
4. Etiopia
5. Mauritia
6. Luxembu
7. Montene

A Nem
sének fon
nem tudj
közéletle
tisztában
nemzetköz
következő
1. Stat
értésülése
tekintettel
termesztés
reskedésre
2. Ezen
3. Mező
4. A f
betegségek
5. Szöv
hitelügyek
6. Szük
terjesztése
saját gazd
közigazgat
záratkán.

Az inté
annak első
kritikában
intézet ér
minden r
nem is kö
az intézet
A Nemzet
az lesz a
gáltasson,
ságának é
e czélből k
közönség
érkeznek,
tájékoztató
Ezen tájé
minél meg
nyek. Ez,
érdekeit ig
első sorba
az intézet
első sorba
az egyes á
képvisele
fognak hi
esetre csak

II. Államcsoport:

1. Egyiptom	3. Mexikó
2. Indiai angol birodalom	4. Perzsa

III-ik államcsoport:

1. Bulgária	2. Szerbia

IV-ik államcsoport:

1. Belgium	8. Norvégia
2. Chile	9. Hollandia
3. Dánia	10. Portugália
4. Kanada	11. Svédország
5. Ausztráliai Föderáció	12. Törökország
6. U-Zeeland	13. Svájc
7. Görögország	

V-ik államcsoport:

1. Costa Rica	8. Nicaragua
2. Kuba	9. Peru
3. Ecuador	10. Salvador
4. Etiópia	11. Guatemala
5. Mauritius	12. Uruguay
6. Luxemburg	13. Paraguay
7. Montenegró	

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet létesülésének fontosságát ezidőszentig eléggé mérlegelni nem tudjuk. Hogy ezt azonban legalább megközelítőleg tehesük, az intézet céljaival kell tisztában lennünk. A már ismételt említett nemzetközi egyezmény az intézet feladatait a következőkben állapítja meg:

1. Statisztikai, technikai és mezőgazdasági értesülések lehető gyors összegyűjtése, különös tekintettel a földművelés, állattenyésztés, növénytermesztés, mezőgazdasági termékekkel való kereskedelemre s a különböző piaci árakra.
2. Ezen értesülések közlése az érdekeltekkel.
3. Mezőgazdasági munkabérek közlése.
4. A föld bármely részén fellépő növényi betegségek gyors ismétlése.
5. Szövetkezeti, biztosítási és mezőgazdasági hitelügyek tanulmányozása.
6. Szükség esetén közérdekű javaslatok előterjesztése. Kérdések, melyek az egyes államok saját gazdasági érdekeit, törvényhozását vagy közigazgatását illetik, az intézet ügyköréből kizártnak.

Az intézet ezen programja, de különösen annak első pontja több oldalról azon helytelen kritikában részesült, hogy a Rómában székelő intézet értesüléseit nem kapván meg a világ minden részéből idejekorán, azokat idejében nem is közölheti. Ezen kritika helytelen s éppen az intézet céljának félreismeréséből származik. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek nem az lesz a feladata, hogy börszerkesztéseket szolgáltatson, de hogy az egész világ mezőgazdaságának érdekeit képviselje s védelmezze. Ha e célból kifolyólag értesülései az érdekelt gazdaközönséghez 48 órával vagy még később is érkeznek, értéktelenek még sem lesznek, mert tájékoztatásul föltétlenül elég jókor jönnek. Ezen tájékoztatás értéke annál nagyobb lesz, minél megbízhatóbbak s igazabbak a közlemények. Ez, hogy az intézet a gazdaközönség érdekeit igazán szolgálja s bizalmát megnyerje, első sorban szükséges. Hogy nagy feladatának az intézet mennyire lesz képes megfelelni, az első sorban attól függ, vajjon a férfiak, kiket az egyes államok az intézet állandó bizottságába képviselőjökként kiküldenek, mily mértékben fognak hivatásuk magaslatán állani. Mindenestre csak akkor várhatunk megfelelő ered-

ményt, ha e kiküldöttek széles ismeretkörrel bíró nagy fajsúlyú emberek lesznek, kik hazájok mezőgazdaságának hü képét nyújtani s azt méltóan képviselni képesek lesznek. Kiterjedt közigazdasági tudás, több világnyelv ismerete, magas műveltség különösen az elnök s vezértitkárnál elkerülhetlenül szükséges tulajdonok. Az elnök személyét illetőleg — Olaszország előzetesét honórándó — a végrehajtó-bizottság május 25-én tartott alakuló gyűlésén egyhangulag Faina gróf személyében állapodott meg, ki már az olasz kormány által kijelölt építő- és szervező-bizottság feje is volt s az intézet létrejötte körül nagy érdemeket szerzett. A vezértitkár személyét illetőleg a végrehajtó-bizottság döntését még nem ismerjük.

Ahogy az agy mint idegközpont közli benyomásait az emberi test minden részével, úgy lesz hivatva a Mezőgazdasági Nemzetközi Intézet a világnak minden részéből szerzett értesüléseit az érdeklődő agrikulter világgal közölni. Nagy és szép feladat, melyet ha betölt, alapítójának örök dicsőségét s hervadhatatlan érdemeket biztosít. Fűzzük jövőendő működéséhez a legjobb reményeket!

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Nyugatmagyarországi Földművelők Gazd. Egyesülete május hó 17-én tartotta III. évi közgyűlését Kőszegen *Laehne* Hugó orsz. képviselő igazgató-elnök elnöklése alatt. *Laehne* Hugó megnyitó beszédében rámutatott a szervezkedés szükségességére, amely szervezkedés különösen a kisgazdáknak nézve különösen ma feltétlenül szükséges, midőn a nemzetközi szocialista izgatók általános elégedetlenséget akarnak szítani. A kisgazdák érdekeit előmozdítani tüzte ki céljául a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete. A lelkesedéssel fogadott beszéd után *August* János községi h. polgármester a város nevében üdvözölte az egyesületet, *Roth* Lóránd miniszteri oszt.-tan. pedig *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter képviselőjében. A közgyűlés elnök indítványára *Zichy* Aladár grófot, *Esterházy* Miklós herceg védnököt és *Darányi* Ignác minisztert táviratilag üdvözölte. Ezután *Abel* Pál titkár ismertette az igazgatóságnak 1907. évi jelentését, amely kiterjeszkedett a gazdasági előadásokra, a háziipari tanfolyamokra, a kisgazdák szakismereteinek nyomtatvány útján való fejlesztésére. Az egyesület foglalkozott áruközvetítéssel, műtrágyából 35 vagon forgalmat érve el. Megalkította a nyugatmagyarországi gazdasági takarékpénztárt 200,000 korona alaptőkével. Négy tenyészállatdíjazást rendezett, melyre 330 darab hajtott fel, 350 darab nemes baromfit osztott ki csereképpen, összesen 7869 darab gyümölcsfát osztott ki. Több mezőgazdasági kérdésben foglalt állást a földművelésügyi miniszter, az OMGE. és a társesületekhez intézett felterjesztéseiben. Jelenleg 35 gazdaköre van az egyesületnek 2741 taggal. A múlt év folyamán 8 különféle ülést tartott az egyesület. Ezután a felügyelő-bizottság terjesztette elő az egyesület számadásait, amelyet a köz-

gyűlés tudomásul vett. Negyedik alelnökül megválasztották *Walner* József esperesplébánost. Az elhalt és lemondott igazgatósági tagok helyett megválasztották *Köllöd* András, *Tschürtz* Pál, *Szabó* János és *Pungor* Jenő tagokat. Elnök indítványára az alapszabályok 32-ik §-át módosította a közgyűlés és elfogadta a költségvetést, valamint az ez évi munkaprogramot. A közgyűlés végén tárgysorsjáték volt, amelyen 150 nyerevény osztott szét.

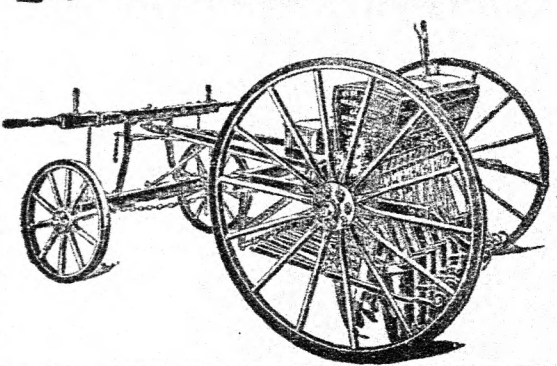
A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 13-án *Kaisler* György dr. elnöklése alatt tartotta igazgató-választmányi ülését. Napirendre tért a választmány a Sopronvármegyei G. E.-nek a tuberkulotikus szarvasmarhák husának elárúsítása tárgyában intézett átirata felett. Kimondta csatlakozását a MSzOE.-nek a szőlő és egyéb termények jégbiztosítása tárgyában intézett átiratához. Megállapította az 1908. évi szarvasmarhadíjazások tervezetét. Köszönettel vette tudomásul, hogy a miniszter egy heremagrostára beszerzésére 800 korona segélyt utaltványozott. Elhatározta, hogy felkéri a minisztert, miszerint egy jelentékenyebb mennyiségű szilvának izzé főzéséhez a szükséges berendezéssel segítsen az egyesületet.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya május hó 4-én tartotta rendes havi ülését *Piller* Kálmán elnöklése alatt. Elnök előterjesztésére elhatározta a választmány, hogy az egyesület elvállalja az eperjesi helyőrség részére a terményszállítás s az előkészítő munkálatok elvégzésével megbizta az elnökséget. Elhatározta, hogy az ősz folyamán vásárral egybekötött gyümölcskiállítást rendez s ezzel kapcsolatban baromfiállítást és vásárt. Örömmel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi miniszter a folyó évi szarvasmarhadíjazások rendezésére 1500 korona segélyt engedélyezett. Az Első Magyar Gépgyár R.-T. ajánlatát, hogy az egygéprendszerű gézek bemutatását június hó folyamán hajlandó eszközölni, örömmel fogadta és az előkészítő munkálatokkal *Lukovits* Aladár titkár bízta meg. Elhatározta a választmány, hogy a Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület 25 éves fennállása alkalmából Balassa-Gyarmaton folyó évi június havában rendezendő köz- és mezőgazdasági kiállításra társas kirándulást rendez.

A választmányi ülés után *Piller* Kálmán elnöklése alatt tavaszi közgyűlést tartotta meg az egyesület. *Lukovits* Aladár titkár előterjesztette az egyesület 1907. évi működését, amelyet az egyesület elismerőleg vett tudomásul. Tudomásul szolgált a zárszámadás és költségvetés előterjesztése is. Ezután *Schwartz* József felszólalásával nagyobb vita folyt a vármegye szarvasmarha közténységési irányának megváltoztatása tárgyában, amelyet *Piller* Kálmán elnök megnyugtató szavai zártak be. *Fest* Lajos indítványára *Piller* Kálmán elnöknek működése alatt szerzett érdemeiért a közgyűlés köszönetet és elismerése jegyzőkönyvbe fogadtatott.

Az Abauj-tornavármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya május hó 13-án *Schell* Gyula báró elnöklése alatt ülést tartott, melyen a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület azon feliratát, hogy a levágott és gümökörösnak talált állatoknak csak azon részét kéri elkoboz-

A LEGJOBB VETŐGÉP

A SZAB. „LOSONCZI DRILL” MAGYAR GYÁRTMÁNY.

Arajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

tatni, amely fertőzöttnek találtatott, pártoló felterjesztéssel támogatja.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének a jégbiztosítás országos szervezése tárgyában megküldött határozati javaslata fölött napirendre tért. A bukovinai csángóknak a megye területén leendő letelepedése érdekében felterjesztést intéz a földmivelésügyi miniszterhez, melyben annak kedvező elintézését kéri annál is inkább, mivel ezáltal pótolva lenne az amerikai kivándorlás folytán válságos mértékben megcsökkent földmives lakosság, megszaporodnék a megfogyott munkáskéz, a veszélyeztetett nyelvhatáron előmozdítatnék a magyar anyanyelvű lakosság szaporodása s végül megvalósulnék székely testvéreink ama vágya, hogy visszatérhetnének igazi hazájukba. Fentiekben kívül mint vármegyei központi mezőgazdasági bizottság a községi és közbirtokossági legelők rendtartásával foglalkozott.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos helyiségében május hó 23-án „Az Első Temesvári Gözeke-Szövetkezet” Ambrózy Gyula báró elnök elnöklése alatt igazgatósági ülést tartott. A szövetkezet igazgatója, Pálmai Emil, az igazgatóság tagjainak beszámolt a szövetkezet 1907/1908. évi működéséről és egyben bejelentette, hogy a szövetkezet által a múlt évben 7000 koronáért vásárolt gőzrigol-eké magában 8000 koronát jövedelmezett és előreláthatólag az eddigi előjegyzések után itélve, a folyó évben még többet fog az jövedelmezni. Az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évben a szövetkezet tagjainak kat. holdját 16 kor. ért fogja felszántani és egyben kilátásba helyezte, hogy a jövő évben a szántásokat előreláthatólag a szövetkezet tagjai részére már díjtalanul fogja végezni, valamint azt, hogy a folyó évi nyereségből 32,000 korona irassék le, továbbá megállapította mind a két gép szántási sorrendjét. Végül több folyó ügy letárgyalása után a közgyűlést folyó évi június hó 6-ára és pedig délelőtt fél tíz órára tűzte ki.

Az alföldi gazdálkodás reformjáról.

E czim alatt Dáni József és Réti Ferencz földbirtokosok érdekes fejtegetéseket küldöttek be, melyeket — mivel néhány figyelemreméltó eszmét vetnek fel — alábbiakban ismertetünk. Réti a Cserháti Sándor több ízben hangoztatott véleményéhez csatlakozva az alföldi gazdálkodás főbaját abban látja, hogy a gazda idejének nagyrésztét birtokától távol tölti. Ezen abszentiizmus eredménye nemcsak azon direkt kár, mely ily módon a gazdaság elhanyagolásából származik, de a költséges életmód is, melylyel a birtokos városi tartózkodása jár. A közszereplés utáni beteges kapaszkodás, a pártkörökben való tartózkodás, korcsmázás, kártya, esetleg még léhább s költségesebb időtöltésekkel súlyosbítva, a gazdálkodó amúgy se túlbőséges forgatókéjét nullára redukálja, sőt többnyire teljes anyagi tönkremenésére vezet. Szükség volna tehát oly irrealis intézményekre, melyek a gazdát otthon tartani alkalmasak lennének.

Mezőgazdáink másik eredendő bűne a maradás, melylyel ósdi, napjainkban többé haszonnal nem folytatható gazdálkodási módjukhoz ragaszkodnak. A konzervativizmus e csökönyös híveit, kik sikertelenségükért a kormányt, a zsidót, a viszonyokat, szóval mindent szidnak, csupán magukat nem, érveikkel kapacitálni sohasem fogjuk. Ezeknek gyakorlati példa kell, hogy mások gazdasági sikereit s anyagi gyarapodását látva, azt — ha más okból nem — irigységből kövessék.

E célra az egyes községek illetve városok határában, a határ területéhez s gazdálkodásának belterjességéhez képest megfelelő kiterjedésű s berendezésű mintagazdaságok létesítését javasolja. Ezen mintagazdaságok vezetését okleveles kellő gyakorlattal bíró gazdákra — nem népiszkolai tanítóokra — a megyénként gyakorlandó felügyeletet egy tág látókörű magasabb képzetségű férfiura kellene bizni s minden ilyen megyeközponti mintagazdaságban egy-egy kísérleti állomást létesíteni.

Dáni József dicséretes lokálpatriotizmussal kél a megtámadott alföldi gazdálkodás védelmére. Tudja, hogy utóbbi még korántsem mintaszerű, de számos példával igazolhatja a dicséretes haladást s ezzel szemben az ország számos vidékének — elsősorban a kisbirtoknak — elmaradottságát.

A bajok okát többek közt az igazságtalan kataszteri osztályozásban keresi, mely a kis- és középbirtokot a nagybirtokkal szemben magasabban adóztatja. Súlyosaknak tartja az ármentesítési és községi pótdadók is, utóbbiakat különösen ott, hol egy nagybirtok valamely község vagy város határából kivált és külön uradalmi községet alakítva, nagy pótdadó alapot vont el.

Nagy magyar Alföldünk szélsőséges és száraz klímájának ismeretes káros befolyását számos példával illusztrálván, két újítást sürget, mint amelyek alföldi termelésünket emelnék s egész mezőgazdaságunkat előbbre vinnék. Ezek az ártéri területek befásítása és öntözőcsatorna-rendszer létesítése. Hogy az árterek mily nagy területet foglalnak el, az az ármentesítő társulatok statisztikájából eléggé kitűnik; ha e hullámtereket akár gyümölcs-, akár más fákkal beültetnők s hozzá a holdszámszerinti kötelező fásítást is behoznók, igen sokat tennének az időjárás szélsőségeinek ellensúlyozására. A fásítások utóbbi módja természetesen csak a sikeresen üzhető gazdálkodás keretén belül volna megengedhető s keresztülvihető.

Az öntözőcsatorna-rendszer létesítése igen nagymérvű befektetéseket igényelne ugyan, de czikkiró a szárazságokozta bajok megszüntetésére más megoldást el sem tud képzelni. Az öntözések nemcsak a szárazságnak vetnének véget, de egész mezőgazdaságunkat gyökerestől reformálnák. A most kiégett mezők helyén zöldség s minden mérsékelt övi kulturnövény kitűnően diszelenék, a bujább takarmánynövény intenzivebb állattenyésztést, ez ismét jobb trágyázást vonna maga után: szóval a mezőgazdaság minden ága olymértű fellendülést mutatna, hogy jövedelméből a nagy beruházások is busásan térülne meg.

A talaj alaposabb, mélyebb megművelését szintén rendkívül fontosnak tartván czikkiró, egy francia járgányos rendszerű mélyítő gépre hívja fel a gazdaközönség, különösen a gazdasági egyesületek figyelmét. E gép Károly Rezsőnek a francia mezőgazdaságról szóló jelentésében mint olcsó s lassan, de jól dolgozó gép van ismertve, melyet a francia kisgazdák igen felkaroltak. Czikkiró impressziója az, hogy e gépnek, ha ottan annyira elterjedett, jónak is kell lennie s egy-két példány próbaképpen megezerzésére kéri a gazdasági egyesületeket.

A trágyázás nagymérvű felkarolása s a trágyatelepek jobb kezelése tekintetében örvendetes haladást észlel. Sok azonban még e téren is a teendő s a prémiumrendszer bevezetése, mint másutt, ugy e téren is beválnék. A műtrágyázás előnyeit szemléltető módon ismertetni s a szalmának az ipar és cséplőgép czéljaira való eltüzelését betiltani ugyancsak a trágyázás érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek tartja.

Tüzelőt a czirok is szolgáltat és pedig tömegben s minőségben is jobbat, ajánlja tehát — a többi háziiparral — ennek felkarolását.

Az állattenyésztés emelésére a községenkénti megfelelő tenyészállattartás kötelezővé tételét, az üszörjüket levágásának egyidőre való betiltását tartja szükségesnek. Utóbbi, állataink elszaporítása által, ismét trágyázásunkat mozdítaná elő.

Ha mindehhez — ugymond — a néplelek tanulmányozása s megértése is járul, ugy a siker s mezőgazdaságunk felvirágzása elmaradhatatlan.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tejesházak mennyezetének vakolata 300. kérdés. Egy tejszővetkezet tejfeldolgozó helyiségének stukaturos mennyezetét eddig rendszerint minden évben olajfestékkel festették, ami először igen költséges, másrészt a czélnak sem felel meg, mert egy éven belül a helyiségből ki nem küszöbölhető gőz és párák folytán megfoltosodik és lehámlik. Milyen anyaggal volna czélszerű a mennyezetet bevonni, mely hosszabb ideig ellenállana a gőz behatásának vagy ha elkerülhetlen az évenként való megújítás, legalább kevesebb költséggel járna, mint az olajfestés? H. J.

Felelet a 300. sz. kérdésre. Gőzös, páradus helyiségek mennyezetének vakolására, se a közönséges nádazás és vakolás, se a gipszvakolás nem bizonyult tartósnak, mert a nedvesség behatása alatt ugy a meszes, mint a gipszes malter szétmállik, a nád elkorhad s a drót, még ha sárgarézbe készült is, elrozsdásodik, illetve elévődik.

Tapasztalásom szerint ily helyekre egyedül csak a *cementrabitz*-hoz hasonló „*ovárit*”-vakolás alkalmas, melynek leírását lapunk egyik tavalyi számában is megtalálhatja.

Uj épületeknél a cement-ovárit olcsóbb, mint a gerendák alsó bedeszkázása s nádazva való fehérmészvakolása; s a cement természeténél fogva az állandó megnedvesítés behatása alatt szilárdságában, tartóságában egyre növekszik. Az olajfestés ehhez fölösleges. Sz. Gy.

Földbe ástott faoszlopok konzerválása. 301. kérdés. Kötött agyagtalajban, hol altalajvíztől is kell tartani, mivel konzerváljam egy sertésfiataltó és gépszín oszlopainak földbe érő részét? E. G.

Felelet a 301. sz. kérdésre. Faépületek, kerítések stb., földbe ástott oszlopainak tartóssá tételére a következő egyszerű s olcsó eljárást ajánlhatom, melynek hasznavehetőségéről magam is már évek sora óta sokszor megbizonyosodtam.

Az oszlopok végei lassu tüzőn megszenesítendők, mindaddig, míg a fa tüzet ugyan sehol sem fog sőt meg sem szikrásoodik, de mindenütt jól meg van pörkölvé. Most híg kátránnyal, esetleg olcsóbb féle karbolineummal mázoljuk be, amelyet a még forró fatörök nagyon mohón s nagy mennyiségben szív be, mert a felmelegítés által nemcsak a fa felülete lesz likacsosabb, hanem még sejtjei is kitágulnak. Ha a bemázolást kellő időben végezzük, ugy az impregnáló folyadék 4—5 cm. mélyen behatol a fába s azonnal megszárad, míg a fel nem melegített részeken alig 1/2 cm. mélyre veszi be magát s órákon át nedves tapintatu marad.

Jó tudnunk továbbá, hogy kerítések, faépületek javításánál sohasem szabad az új oszlopot abba a gödörbe állítanunk, amelyből a régi elkorhadat előbb kivettük. Ezt a helyet már erősen inficziálták az elkorhadást okozó orga-

A Magyar Gazdaszövetség

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbírló társaságok létesítésénél és tanácsot ad minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakít. Abból a czélből, hogy a földmivészeknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földvételit és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40.

nizmusok
tetnék.
Rézkén
kénport
nálni bor

Felelet
lisztharm
noszpora
módon, h
vel a m
venyige,
alakjában
zás rend
akkor vé
cm. hossz
vagy köz
nal az e
porozunk
sodik po
mat vagy
tön. Csak
kedvezőt
tus hónap

A poro
alkalmaz
vagy utá
részarád
ves növé
esetleg r
helyeken
kivül pe
ártalmár

Gyüm
sítés. 30
területet
gekbe üt
ad, gyüm
föld any
10—12 f
jobb, a
oltott-e
mandula
megfelel
az alatta
nálva? E
dekóm n
vagy ser
tett gyüm
beszerezt
teni? Mi
holdra, a
3. Előny
természe
belőle?

Felelet
magvavá
a magró
sabban f
is nagyo
szilváé.

A mar
pedig ke
fekvést, o
téli és a
kell. Ebl
nagyobb
A fák kö
gyümölcs
lesz, ha
ségű rés
pedig sz
kinti jöv
jóval na

A ma
diófák pe
A szükse

Védjegy

Krumh
SCH
Budap

nizmusok s az új oszlop pusztulását is siettetnék.

Rézkénpor használata. 302. kérdés. A rézkénport mely időközben és hogy legjobb használni bordói por-oldat permetezése után?

T. Z.

Felelet a 302. sz. kérdésre. A rézkénport a lisztharmat, az antraknozisz és részben a peronoszpora elleni védekezésre is használják oly módon, hogy megfelelő porozókészülék segítségével a megvédendő növényi részekre (levelek, venyige, fűrt) hozzák igen finoman elszórt por alakjában. Kétszeri, legfeljebb háromszori porozás rendszerint elégséges. Az első porozást akkor végezzük, amikor a hajtások mintegy 12 cm. hosszúságot értek el, a másodikat pedig vagy közvetlenül virágzás előtt vagy pedig azonnal az elvirágzás után. Harmadszor csak akkor porozunk, ha az idejében végzett első és második porozás daczára is mutatkoznak lisztharmat vagy antraknozisz az új hajtásokon és fűrtön. Csak kivételes esetekben, ha az időjárás kedvezőtlen, fog kellene még július és augusztus hónapokban is kéthetenként porozni.

A porozást végezhetjük a Plasmopara ellen alkalmazott bordói lével való permetezés előtt vagy után, legjobban akkor, ha a bordói lé már rászáradt a növényrészekre; mert ha még nedves növényrészeket porozunk rézkénporral, akkor esetleg nagyon sok por csomósodik össze egyes helyeken, ami egyrészt anyagpazarlás is, azonkívül pedig a nagyon fiatal növényrészeknek ártalmára is lehet.

L. Gy.

Gyümölcsös létesítése és gyümölcserkécsítés. 303. kérdés. 1. 45—50 hold lejtős fekvésű területet, melynek trágyázása nagy nehézségekbe ütközik és anélkül nagyon silány termést ad, gyümölcsfákkal szeretném betelepíteni. A föld anyaga homokos agyag, haszonbért kapok 10—12 forintot holdjáért. Kérem, hogy melyik jobb, a közönséges kék szilva vagy magvaváló, oltott-e vagy magról nevelt, továbbá diófa és mandula megfelel-e? Ezen gyümölcsfák hozama megfelel-e a 10—12 forintos haszonbérnek, ha az alatta levő legelő még birkával lesz kihasználva? Egy részét sertéslegelőnek (turásra) szándékom meghagyni; nem tesz-e kárt a birka vagy sertés a gyümölcsfákban? 2. Ezen említett gyümölcsfákat hol lehet legelőnyösebben beszerezni, a gyümölcsöt hol lehet értékesíteni? Mindezekből hány darab kell egy kat. holdra, hány méter sortávolságra ültetendő? 3. Előnyösebb-e a szilvát pálinkának avagy természetben értékesíteni vagy lekvárt készíteni belőle?

S. J.

Felelet a 303. sz. kérdésre. Céljaira az oltott, magvaváló szilva jobban fog megfelelni, mint a magról nevelt, mert az oltott szilva gyorsabban fejlődik, hamarabb terem és gyümölcse is nagyobb, értékesebb, mint a magról nevelt szilvái.

A mandula meszes, murvás, márgás, a dió pedig kellő mélységű talajt, mindkettőt védett fekvést, olyan termőhelyet kíván, hol az erősebb téli és a korai, késői zöld fagyoktól tartani nem kell. Ebből kifolyólag nem ajánlhatjuk, hogy nagyobb mennyiségű diót, mandulát ültessen. A fák között legelő sertés, birka a magas törzsű gyümölcsfákban nem okoz kárt. Legelőnyösebb lesz, ha a szilvatermés kiválogatott java minőségű részét nyers állapotban értékesíti, a többi pedig szilvapálinkának dolgozza fel. A holdankinti jövedelem a 10—12 frtos haszonbérnél jóval nagyobb lehet.

A magastörzsű szilva, mandulafák 5—6, a diófák pedig 15—20 m. távolságban ültetendők. A szükséges gyümölcsfák az állami faiskolákban

is beszerezhetők, rendelését azonban idejében, legkésőbb december 10-ig tessék megtenni.

F. K.

Lopott tárgyak nyomozása. 304. kérdés. Gyakrabban tapasztalom, hogy az uradalmi bognárműhely melletti faraktárból a szerszámfát valaki hordja. Ezen faraktár szabadon, elősövénynyel körülvéve a szérűskert egy részében fekszik, a major közvetlen eme szérűskert és a község között van. A napokban a községi őr jelentette, hogy X falusi lakos az éjjel az uradalomból fát vitt. Én reggel az uradalmi bognárral együtt megjelentem a községhezán azon czélból, hogy egy községi előjáró jelenlétében az illető lakásán kereshessem a lopott fát. A községi jegyző megtagadta, illetőleg nem engedte meg azon megjegyzéssel, hogy házkutatást csak bírói engedéllyel szabad eszközölni. Kérem tehát, jogos volt-e a jegyzőnek ezen eljárása s milyen törvényen alapszik? Miután a pusztá vagy major a járási székhelytől távol fekszik, amíg tehát ezen bírói engedélyt kieszközölhetném, az illetőnek elég ideje marad arra, hogy a lopott fát vagy eltűzelje, vagy másként megsemmisítse, így napok múlva — amíg a bírói engedély megérkezik — annak nyomát sem találom.

H. I.

Felelet a 304. sz. kérdésre. A bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. t.-cz. 85. §-a értelmében a községi előjáróságok rendőri hatósági jogkörrel vannak felruházva s ez alapon az ugyanazon törvényzikk 84. §-a alapján a nyomozást a közs. előjáróság jogosítva van elrendelni.

A nyomozás keretébe tartozik a lopott tárgyak felkutatása, melynek foganatosítására az előjáróság mint rendőri hatóság a rendőri közegeket, u. m. a hivatali alárendelt tisztviselőket, az állami, törvényhatósági, városi és községi rendőröket, valamint a csendőrségnek altisztjeit és legénységét utasítja.

Hollady Nándor.

Gőzekeztetés és trágyázás dohány alá. 305. kérdés. Gazdaságomban 100 hold dohányt termeszték, ami alá rendszerint istállótrágyát alkalmazok, ez idén azonban először a dohányföldet 12 czol mélyen gőzekével fogom augusztusban megszántani. Az ilyen mély szántással a trágyát nem-e teszem le túlmélyen?

B. Gy.

Felelet a 305. sz. kérdésre. Hogy a dohány a mélyen szántott földet szereti, az kétségtelen. Ilyen körülmények között nemcsak nagyobb a hozama, de termése is biztosabb. Daczára ennek, a dohányföld közvetlen mélyítő szántása óvatosságot kíván. Nem egy ízben tapasztaltam, hogy a közvetlenül mélyítő szántással előkészített földbe ültetett dohány a rendes mélyességű szántással szemben kisebb termést adott; más esetekben megint nagyobb termés mellett, későbbben beérő, rendkívül durva és nehezen szinesíthető leveleket adott. Minél kevésbé mélyen volt a szántóföld a rendes szántások alkalmával felszántva és minél kötöttebb természetű a talaj, annál nagyobb óvatossággal kell eljárni, mert előbb említett bajok annál könnyebben léphetnek fel. Jelen esetben 12"-es (csaknem 32 cm.-es) mélyítő szántásról és ha jól emlékezem, kötött természetű földről van szó; ha tehát ez a tábla még soha mélyíve nem volt, egyszerre tulságos sok nyers föld kerül felszínre, ami a dohányra nem előnyös. Homokos talajnál ezen veszedelem nem nagy, de kötött földnél hátrányosan hathat. Előző feltevésem alapján sokkal helyesebb lenne a rendes mélyességű szántást altalajporhanyítással kapcsolatban végeztetni, amint ez a gyakorlatban (például a szövethetési gőzekéknél is)

mindinkább terjed. Ilyen esetben a dohány mennyiségileg jóval nagyobb termést ad a minőség rontása nélkül. A közvetlen mélyítő szántást, a homoktalajtól eltekintve, ellenben jobb nem a dohány alá, hanem 1—2 évvel előbb adni.

Ami már most az istállótrágya leszántását illeti, e tekintetben nekünk a nyugati — csapadékban dúsabb — államok példája után indulni nem szabad. Németország nyirkosabb klímájú vidékein és pl. Hollandiában az istállótrágya minél sekélyebb leszántása az elv, ami az ottani sok eső mellett helyes is. Ellenben nálunk, különösen az Alföld száraz klímáját tekintve, a mélyebb leszántás — eltekintve a tulságos szálonnás trágyától — nem hiba, sőt helyes, mert sekély leszántással a korhadás egyik főtényezője, a nedvesség könnyen hiányozhat, viszont a levegő is könnyen hatol a száraz rétegeken át a mélyebben fekvő trágyához. A mélyebben leszántott trágya pedig a növények mélyebb gyökerezését vonja maga után, aminek előnyét a mi szárazabb klímánk mellett külön hangsúlyoznom s indokolnom felesleges. Ismerek gazdaságokat, ahol a czukorrépa alá gőzekeztetéssel szántják le a trágyát a legjobb eredménnyel, mert ne felejtjük el, hogy a nagyobb sebességgel dolgozó gőzeke nem borítja le oly mélyen a trágyát, mint a hasonló mélységre dolgozó s lassu járásu közönséges eke. Persze tulságoktól itt is óvakodni kell és pedig annál inkább, minél kötöttebb a föld. Ha tehát más megoldás nem lehetséges, akkor szántassuk le a gőzekeztetés alkalmával a trágyát is. Persze már a talaj megmunkálása szempontjából is jobb, ha ezt külön végeztethetjük olyformán, hogy a tarlóra vagy lehántott tarlós földre hordatjuk a trágyát és középmély szántással takarjuk alá vagy pedig a gőzekeztetés után télen át hordatjuk ki a megfagyott földre s elteretve, lehető korán tavasszal munkáljuk be a földbe középmély szántással. Utóbbi trágyázási mód a dohány minőségét — feltéve, hogy jó érett marhatrágyát használtunk — rontani nem fogja.

K. K.

Szállított tinók sulybeli apadása. 306. kérdés. Vásároltunk tinókat, a vonaton való megérkezés után, ami két nap és két éjjel tartott, még egy nyolcz kilométeres utat tettek meg lábom. Három nap múlva a megérkezés után mázsálva lettek s ekkor 6% volt a sulyvesztés a mostani és a berakási suly között. A megérkezés utáni 6 napon tehát ismét három nap múlva újra megmázsáltattak s ekkor nem hogy javulás, hanem ellenkezőleg hanyatlás mutatkozott, vagyis a differenzia 7% volt, daczára annak, hogy akkor már meg volt a rendes takarmányozásuk és a helyök. A berakási sulyt csak a 21-ik napon érték el. Mázsálás mindig egy és ugyanazon órában eszközöltetett. Arra kérünk tehát felvilágosítást, hogy mi az oka annak, hogy a második mázsálásnál 1% visszaesés volt, holott javulásnak kellett volna lenni.

Hg. O. J. K. H.

Felelet a 306. sz. kérdésre. Az az 1%-nyi sulybeli apadás, mely a tinók megérkezése után a 3 és 6-dik nap között mutatkozott, oly csekély, hogy ekkora különbségek akkor is észlelhetők két közeli mázsálás között, ha a tinók már régebben vannak helyben. A dolognak az a magyarázata, hogy a marha sulyának mintegy 15%-a gyomor- s béltartalom, mely a szállítás alkalmával nagyon megfogy, de azonkívül mindenestre hust és zsirt is veszítettek a tinók, azonban utóbbiból kevesebbet, mint előbbiből. A megérkezés utáni 3 első napon nem volt a

Védjegy

ASBESTPADLÓ

Védjegy

ASBESTPADLÓ

A JELENKOR LEGMODERNEBB ÉS LEGJOBB PADLÓJA!

Krumholz-féle Asbestpadlókészítő vállalat
SCHÖNFELD és BALLA
Budapest, VII., Hungária-körút 157.

Teljesen hézagmentes, tűz és víz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkívül tartós, könnyen tisztítható, miért is gazdasági épületek, magtárak stb. padlójához különösen ajánlatos. Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend. Prospektusokkal, mintákkal, készített munkák jegyzékével és árjegyzékkel kívánunk szolgálni. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvtári és igen sok más helyisége Krumholz-féle asbestpadlóval van burkolva.

takarmány képes a gyomor- s bél-tartalmat a szállítás előtti mennyiségre fölszaporítani, mert a száraz szálastakarmány 4-6 napig időzik az emésztőcsatornában s eszerint ennyi ideig halmozódik benne föl; de a 6-dik napon már elérhette volna az eredeti mennyiséget s ezért a második mázálás alkalmával okvetlenül súlyosabbaknak kellett volna a tinóknak lenni mint előbb. Hogy azonban nem lettek súlyosabbak, annak több oka lehet, pl. az, hogy a második mázálás előtt több ganajt vagy huygot távolítottak el vagy kevesebb vizet ittak vagy több vizet párologtattak el, mint az első mázálás előtt, mert a marha testsúlyának mintegy 12%-át mint vizet veszi naponta föl, melyet a huygygal, lehelettel s bőrpárolgással távolít ismét el. Az említett két nagy tétel, t. i. a 15%-nyi gyomor- s bél-tartalom s a 12%-nyi vízfölvétel tehát oly nagy ingadozásokat okoznak a marha súlyában, hogy azokkal szemben tekintetbe sem jöhet az 1%-nyi apadás, mely semmiesetre sem érte az igazi testet, vagyis a húst és zsírt.

Cselkó István.

Komócsinmagtermesztés. 307. kérdés. 1906 tavaszán egy 50 holdas táblát, mely közel van egy patakhoz s vízbajoktól sokat szenved, lóhere, komócsin, zabbal vetettem be. 1906-ban a zab adott termést, 1907-ben a lóhere két kaszálást és egy magot. Miután czélom a terület begyepesítése, ősszel nem szántottam fel, hanem meghagytam. Most a heréből kevés, de a komócsin szépen mutatkozik. Ha komócsinmagot akarok nyerni, az első kaszálást kell magnak hagynom vagy birom egyszer takarmánynak levenni s ad a második magot?

E. G.

Felelet a 307. sz. kérdésre. Ha az 1906. évi komócsinból magot akarunk nyerni, illetve 1908-ban a szépen fejlődő komócsin magtermesztésre akarjuk felhasználni, akkor ezen czélra az első hajást kell meghagyni; ez esetben a mag körülbelül augusztus első felére beéri. A mezei komócsin ugyanis — bár tavasszal elég korán indul meg — a későn virágzó fűvek közé tartozik és így sarjából magtermésre egyáltalán nem számíthatunk.

Miután a komócsin magja nem egykönnyen perog, legcélszerűbb teljes érését bevárni, mert akkor értékesebb magot nyerünk. De tulérnie nem szabad; ez esetben már tetemes százalékot tesz ki a pergés. Legjobb akkor learatni (kaszával), ha bugái vöröses színt kezdenek felvenni s a kalászkák dörzsölésre könnyen leválnak az orsóról. A levágott s pár nap múlva kis kérékbe kötött magnak megázni nem szabad, mert akkor szép, világos zöldes színét elveszti.

K. K.

Homokszőlőtelepítés. 308. kérdés. Birtokomon 100 hold szőlőt óhajtok telepíteni. Talaja buczkás homok, mely a rozst megtermi. Fekszik a kiskunhalasi határban. Kérdésem az: lehet-e a buczkát gőzerővel lehuzatni, tanácsos-e szőlő alá ekével fordítatni. En ugyanis tartok tőle, hogy az ekével való fordításnál a cserebogár pajorja tökéletlenül irtható. Lehet-e ezen pajort szénkénegezéssel pusztítani? A kiskunhalasi határban melyik szőlészeti felügyelőség illetékes? Ha szakértői szemlélet kérek, hogy tegyem azt és mi a szakértői díj? Mibe kerül a gőzekével a rigolozás és ki vállalkozik arra? Akáczacsemetéért homokkötési czélra hová és mi módon forduljak?

O. O.

Felelet a 308. sz. kérdésre. A homokterületnek gőzekével való rigolozása nem tanácsolható, mert nem olcsóbb, mint a kézi rigolozás s nem is oly jó, mint a szigoruan felügyelt kézi rigolozás. Homoktalajon a cserebogárpajorok eredményesen szénkénegezéssel nem sikerült irtani. Az iránt való tájékozódás végett, hogy mibe kerül holdanként a rigolozás gőzekével, méltóztassék Wolf gőzekegyárhoz fordulni (Budapest—Kelenföld). Halas a kecskeméti vinzellériskolához tartozik, tessék onnan szakértőt kérni. Ha azt a földmivelésügyi minisztériumtól kéri, akkor a szakértő díjtalanul küldetik ki. Akáczacsemetéért (kopár területek és

futóhomok beültetése czéljából) a földmivelésügyi minisztérium által kijelölt erdőhivatalhoz kell folyamodni. Arról az idén már lekésétt.

R. S.

Állattenyésztési és legeltetési szabályok. 309. kérdés. Községünk lakosságának egy része a kincstártól földet bérel, a bérleten legelő is van. Ezen legelőre a bérlőtársaság elsősorban sajátját hajtja s csak a fennmaradt járásokra vállal szarvasmarhát. A m. kir. állatorvos a bérlőtársaságnak megtiltotta, hogy az egyéves üszöborju együtt legyen a nagyobbakkal, vagyis azokkal, amelyek között bika is van. Továbbá a felettes hatóság elrendelte, hogy a bérlőtársaság csak tenyészgazolvánnyal ellátott magyar fajta bikát tarthat. Ezért kérem, hogy a felettes hatóságoknak az előadottakra nézve megvan-e a rendelkezési joga akkor, amikor nem közbirtokosság, hanem egy bérlőtársaság legelőjéről van szó? Vagy pedig tarthat-e a társaság belátása szerinti fajbikát?

P. M.

Felelet a 309. sz. kérdésre. A közös legeltetésre használt birtoknál, legyen az akár tulajdon, akár pedig bérlet, a szabályokat a birtokossági külön tanács állapítja meg. Ezen tanácsot mint végrehajtó közeget a birtokossági közgyűlés választja meg. A birtokossági közgyűlés összes jogait és kötelezettségeit szervezési szabályrendeletbe foglalja össze, mely szabályrendelet a törvényhatóság által hagyandó jóvá.

Az egy évnél idősebb ménesikók és félévnél idősebb bikaborjuk közös legelőre a többi haszonállattal ki nem hajthatók, hanem csak elkülönített helyen legeltethetők.

Közhasználatra szánt tenyészbikát a földmivelési miniszter által megállapított tenyészkerületek szerint szabad tartani, aszerint, amint az ország egyes részeiben mily szarvasmarhafajnak tenyésztése támogatattik hatóságilag.

Eszerint közös használatra szánt bika tenyésztésre csak akkor használható, ha azt a járási mezőgazdasági bizottság megvizsgálta s az illető évadra az előirt fajra nézve megfelelőnek s tenyésztésre alkalmasnak találta s arról tenyészügyi igazolványt állított ki.

A kifogásolt apaállat a tenyésztéstől kizárható. A birtokos saját, valamint alkalmazottjainak anyaállataihoz, tekintet nélkül a tenyészkerület követelményeire, tetszés szerinti apaállatot tarthat, ezt azonban másoknak közös használatra nem bocsáthatja.

Hollady Nándor.

Az 1907/8-iki gabonaértékesítési időszak áralakulásai.

Az 1907/8. évi gabonaértékesítési időszak már eddig is oly nevezetes mozzanatokkal tünített fel, annyi tapasztalat meríthető arra nézve már eddig is, hogy kicsoda külső okok képesek a gabonatörszén az áralakulásokra befolyást gyakorolni, hogy ezzel a gabonaértékesítési időszakkal mindenestre érdemes bővebben is foglalkozni. Rendellenes, kiszámíthatatlan volt a világpiacon gabonaárhullámzása, de a magyar piac rendellenessége még sokkalta szembe-tünőbb volt, ami mindenestre annak a bizonyítéka, hogy az árhullámzásokra alapított spekuláció sehol sincs annyira tultengésben, mint nálunk.

Midőn a mult évi 1907-iki előzetes termésbecslések arra engedtek következtetni, hogy az 1907-iki termés egy páratlan rossz esztendő lesz, mult év május hónapjában, akkor kezdődött meg a gabonapiac szilárduló irányváltása, amely azután különböző okoktól befolyásoltatva a legnagyobb hullámzásokon ment keresztül, úgy felfelé, mint lefelé. A világ gabonatermése az előzetes becsléseknek megfelelően tényleg a lehető legrosszabbul sikerült és az előző év terméseredményéhez viszonyítva lényeges csökkenést tüntet fel, amint az a következő összehasonlításból kitűnik:

	1907	1906	Különbözet
	millió métermázsa		
Buza	859'86	933'48	-78'62
Tengeri	937'24	1051'62	-114'44
Gabona összesen	3076'78	3251'62	-174'84

A rosszul sikerült termés természetesen hatással volt a gabonaárak alakulására, kellett is lennie, mivel a termésből származó készletek csekélyebb mennyisége értékben emelte a gabonát, mivel előreláthatólag a rendes kereslettel, fogyasztással szemben mérsékeltbb kínálat állott szemben. Szeptember havában már, sőt augusztus hó végén a világpiacon rohamosan emelkedett a buza ára. Liverpoolban augusztus 29-én 18'40 korona volt a buza ára, szeptember közepén már 21'10 korona, New-Yorkban ugyanezen idő alatt 17'70 koronáról 19'40 koronára szökött fel a buza ára. Az áremelkedés maximumát november elején érte el, amidőn hirtelen beállott hanyatlás után csak január közepén tudott ismét némi áremelkedést elérni. A new-yorki piac jegyzése október hó közepén érte el maximumát, attól kezdve kisebb-nagyobb hullámzásoktól kísérve állandóan tartott a hanyatlás, egészen a tavasz kezdetéig. A liverpooli árnyatlás oka elsősorban az amerikai buza erős kínálata volt. Tudvalevőleg az amerikai pénzülség miatt az Uniónak minden uton-módon külföldi pénzkészlettel kellett megerősítenie pénzülségét. Nagy tömegekben vetették piacra az amerikai termelők buzakészleteket. A buzáknak nagy tömegekben való piacra dobása a new-yorki tőzsde gabonaárainak gyors hanyatlását idézte elő, amely természetesen kihatással volt Európára, elsősorban pedig a liverpooli gabonapiacra.

Hogy az amerikai buza- és lisztkivitel ez időszakban mily tetemes arányokat öltött, szembe-tűnik rögtön, ha összehasonlítjuk az előző évek hasonló időszakának buza- és lisztkivitelét. Ez összehasonlítás szerint az Egyesült-Államok buza- és lisztkivitele volt 1000 bushelben július-februárius hónapokban:

1905/6-ban	64,220 az	össztermés	9% o-a
1906/7-ben	102,836	"	14% o-a
1907/8-ban	127,803	"	20% o-a

Az Egyesült-Államok buzakivitelének erőszakolása a július-februáriusi időszakban még szembe-tünőbb, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az Unió buzatermése összesen csak 634,087 millió bushelt tett ki az 1906-iki 735,280 és az 1905. évi 692,960 millió bushel termékkel szemben.

Az Egyesült-Államoknak ezen időszak alatti szokatlanul erős buzakivitelét természetesen megérezte a kontinens gabonapiacza is, mert az amerikai buzaözön egyszerre lenyomta a gabonaárakat és hogy még jobban nem érvényesült az amerikai buza árnyegítő hatása, az csak annak tulajdonítható, hogy az őszi vetések állásáról ekkor még nem a legjobb hírek hallatszóttak. A spekuláció nem volt tisztában még azzal, vajjon a jövő évi termés nem lesz-e ismét egy katasztrófálisnak nevezhető termés, olyan, milyen az 1907-iki volt, amely esetben az áralakulások előre szinte kiszámíthatatlanok lettek volna, vagy pedig olyan lesz-e, amely az 1907-iki gyenge termést némileg helyreépíthetné. A gabonavilágpiacon tehát lanyhulásnak indult és hogy az amerikai buzakivitel csökkenésével, amely február végén következett be, akkor sem tudott újra az áralakulás javulásnak indulni, annak oka egyrészt a fogyasztás csökkenése, másrészt pedig Argentína, amely ekkor jelent meg új termésével a világpiacon.

Annak dacára, hogy az észak-amerikai Egyesült-Államok buza- és lisztkivitele szokatlan arányokat öltött és ennek következtében megfogytak az amerikai buzakészletek, mégsem szilárdulhatott meg az amerikai piac irányzata, mivel a nagyfokú munkanélküliség, az emelkedett visszavándorlás következtében a fogyasztás a minimumra szorított. A fogyasztás annyira megcsappant, hogy a normális esztendők készleténél sokkalta csekélyebb gabonakészlet a fogyasztásra nézve egyelőre indifferens maradt.

A világ gabonatermésének javulásra hajlandósága visszahozta a világpiacon buzával bevált nagyobboldik buzával bevált emelkedett terület 2.60 1907/8-ik évi szökött fel.

Ha a vetés tünő, a termés kevése még 5.480,000 to mutat, hogy szerű gazdák nem lenne bevetett terület méshozam n

Argentína mértékben utóbbi két február 27-én február 27-én esztendőben a másfél millió kal jobb kivitele tehát gabonapiacza az aránya rosszabb el hogy az ősz ták ki és a nagyobb mé meg, a gabonól tekintetbe alkalmas kö becülte, épp hausse-jelens gabona felho csappantotta 9-én közzétértint a termés

1907-be
1908-ba

Az amerikai Argentínából piacra, amely közepén a ló lárdban irán lárdban mome véző piaci h csak kis rész fejlődése és bár a készlet lóan rossz legfeljebb e tással e kam sulusa valós

A magyar gabonapiac zások nagyob annak, hogy jogosulatlan áralakulások ban a külföld állitva a ke számolt aza az idén spec zetét, más mint amilyen Nagy kedvét bolásokban, Ezért akadt dődő árszilá pontra jutott gabonapiac ez a szilárd verni a magy nyesülni a g való csapott piacot az e fedezetlen h

A világ gabonapiacának január hó közepén javulásra hajlandó irányzatát megakasztotta, sőt vissza is vetette az argentinai új termésnek a világpiacra való megjelenése. Argentína búzával bevetett területe évről-évre tetemesen nagyobbodik. Az utóbbi 10 esztendő alatt a búzával bevetett terület több mint kétszeresére emelkedett, mert míg 1897/8. évben a bevetett terület 2.600.000 hektárt tett ki, addig az 1907/8-ik évben már e terület 5.760.000 hektárra szökött fel.

Ha a vetési felület megnagyobbodása szembe-tünő, a terméshozam hatalmas arányú megnövekedése még szembe-tünőbb. 1897/8-ban a buza össztermése 1.453.000 tonna volt, 1907/8-ban 5.480.000 tonnát tett ki, ami mindenestre arra mutat, hogy Argentínában a belterjes és ok-szerű gazdálkodás erősen tért hódít, másképpen nem lenne az megmagyarázható, hogy míg a bevetett terület megkétszereződött, addig a terméshozam megháromszorozódott.

Argentína termésének növekedésével hasonló mértékben növekedett kivitele is. Csak az utóbbi két évet hasonlítva össze, búzából 1906 február 27-ig 557.883 tonna kivitele volt, 1907 február 27-ig már 966.583 tonna, ami az ideai esztendőben valószínűleg meg fogja közelíteni a másfél millió tonnát, tekintve az ideai sokkal jobb termését. Argentína megerősödött kivitele tehát szintén hozzájárult az európai gabonapiac gyengítéséhez. Rohamosan indult az árhanatlás, amelynek kedvezett a liszt rosszabb elhelyezési viszonya, valamint az, hogy az őszi vetések a telet eléggé jól állották ki és a vetések állásáról szóló jelentések nagyobb mérvű károkról nem igen emlékeztek meg, a gabonaexport vagy import szempontjából tekintetbe jövő államokaként. A baisse-re alkalmas körülményeket a tőzsde azonban tul-becsülte, éppen úgy, miként ősszel az összes hausse-jelenségeket. A tengerentuli tetemesebb gabona felhozatala az Unióban alaposan meg-csappantotta a gabonakészleteket. Márczius hó 9-én közzétett amerikai hivatalos kimutatás szerint a termesztek kezén levő készlet volt:

1907-ben buza	28 ¹ / ₂ %,	tengeri	44 ³ / ₂ %
1908-ban	23 ⁵ / ₂ %,		37 ¹ / ₂ %

Az amerikai megcsappant készlet mellett Argentínából is kevesebb buza került már piacra, amely jelenségek megadták április hó közepén a lökést a nemzetközi gabonapiac szilárdabb irányzatához. Ehhez járult még mint szilárdító momentum a malmoknak most már kedvező piaci helyzete is. A szilárdulás tartósságát csak kis részben akadályozta a vetések kielégítő fejlődése és azért csak nehezen halad előre, bár a készletek apadásával, a mult időszak kiválóan rossz világtermésével a háta mögött és legfeljebb egy közepes nagyságú terméskül-tással e kampány végéig a szilárdulás állandósulása valószínű.

A magyar gabonapiac nagyjából a világ-gabonapiac hatása alatt állott, bár az árhullám-zások nagyobb végletekbe csaptak, bizonyosságul annak, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék jogosulatlanul erős nyomokat képes hagyni az áralakulásokban. Az egész értékesítési időszakban a különbözeti játék uralkodott. Fejtetőre állítva a kereslet és kínálat törvényeit. Nem számolt azzal, hogy a mi viszonylatunkban, amely az idén speciális tette gabonapiacunk helyzetét, más szempontok is tekintetbe veendőek, mint amilyenek a külföldi piacokat irányították. Nagy kedvét lelta a spekuláció az árlekasza-bolásokban, amelyben nem képes határt tartani. Ezért akad meg a husvéti ünnepek után elkezdődő árszilárdulás is. Május hó közepén holt pontra jutott az áralakulás. Bár a nemzetközi gabonapiac irányzata ma határozottan szilárd, ez a szilárdság nem képes állandóbb gyökeret verni a magyar piacon, eddig nem tudott érvényesülni a gabona valódi értéke. A végletekbe való csapongás jellemezte a magyar gabona-piacot az egész időszakban, élő czáfolatú a fedezetlen határidőüzleti játék védelmezői azon

állításának, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék a gabonapiac irányzatára kiegyenlítő hatással lenne.

F. E.

A kegyuri teher.

A kegyuri terhek kérdése egyike a legfontosabb jogi kérdéseknek és dacára fontosságának és komplikált voltának, csak szórványos törvényi intézkedésekkel van szabályozva, magánjogi tekintetben pedig főnállása és terjedelme felől nyilvankönyvi följegyzések nem nyujtanak tájékoztatást a kegyur jogait és kötelezettségeit az egyházlátogatásokról szóló régi jegyzőkönyvek, sokszor csak a szokás és a hagyomány szabályozzák.

Ilyen körülmények között különös fontossággal bír minden oly közigazgatási vagy bírói felsőbb határozat, mely a kegyur jog tekintetében valamely elvi kijelentést tartalmaz. Leg-újabbban a kir. Kuria hozott egy ilyen, amelynek lényegét itt közöljük, tudván, hogy igen sokakat fog érdekelni. A határozat hozatott 1907. évi december hó 27-én 7631. sz. alatt.

A kir. Kuria a másodbiróság ítéletének azt a rendelkezését, amely szerint az alperesek feljogosítottak, hogy az alsóbiróságok ítéleteivel a vághi róm. kath. templom javára megállapított szolgáltatást a vághi 149. sz. telekkönyvben felvett ingatlanokra teher gyanánt bekebeleztesse, az elsőbiróság ítéletére is kihatólag megváltoztatta és az alpereseket viszkonkereseti kérelmüknek azzal a részével, hogy a felperesek annak türesemre köteleztesenek, miszerint a szóbanforgó teher az említett ingatlanokra a vághi róm. kat. templom javára telekkönyvileg bekebeleztesse, elutasította.

Az elsőbiróság ítéletének indokaiban felsorolt bizonyítékoknak mérlegelése után a kir. Kuria megállapítja, hogy a szóbanforgó évenkénti szolgáltatás a 3. % alatti adásvevési szerződéssel P. M.-ra (a felperesek jogelődjére) átruházott ingatlanokon is, amelyek az eladó földesurak tulajdonához tartozott nemesi birtoknak nyilvánvalóan kiegészítő részét képezték, már ezen szerződés megkötése előtt mint kegyuri teher nyugodott és hogy ennél fogva a szóbanforgó szolgáltatás kötelezettsége mint dologi teher hármlott át P. M.-ra és az említett ingatlanok tulajdonában való mindenkori jogutódaira.

A másodbiróság ítéletének az a része tehát, amely szerint a felperesek keresetükkel elutasították és az alperesek viszkonkeresete következtében megállapított, hogy az elsőbiróság ítéletének rendelkező részében meghatározott évenkénti szolgáltatást a felperesek mint a vághi 149. sz. telekkönyvben A. I. 2-5. sor-szám alatt felvett ingatlanoknak jelenlegi tulajdonosai, továbbá ugyanezen ingatlanoknak mindenkori későbbi tulajdonosai is mint dologi terhet kötelesek a vághi róm. kath. templom részére teljesíteni, ezen indokok és az elsőbiróság ítéletének megfelelő indokai alapján hagyatott helyben.

Az említett szolgáltatásnak mint dologi tehernek telekkönyvi bejegyzésére irányuló viszkonkereseti kérelmükkel a kir. Kuria azért utasította ei az alpereseket, mert ez a teher éppen dologi minőségénél fogva telekkönyvi bejegyzés nélkül is terhelvén az említett ingatlanokat, annak telekkönyvi bejegyzésére a vághi róm. kat. egyház jogának biztosítása végett szükség ninc.

Sz. F. dr.

A kereskedelmi utazó jogköre.

Mindnyájan ismerjük tapasztalásból azokat a sáskajáráshoz hasonló állapotokat, amelyeknek fő tényezői és előidézői évtizedeken át a legkülönbözőbb cikkekben dolgozó kereskedelmi utazók voltak, akik a hiszékeny vidéki közönséget mindenféle ravasz módokon megkárosították. Biróságaink a leghosszabb időn át mintegy segédkezett nyujtottak ehhez a fosztogatáshoz, amennyiben a kereskedelmi törvény-

nek amugy is tulszigoru rendelkezéseit még nagyobb szabadelvűséggel magyarázták, pl. elv gyanánt állították föl azt, hogy az utazó ügy-nöknök a kötjegybe nem foglalt ígéretei s a vele külön kötött megállapodások a megbízó czéget nem kötelezik. A kir. Kuria és annak nyomán az alsóbiróságok abból indultak ugyanis ki, hogy az ügynök nem a kereskedőnek, hanem a megrendelőnek a megbízottja s az utóbbi részére, annak megbízásából közvetíti az ügyletet. Csak az utóbbi évek bírói gyakorlata tért el ezektől a veszedelmes tanoktól és sok keserű tapasztalás után azokra a nyomokra tért, amelyeket méltányosság és igazságosság és helyes gazdasági érzék jelölnek ki. Most már sűrűbben találkozunk bírói határozatokkal, amelyek erről az üdvös változásról tesznek tanúságot s most már nyugodtak lehetünk, hogy a magyar jogszolgáltatás ezen az egyedül helyes csapáson meg is fog maradni.

Örömmel olvassuk a jogi szaklapokban a kir. Kurianak 1907 nov. 22-én 1380/906. sz. alatt kelt határozatát, amely a kereskedelmi utazó hatáskörét újból ezen helyes szempontoknak megfelelően állapította meg. Mind a két alsóbiróság ítéletét megváltoztatta és ezen rendelkezését így indokolta:

Alperes azt vitatta, hogy a kereseti követelés alapjául szolgáló részletes számlában felsorolt árukat csakis azon feltétel alatt rendelte meg a felperes megbízottjaként nála megjelent G. S. utazónál, hogy amennyiben azokat el nem adhatná, azokat a felperes három hónapon belül visszavenni köteles. Alperesnek ez a kifogása lényegileg azt jelenti, hogy a felperes által keresete alapjául fektetett vételügylet az alperes részére a kereskedelmi törvény 367. §-a értelmében biztosított visszalépési jog kikötése mellett jött létre.

Mint hogy pedig alperes tanui bizonyították, hogy felperes utazója G. S. tényleg kijelentette, hogy az el nem adott árukat 3 hónapon belül a felperes visszaveszi s minthogy a tanuk vallo-másával szemben G. S.-nak magában álló az a vallomása, hogy a vételügylet feltétlen volt s hogy ő csupán azt ígérte, hogy a nem kelendő árut 3 hónapon belül felperes kiéseréli, már azért sem jöhet figyelembe, mert a tanu felperes megbízottjaként járván el, érzében saját tényéről tanuskodik; és minthogy a kereskedelmi utazó, akinek jogköre a kereskedelmi törvény 45. §-a értelmében kiterjed az általa kötött ügylet feltételeinek megállapítására, a vételnek nem csupán a kereskedelmi törvény II. r. 2. czim 1. fejezetében foglalt közönséges, hanem annak 2. fejezetében meghatározott különös nemei, tehát a 364. illetve 367. §-ában körül-írt felbontó feltételhez kötött vételügyletnek főnöke nevében való megkötésére is feljogosítottnak tekintendő; s minthogy ennél fogva a G. S által az alperessel kötött vételnek összes feltételei a felperest kötelezik; s minthogy megállapítható, hogy alperes az áruk tekintetében a kikötött 3 hónapon belül a részére biztosított visszalépési jogot gyakorolta: mindezeknél fogva a kir. Kuria felperest keresetével elutasította.

A megrendelések gyűjtésének korlátozásáról szóló törvény a szédelgésre hajlandó kereskedelmi utazók garázdálkodásának sok tekintetben véget vetett, a könyv- és gépügynökök működését azonban nem korlátozta s a telivér ügy-nöki had most erre a két szakmára vetette magát. Olvasunk és hallunk még mindig elég visszaélésről, amelyek különösen a gépügyletek körül még mindig sűrűn előfordulnak. A vidéki gazdaközönségre nézve az itt ismertett bírói határozat ama kapcsolat révén bir különös jelentőséggel, amelyben az a kir. Kurianak a Döntvénytár III. folyamának VII. kötetében 97 alatt ismertett határozatával áll. Ezen határozat szerint az ügynök, akit a kereskedő a telep helyén kívül ügyletek megkötésével megbiz, kereskedelmi utazó. A kereskedelmi utazóra vonatkozó fönti határozmányok tehát az ilyen ügynökre is alkalmazandók.

Szilárd Ferencz dr.

Vitás vadászati kérdés.

Egyik t. olvasónktól a következő kérdés érkezett hozzánk:

Ha a meglőtt vad vagy szárnyas idegen vadászterületen esik el, illetve le, szabad-e azt a vadászni, aki lelőtte, kihozni és elvinni s milyen esetben?

En a vadászati törvény azon intézkedéséből, hogy a megsebzett vadat idegen területen üldözni nem szabad, azt következtetem, hogy az idegen területen elesett vagy odahullott vad sem az azt elejtő vadászé, de a vadászterület tulajdonosáé, illetve bérletjéé. De vannak, kik azt állítják, hogy ily esetekben 25 lépésen belül a vadász a vadat az idegen területről is kihozhatja. Van-e ennek alapja? *J. J.*

Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy ezt a többször vitatott kérdést a törvény világitása mellett tisztába hozni igyekezzünk. Vadászati körökben erről a dolgról csakugyan a legtar- kább nézetek uralkodnak és a 25 lépéses legenda is erősen tartja magát, noha az egésznek se törvényben, se más valamely jogszabályban gyökerező alapja nincsen.

A kérdéstevőnek tökéletesen igaza van abban, hogy itt a vadászati törvény 17. §-a irányadó, mely a sebzett vadnak idegen területen való üldözését is tiltja. Igen természetes tehát, hogy az idegen területen elesett vadat felvenni még tilosabb illetőleg csak az illető területen vadászatra jogosultnak engedélyével szabad. Olyan törvény vagy más jogszabály, amely ez alul kivételt engedne, nem létezik. A 25 lépésről szóló nézet csak arra a lanya felfogásra vezethető vissza, amelylyel nálunk a törvényeket magyarázni és megtartani szokás. Ilyen alaptalan balnézetek sokszor csodás szivóssággal maradnak felszínen s ilyeneknek táplálásában, sőt kieszelésében különös találékonyságot fejtenek ki azok, akik a törvénytől szivesen eltérnek egy kis haszon vagy passzió kedvéért. Hallottam valaha egy utibiztosról, aki paragrafusokra való merész hivatkozással azt hirdette, hogy őt a gondjaira bízott utak mentén kétszáz méternyire jobbra és balra a szabad vadászat joga illeti meg. Vadászott is derűre-borura akadálytalanul, mert voltak, akik inkább elhitték ezt neki és sokkal kényelmesebbek voltak, semmint hogy a törvényben utána lapozva, a paragrafusokra való hivatkozás teljes alaptalanságát kiderítették volna. Azt a bizonyos 25 lépést is lelkiismeretének megnyugtására eszelte ki valami élelmes jáger és azóta főnmaradt, mert mindig voltak egyrészt olyanok, akiknek szükségük volt ilyen kisegítő szokásjogra és másrészt olyanok, akik csupa kényelemszeretetről ezt az állítást elhitték nekik.

Nem olyan egyedülálló példa ez arra, hogy a törvényt nálunk sokan milyen könnyedén veszik, mert hiszen, hogy hasonló esetet hozzak fel, csak a napokban olvastam egyik magyar vadászati szaklapban egészen komoly fejtegetést a korrekciós vadász kötelesegeiről, amelynek során a cikkíró legnagyobb csodálkozásomra ama nézetének adott kifejezést, hogy tilalmi időben egy-egy süldő nyulat lőni vagy a szarvasbikát kiméleti időben elejteni nem ellenkezik a korrekciós vadászati fölfogással!

Lássuk azonban a kérdést a törvény világa mellett. A 1883. évi XX. t.-cz. 17. §-a a sebzett vadnak idegen területen való üldözését tiltja ugyan, de az V. fejezet ennek a tilalomnak az áthágását nem minősíti kihágásnak és így büntetéssel sem sújtja. Ha tehát valaki fegyvertelenül idegen területre megy, hogy a sebzett vadat üldözze, vagy az elesett fölvegye, törvény ellen cselekszik ugyan, azonban cselekményének csak magánjogi következményei lesznek, amennyiben pedig a vadat eltulajdonítja, tulajdon elleni kihágást, illetőleg vétséget követ el, amelynek elbírálása a büntető bíróság elé tartozik. Így intézkedik a belügyminiszternek 1890. évi október hó 5-én 4891. sz. a. kelt rendelete, amelynek indokai szerint vadászati kihágást csak

azon cselekmények képeznek, melyeket az 1883. évi XX. t.-cz. 26. és következő paragrafusai ilyenné minősítenek s csak ezen vadászati kihágások elbírálása lévén a közigazgatási hatóságok körébe utalva, az 1883. évi XX. t.-cz. 34. §-a értelmében a kárkövetelés közigazgatási uton csak azon esetben ítélt meg, ha kihágási cselekmény következményeként került fel. Mivel pedig a hivatkozott törvény a sebzett vadnak idegen területre üldözését s onnét elvitelét kihágássá nem minősíti, ezért s az ezen cselekmény által okozott kárkövetelés közigazgatási hatóság előtti eljárásnak nincs helye, hanem az idézett törvény 17. §-a értelmében fennforogható kárkövetelés érvényesítése a polgári bíróság elé tartozik.

Másként áll a dolog, ha valaki fegyverrel lép idegen területre oly célból, hogy azon a sebzett vadat üldözze, illetőleg hatalmába kerítse. Az ilyen eljárás a vadászati törvény 26. §-a szerint minősülő vadászati kihágás tényálladékát képezi, ha az illető a fegyvert nem használta is. Így állapítja meg ezt a belügyminiszternek 1891. évi november 30-án 3288. szám alatt kelt határozata, amely szerint azon cselekmény, hogy valaki fegyverrel reá nézve idegen vadászterületre lép: vadászati kihágás, amely a vadászati eredménytelenségétől nincs függővé téve.

Aki tehát fegyvertelenül az idegen területen elesett vadat felveszi, *jogtalan elszajátítás vétségét*, az értékhez képest esetleg tulajdon elleni kihágást követ el, ha pedig ezt fegyveresen teszi, cselekménye a vadászati törvény 26. §-ába ütköző kihágássá minősül.

Szilárd Ferencz dr.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1233
A tőzsdereform és a kereskedők	1238
Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet Rómában	1238
Az alföldi gazdálkodás reformjáról	1230
Az 1907/8-iki gabonaértékesítési időszak áralakulásai	1232
A kegyuri teher	1233
A kereskedelmi utazó jogköre	1233
Vitás vadászati kérdés	1234

Tárcza.

A gazdasítzi kar	1224
Külföldi szemle	1227
Gazdatársadalmi mozgalmak	1229
Levélcsokrány	1230
Vegyesek	1234
Az OMGE. tanulmányi kirándulása Diószegre. — Pálffy István gróf ünneplése. — Az új kivándorlási törvényjavaslat. — Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédszervezőpénztár 1907. évi működése. — Gazdasági népiskolák. — Új törvény az élelmiszerhamisításról. — A m. kir. földmívelésügyi miniszter közleménye. — A közszéki legelők rendezése. — Gyapjujelentés. — Mezőgazdasági előadások a katonaságnak. — A Nyugatmagyarországi Földmiv. Gazdasági Egyesületének 1908/7. évi évkönyve. — A marokói sáska. — A Magyar Szőlő- és Gyümölcs-termelők Szövetsége. — Tennyészarvasmarhavásár Németperegén. — Terményszállítások Újpest város részére. — Lódíjazás Temes-Hídegyúton. — Lódíjazás Csákváron. — Kirándulás az Aldumára és a Herkulé-fürdőre. — A m. kir. Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság 1907. évi mérlege. — Tojások tilára való eltevése. — Termésjelentések a szőlőről. — Gazdasági dátumok	1237
Kereskedelem, tőzsde	1237
Szerkesztői üzenetek	1238

Az OMGE. tanulmányi kirándulása Diószegre.

Az OMGE. műszaki bizottsága május 30-án, szombaton érdekes és minden tekintetben sikerült tanulmányi kirándulást rendezett a pozsony- megyei Diószegre, amelyen az OMGE.-nek, továbbá a pozsony- és nyitra- megyei gazdasági egyesületeknek mintegy 180 tagja

vett részt. A társaság Bolla Mihály miniszteri osztálytanácsos, a műszaki bizottság elnökének vezetésével reggel 7 órakor kelt utra a nyugati pályaudvarról a zsolnai gyorsvonattal és 9 óra után érkezett Galántára, ahol a diószegi cukorgyár tisztikarának élén a vendéglátó házigazda, Kuffner Károly báró várta fiával és nagyszámu környékbeli birtokossal a kiránduló társaságot, akik az állomáson nyomban kocsikra ültek és szakszerű kalauzolás mellett bejárták az egész uradalom. Általánosan elragadta a tanulmányozó gazdákat a diószegi uradalomban tapasztalt kiváló gazdálkodási rend és egyhangulag elismerték azt a különben Magyarországon szelében elterjedt igazságot, hogy a diószegi cukorgyári uradalom egyike a legkiválóbban kezelt belterjes gazdaságoknak. Kiváló érdeklődés tárgya volt a cukorrépa termesztése, ami Diószegnek különleges- ségét képezi s vetekszik a legkiválóbb cseh- és morvaországi répatermesztő gazdaságokkal. Az uradalom a répatermesztésnek különböző fázisait és munkálatait mutatta be igen szemléltető és tanulságos módon a vendégseregnek. A magyarázatok és kiváló érdeklődéssel kísért felvilágosítások terén mindenütt előljárt pártatlan előzékenységgel maga a házigazda, akinek szakértelmét, sokoldalú tudását és a gazdaság minden legaprólékosabb dolgáig kiterjedő tájékozottságát csodálattal ismerték el a tanulmányozó látogatók.

De meg is látszik az egész uradalmon, valamint az uradalmat vezető tisztikaron is, hogy mily kiváló s amellet nem gondolkodásu gazda áll az élükön. A bérelt földekkel együtt mintegy 6000 holdra terjedő uradalom cukorrépatermesztése valóban mintaszerűnek mondható és úgy annak tanulmányozásából, mint általában az egész gazdaság berendezéséből és szakszerű vezetéséből sok hasznos tanulságot meríthettek a tanulmányuton résztvevő tagtársaink.

A répaföldeken folyó munkálatoknak, úgy mint fogatos és kézi kapálásnak és egyezesnek megtekintése után a társaság a kosuti majoron keresztül Diószegre hajtatott, ahol a gazdasági gépeket és a hatalmas aranyu marhaistállókat is megismerlélvén, egy hatalmas magtárban terített asztalhoz ült, ahol a vendégszerető házigazda igazán magyaros vendégszeretettel vendégelte meg a kinálkozó sok érdekesnél-érdekesebb látóval szemléltetőben kifaradt és megéhezett gazdákat. A jóízű fogásokhoz friss sört és pompás borokat bőven hordoztak körül a cukorgyár női alkalmazottai s a társaság czigányzene mellett a legjobb hangulatban szórakozott mindaddig, míg a délutáni folytatolagos program felkereskedésre nem kész- tette. Az ebédén nagyszámu felköszöntő hang- zott el, melyek közül az elsőt Bolla Mihály mondta a házigazdára, mire Kuffner Károly báró válaszolt és az OMGE.-re üritette poharát. Felköszöntőt mondott még Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója, majd Jeszenszky Pál ügyve- zető-titkár, a kirándulás agilis főrendezője, aki a házigazda távollevő nejét éllette, továbbá Löherer Andor, Koppely Géza, Horváth Jenő, Leidenfrost Károly, Matta Árpád dr. és még számosan.

Ebéd után a nagyhirű diószegi hizlaló gazda- ság megtekintése következett, ahol az uradalom közel 7000 darab marhát hizlal, kitűnően érté- kesítvén ily módon az uradalmi cukorgyár és szeszgyár mellékterményeit, míg viszont a nyert trágya a répatermesztés hozamának és minőségének folytonos javítására szolgál.

A kiránduló társaság, mely az idő előrehaladott volta miatt sok érdekes további látóval meg- szemléltetéséről lemondani kényszerült, Födemes állomásra hajtatott, ahol lelkes éljenzéssel vévén bucsut vendégszerető házigazdájától és lekötő szivélyességu kalauzától, nagyobb része Buda- pestre, egyrésze pedig Pozsonyba utazott.

A jól sikerült kirándulás tanulságairól lapunk legközelebbi számában számolunk be olvasóink- nak, nem fejezhetjük azonban be jelen sorain- kat anélkül, hogy ismételt is ki ne fejeznök

az OMGE. os- gyár és első iránt, akikne szivélyes mag kirándulás re nyújtott szám diószegi ura takon való o

A kirándul- fölemlítjük a

Bolla Mihá- Grassl Hugó Elek Ernő, Förster Lajó Árpád, Haad Jakab, Heim Géza, Leiba Liedenfrost László, Mat Gyula, Bartal Vajda Ödön, san. Az OMG ránduláson P Pál és Krolc Emil dr. seg mazó-gyakor

Pálffy I.

az alkalm 80 évét b Gazdasági l- dezett, m zsonyban. A tudósítást a közelebbi la

Az új kivá- viselőház pa- ület tartott, javaslatot ál- kezdte a rész- lanosságban elveket érintő sem hoz jav- szakosztályár- mai száma k- bizottság el- titkár e java- nagyobb rész- javaslat szö- tak, figyelem- utasítás kido- talált azonba- az a javaslat- memorandum- elé is beterte- alapján szer- sító utlevele- helyettesítés- mellett csupa- és Buday B- nem azért ta- nak a felvétel- tartása szem- tulajdonitana- séget tulajdo- télye és a sze- nyek között v- és az a társad- támaszkodik, -alá, ha a sz- ségek teljesi- nem követel- szerződés tek- tunk oly nagy- ha igazságos- nem is vádo- tapasztaljuk, -ségüket feltv- gazdaképvise- tudják a legio- kiható szigor- teljessé válik- ülésén végez- képviselőház

az OMGE. őszinte köszönetét a diószegi cukorgyár és elsősorban Kufner Károly báró ur iránt, akiknek előzékenysége és lekötözöen szíves magyaros vendégszeretete e tanulságos kirándulás rendezését lehetővé tette és módot nyújtott számos magyar gazdának a mintaszerű diószegi uradalomban látottakon és tapasztalatokon való okulásra.

A kirándulás résztvevőinek hosszú névsorából fölemlítjük a következőket:

Bolla Mihály, Bauer Ottó, Döbrentey Sándor, Grassl Hugó, Günther Ferencz, Blantz Jenő, Elek Ernő, Engel Henrik, Engel Hermann, Förster Lajos, Herczmanszky Imre, Juhász Árpád, Hazdet György, Hajdu István, Gülcher Jakab, Heim Gyula, Horváth Jenő, Koppély Géza, Lelbach László dr., Jánosházy László, Liedenfrost Károly, Löherer Andor, Levatic László, Matta Árpád dr., Rácz Imre, Tölg Gyula, Bartal Ferencz, Tolnay Pál, Zoltán József, Vajda Ödön, Zichy Gyula gróf és még számosan. Az OMGE. tisztikarából részt vettek a kirándulásban Rubinek Gyula igazgató, Jeszenszky Pál és Krolopp Hugó titkárok. Mutschenbacher Emil dr. segédtitkár és Kovácsi János fogalmazó-gyakornok.

Pálffy István gróf ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Pálffy István gróf 80 évét betöltötte, a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület szép ünnepélyt rendezett, mely most (kedden) folyt le Pozsonyban. Az ünnepély lefolyásáról bővebb tudósítást a *telefontáviratok* miatt csak legközelebbi lapszámunkban adhatunk.

Az új kivándorlási törvényjavaslat. A képviselőház parlamenti bizottsága június hó 1-én ülést tartott, melyen a kivándorlási törvényjavaslatot általánosságban letárgyalta s megkezdte a részletes tárgyalást is. A bizottság általánosságban elfogadta a javaslatot s lényeges, elveket érintő módosításokat a részletekre nézve sem hoz javaslatba. Az OMGE. közgazdasági szakosztályának javaslatait, melyeket a Köztelek mai száma közöl, Buday Barna terjesztette a bizottság elé s a jelen volt miniszter és államtitkár e javaslatoknak és észrevételeknek legnagyobb részét méltányolta s ha azok a törvényjavaslat szövegébe mind felvehetőek nem is voltak, figyelembe vétetnek majd a végrehajtási utasítás kidolgozásánál. Határozott ellenzésre talált azonban a közgazdasági szakosztálynak az a javaslata, amelyet 1907-ben az OMGE. memorandum alakjában már a képviselőház elé is beterjesztett, hogy „a fennálló törvények alapján szerződött munkások kivándorlásra jogosító utlevélet csak az esetben kapjanak, ha helyettesítésükről gondoskodtak”. E korlátozás mellett csupán Czobor László, Madarász József és Buday Barna szavaztak. A gazdaközönség nem azért tartja fontosnak ennek a korlátozásnak a felvételét, mint hogyha a munkások visszatartása szempontjából annak nagy jelentőséget tulajdonítana, hanem annál nagyobb jelentőséget tulajdonít annak, hogy az adott szó tekintélye és a szerződés szentsége minden körülmények között védelemben részesüljön. Az a jogrend és az a társadalom, mely elsősorban tekintélyekre támaszkodik, saját létének erkölcsi alapjait assa alá, ha a szerződészerűleg vállalt kötelezettségek teljesítését a legnagyobb szigorral meg nem követeli. Sajnálunk kell ezért, hogy a szerződés tekintélyének védelmére szánt javaslatunk oly nagy animozitással találkozott, de sajnos, ha igazságosak akarunk lenni, emiatt még csak nem is vádolhatunk másokat, mert hiszen azt tapasztaljuk, hogy ebben a kérdésben, népszerűségüket félvén, maguk a legjobban érdekelt gazdaképviselők is visszavonulnak, pedig ők tudják a legjobban, hogy a nép erkölcsi érületére kiható szigorú rendszabályok nélkül maholnap teljessé válik az anarchia. A bizottság legközelebbi ülésén végez a törvényjavaslattal, de sajnos, a képviselőház a nyári szünet előtt már nem tár-

gyalhatja le, pedig valóban kívánatos lett volna, hogy a törvényjavaslat intézkedései az ősszel kétségtelenül ismét meginduló kivándorlási idény előtt életbe lépjenek.

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár 1907. évi működése. A cselédsegélypénztár tagjai négy csoportba tartoznak. Az I. csoportbeli tagok évi 10 K 40 fill. díj fizetésére kötelezik magukat, a II. csoportbeliek 5 K 75 fillért fizetnek évenként, a III. csoporthoz tartozók 2 K 60 fillér tagsági díj fizetésére vállalkoznak, a IV. csoportban pedig 5 K 20 f.-t. fizetnek. Igényjogosultságuk természetesen aszerint változik, hogy melyik csoportba tartozik a tag. Az I. csoportba az 1907. évben 952 egyén, a II. csoportba 117, a III. csoportba 341, a IV. csoportba pedig 148 új tag vétetett fel. Vannak ezenkívül rendkívüli tagok, kik évenként 1 koronát fizetnek s tagságuk az év végén önként megszűnik. Ily tagok száma az 1907. évben 28,240 volt. Ha a 35,009 rendes taghoz hozzászámítjuk a 120 filléres hozzájárulási díj fizetése alapján baleset ellen biztosított 373,260 gazdasági cselédet és az általában biztosított mintegy 110,000 gazdasági gépmunkást, kitűnik, hogy az 1907. évben több mint fél millió munkás élvezte a pénztár biztosítását. Szép számok, de — miként a pénztár jelentéséből is kivehető — nagyon kívánatos lenne, hogy a tagok létszáma még tetemesen emelkedjék, annál inkább, mert az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár pénzalapja oly szilárd, hogy kellő biztosítást nyújt még sokkal nagyobb számú munkás ellátására.

Gazdasági népiszkolák. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter június hó 1-én nyújtotta be a képviselőház elé a gazdasági népoktatásról szóló nagyszabású törvényjavaslatát, melynek, ha a célzatoknak megfelelő szerencsés intézkedésekkel hajtatik végre, a falusi nép gazdasági nevelésének terén koraszakos jelentősége lesz. Apponyi miniszter arra törekszik, hogy a törvényjavaslatot a képviselőház még a nyári szünet előtt letárgyalja. Részünkről sajnálnánk ezt a sürgős munkát, mert ugyszólván megfosztana bennünket attól a lehetőségtől, hogy a ránk nézve oly nagy-érdeklő javaslat intézkedéseivel behatóan foglalkozzunk. Jelezhetjük egyébként, hogy a törvényjavaslat az 1895. évi III-ik országos gazdakongresszus által megállapított elvek alapján mozog s így benne a gazdatársadalom régi törekvéseinek valóra válását üdvözölhetjük.

Új törvény az élelmiszerhamisításról. A múlt nyáron Pécsen megtartott tejjgazdasági kongresszus határozatait Darányi földmívelésügyi miniszter magáévá tette és Arad, Brassó, Debrecen, Nagyvárad, Ujvidék, Szeged, Szombathely, Sopron, Pozsony, Győr, Komárom, Székesfehérvár, Pécs és Kassa városok közönségéhez leiratot intézett, hogy mert a tejhamisítást tiltó intézkedések nem bizonyultak elég hatékonyak, tegyenek javaslatot. Értésüleink szerint a miniszter a városok jelentéseit az élelmiszerek hamisításáról szóló új törvényjavaslatában óhajtja értékesíteni.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter közleménye. A növények, valamint a szőlő- és kerti mívelés anyagai be- és kivitelének tilalmazására nézve a Németbirodalom területén hatályban levő 1883. évi július 4-én kelt német császári rendelet szerint a csemegezőlő csak jól elzárt, de mégis könnyen átvizsgálható és átkutatható dobozokban, rekeszekben vagy kosarakban vihető be. A németbirodalmi kancellár 1907. év november 8-án kelt körrendeletében megengedhetőnek jelentette ki, hogy a csemege (asztali) szőlő papírral kibélelt, fedő nélküli vagy oly rekeszekben is bebocsáttassék, amelyek kosárförmében záros rekeszek (léczes rekeszek) módjára forgácsból vagy vékony falapokból (falemezekből) készültek. A forgácsnak, falapoknak (falemezeknek) azonban elegendően erőseknek és oly sűrűn összeillesztetteknek kell lenniök, hogy kellő szilárdsággal bírjanak arra

nézve, hogy színtültig való csomagolás esetére is a szállítást rendes körülmények közt sértetlenül kibírják. Feltétlenül és minden körülmények közt azonban elengedhetetlen követelmény, hogy a tartányok olyanok legyenek, hogy a beviteli államásokon szőlőlevelekért és szőlőnövénnyel alkatrészekért való átkutatásuk könnyen és akadály nélkül foganatosítható legyen.

A községi legelők rendezése. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a földmívelésügyi tárca költségvetése alkalmával kijelentette, hogy az állattenyésztés egyik nagy bajának, a legelőhiánynak megszüntetésére külön törvényjavaslatot tesz le a Ház asztalára. Addig is, míg ez a törvény, mely fölöleli majd a már meglevő legelők gazdasági rendezését és okoszerű kihasználását, életbe léphet, intézkedik, hogy az egyes közlegelőknek följavitása, okoszerű művelése tekintetében ingyen szaktanácsal szolgálhasson, a miniszter Lachmann Józsefet Miskolcz székhellyel a legelőrendezési ügyekben való szaktanácsadónak nevezte ki s megbizta, hogy szükség szerint egyes községi legelők följavitására, kihasználására terveket és utmutatásokat dolgozzon ki, sőt a munkálatok irányítására szálljon ki a helyszínére is. Az egyes községeknek azonban a kiszállásokat a földmívelésügyi minisztertől kell kérniök.

Gyapjujelentés. A legutóbbi hetek forgalma alig érdemel említést. A régi készletek elfogyó félben vannak és az érdeklődés is teljesen megszünt irántuk. A folyamatban levő nyírások már az új anyag felé terelik a gyárosok figyelmét és élénk érdeklődéssel várják vevők, eladók egyaránt az árak kialakulását. A most lefolyó londoni aukezió arra enged következtetni, hogy elértük a legalacsonyabb áralapot és hogy a július 14-én meginduló londoni aukezió negyedik sorozata új életet, új fellendülést fog hozni. Ezen felfogást nem lehet visszautasítani, mert igen sok valószínűségi tényező szól mellette. Tekintettel erre, a budapesti gyapjuaukeziók vezetősége a helybeli első sorozat kedvét július 15-ére tüzte ki, hogy az alakulandó vásáron a londoni árjavulás érvényesülhessen. Ezen aukeziók iránt egyébként igen élénk az általános érdeklődés a vevőközönség körében, mely az utóbbi években fokozódó előszeretettel tanúsított az ott piacra kerülő elsőrendű uradalmi termék iránt.

Mezőgazdasági előadások a katonaságnak. A Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyei Gazd. Egyesület Lippich Gusztáv volt főispán kezdesére a Szolnokon állomásozó katonai legénység az a tagjai részére, kik a polgári életben földmíveléssel foglalkoznak, két gazdasági előadást tartott. Az első előadáson, melyet Almásy Imre gróf dr. főispán, az egyesület elnöke nyitott meg, Herbay ezredes vezetésével az egész tisztikar is megjelent. Lippich Gusztáv ismertette a mezőgazdaságnak amaz ágazatait, melyek a kigazdának télen keresetet nyújtanak. A második előadáson Grasselli Miklós, a kecskeméti földmivesiskola igazgatója a mezőgazdaság alapelveit ismertette népies nyelven.

A Nyugatmagyarországi Földmiv. Gazdasági Egyesületének 1906/7. évi évkönyve. Lapozgatva e meglehetősen nagy terjedelmű füzetet, melyben fenti egyesület számol be két évi működéséről, jól eső érzés kell, hogy eltöltőn minden gazdát azon közérdeklő munkálkodás láttára, melyről az egyesület évkönyve ad képet. Az elért eredmények alapján leszűrhető azon igazság is, hogy ha a gazdatársadalomban rejltő erők egyesítettnek, vagyis ha a gazdák érdekeinek van egy jól szervezett s vezetett támogatója, a gazdák jobban boldogulhatnak. A Nyugatmagyarországi Földmiv. Gazdasági Egyesülete egyike azon egyesületeknek, melynek szervezete s vezetése mintaszerű s az elért eredmények is teljesen kielégítő. Az Egyesület tevékenységének első programmpontja: a gazdasági szakismeretek fejlesztése volt. E cél érdekében az egyesület számos helyen népies gazdasági előadásokat tartott

és pedig az 1906/7. évben 3 vármegyének 74 községében 5000 hallgató résztvétele mellett, 1907/8. évben pedig más 127 községben tartott népies gazdasági előadás, mely alkalmakkor 5700 népies gazdasági szakfűzet osztott ki. Nagy buzgalommal szervezi továbbá az egyesület a mezőgazdasági háziipari tanfolyamokat. 1906/7. évben még a kezdet nehézségeivel kellett küzdeniök, az eredmény is szerényebb. Háziipari tanfolyam 6 községben szerveztetett, melyeken 160 kiscgazda sajátította el a kosárfonás mesterségét, kik összesen 1229 drb gazdasági kosarat készítettek. 1907/8. évben már 220 kiscgazda sajátította el ujabban a kosárfonást, kik 2158 különböző tárgyat készítettek. Az egyesület céljainak elérése érdekében 1906-ban hivatalos közlönyt indítottak meg *Nyugatmagyarországi Gazda cím alatt*. Érezte azonban az egyesület, hogy a kiscgazdák tevékenységét megbénítják a rendezetlen hitelviszonyok, miért is elhatározta az egyesület, hogy *gazdasági takarékpénztárt* létesít. Az elhatározást követte a tett s 1908 január 1-én megkezdte működését a *Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár*. Szervezett továbbá az egyesület *biztosító osztályt, tejszövetkezeteket* s ügykörébe vette az áruközvetítést. Nagy súlyt helyezett az egyesület a *tenyészállatdíjazásokra*, mely célzatra 1907-ben 1815 K-át fordított s 27 díszoklevelet adott ki. A *baromfi-tenyésztés* fellendítése érdekében 1906/7. évben 700 drb különféle fajbaromfit osztott ki. Működési programjába felvette az egyesület a *gyümölcstermesztés* előmozdítását is. 1907/8. évben 10,000 gyümölcsfát osztott ki. Végül szervezte a *gazdaköröket*, melyek jelenleg 2741 tagot képviselnek s gócpontjait képezik a vidéki gazdasági életnek. A Nyugatmagyarországi Gazdasági Egyesület működésével részletesebben foglalkoztunk azon célzattal, hogy reá mutassunk azon tényre, miszerint e vidék gazdasági viszonyainak javítására a gazdasági egyesületek hivatottak. Sz.

A marokkói sáska. A marokkói sáskáról a lapok által közölt rémhírekkel ellentétben a földmivélsügyi miniszteriumnak következőket jelentik: Egész május 20-áig az országban még nem volt kikelt marokkói sáska. Azóta a helyzet némileg változott. Balmazújváros egyik legelőjén és az ezzel szomszédos Konya-pusztán, továbbá a Hortobágyon ezen területekkel határos keleti szélén a sáska kelni kezd. Mindentűn csak ott van, ahol tavaly az irtást, az aratás beállta következtében be kellett szüntetni s így az irtás befejezhető nem volt. A fertőzött terület egyelőre kisebb méretű, mint tavaly és ha még két is sáska, mert hiszen június első felében el lehetünk még készülvé rá, remélhető, hogy a kései kelés ellenére az idén az irtás teljes lesz. A szükséges gépek már a helyszínen vannak. Az irtás 27-én vagy 28-án kezdődik, amikor a sáskák eléggé kifejlődtek. Hajdunánászon és Mezőkövesden már szintén van kikelt sáska, de csak nagyon csekély mértékben.

A Magyar Szőlő- és Gyümölcstermelők Szövetkezete 1908 június hó 27-én szombaton d. e. 11 órakor Budapesten, a szövetkezet irodahelyiségében tartja VII. rendes közgyűlését. Napirend: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása iránti határozat. 3. Sorsolás utján kilépett 4 igazgatósági tag választása. 4. A felügyelő-bizottság megválasztása. 5. Esetleges indítványok. 1907. év decz. 31-én a tagok száma 60, az üzlet-részek száma 276 volt, az év folyamán belépett 1 tag 1 üzlet-részzel. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által jóváhagyott mérleg a szövetkezet hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve.

Tenyészmarhahavásár Németperegen. A földmivélsügyi miniszterium az aradi kincstári jószágigazgatóság fennhatósága alatt álló telepek községek lakosai részére összesen mintegy 500 darab tenyészmarhának a beszerzését engedélyezte, melynek egy részét a jószágigazgatóság

az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* közreműködésével a vármegye területén fekvő *Németpereg* községben szerzi be, ahol ezen tenyészállatvásárnak évről-évre leendő állandósítása lett tervbe véve. Az első bevásárlás nevezett községben május hó 25-én már meg is történt, amelynél az állami jószágigazgatóság részéről *Pókay Dezső* jószágfelügyelő és *Meisener Ernő* m. k. állattenyésztési felügyelő, a gazdasági egyesület részéről pedig *Keller Iván* ügyvezető-titkár és *Kemény Szilárd* titkár voltak jelen. Ez alkalommal Szapáryliget és Magyar-Bánhegyes községek lakosai részére történt a bevásárlás, még pedig igen szép eredménnyel, amennyiben összesen 39 darab tenyészmarha (részint borjas tehén, részint hasas üsző) lett beszerelve, darabonként 480 korona átlagáron, ami Németpereg község állattenyésztésének kiváló fejlettségéről tesz bizonyosságot.

Terményszállítások Ujpest város részére. Folyó évi augusztus 1-től 1909. évi aug. 1-ig terjedő időre Ujpest város részére szükséges, mintegy 150 mm. zab, 150 mm. dara, 260 mm. széna és 140 mm. alomszalma szállításának biztosítására 1908. évi július hó 1-én, d. e. 11 órakor a város gazdasági ügyosztályában nyilvános versenytárgyalást fog tartani. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi jun. hó 30-ig Ujpest város iktató-hivatalánál adandók be. A szállításra vonatkozó egyéb tudnivalók Ujpest város gazdasági ügyosztályában tudhatók meg.

Terményszállítások a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1908 szeptember 1-től 1909. évi augusztus 30-ig szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvevő állomások

Termények	Székesfehérvár	Veszprém	Sopron	Kőszeg	Pécs	Kaposvár	N.-Kanisza	Körmen	Pápa	Zalaegerszeg	Keszthely
Zab q.	613	245	415	123	4400	245	353	123	4200	3066	3066
Széna q.	470	204	338	102	3500	204	386	102	3350	250	2500
Alomszalma q.	310	123	238	61	2300	123	176	61	200	1533	1533
Ágyszalma q.	180	135	170	80	270	135	150	60	24	18	68
Kemény tűzfűz. köbm.	774	544	553	261	1100	372	745	261	348	200	210
Kőszén q.	275	—	2150	—	1100	—	3100	—	330	100	—

A kitüntetett széna, szalma és tüzelőanyag 1908 július hóban, a zab pedig 1908. évi október hóban fog nyilvános írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján az esetben biztosítani, ha más közvetlen beszerzési mód mellett a szükséglet fedezése előbb elérhető nem volna.

Termelők, mezőgazd. egyesületek és szövetkezeti raktárak a fent kimutatott szükségletek szállítására vonatkozó ajánlataikat a versenytárgyalás előtt f. évi június hó 1—15-ig a székesfehérvári V. honvéd ker. hadbiztosságához nyújthatják be.

Lódijazás Temes-Hidegkuton. Folyó évi május hó 28-án tartotta meg a Temesvármegyei Lótenyésztő Bizottság a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, *Gyika* Elemér lótenyésztőbizottság elnök elnöklété alatt, a folyó évben második lódijazását. A díjazás reggel 9 órakor kezdődött a község közlegelőjén, amely alkalommal Temes-Hidegkutonról és a közelfekvő falvakból összesen 165 drb ló lett felhajtva és pedig 77 drb anyakancza, 53 drb meddő kancza és 35 drb 1 és 2 éves csikó. A felhajtott állomány közül különösen az anyakanczaállomány multa felül a várakozást, a csikóknál némi visszaesés volt észlelhető, ez azonban csak muló baj, minek oka abban rejlik, hogy egy incidensből kifolyólag a község a legutóbbi időben bérmenével nem rendelkezett. A díjazásra összesen 750 korona lett kiosztva és 13 oklevél, melyhez a m. kir. földmivélsügyi miniszter, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület és Temes vármegye közönsége és Szépfalu községe 25, Gyika Elemér 65 koronával járultak hozzá.

Lódijazás Csákováron. F. hó 24-én tartotta meg a Temesvármegyei Lótenyésztési Bizottság a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve az első lódijazást *Csákováron*. Résztvett azon *Hertelendy* Ferencz temesmegyei főispán is, ki megelégedésének adott kifejezést a felhajtott lóanyag minősége felett. A bíráló-bizottságban *Gyika* Elemér elnöklété alatt résztvettek többek között a *Temesmegyei Gazdasági Egye-*

sület kiküldöttjei, Petkó Zoltán csákovári főszolgabíró, *Döhrman* Henrik százados stb. A díjazásra felhajtott *Csákovár* és vidékéről 68 db ló. A megye lóállománya az eddigénél sokkal jobb. Számos pénzjutalom és oklevél osztott ki. Díjazás után *Hertelendy* főispán a zsűrivel együtt megtekintette a *csákovári* földmiv. iskolát, hol is a látottak felett elismerésüket nyilvánították ki *Juhász* Vilmos igazg. működése fölött.

Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre. A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvaron. E menettérti jegyekkel a keleti pályaudvartól Zimonyig vagy a nyugati pályaudvartól Báziasig vasuton, Zimonytól illetőleg Báziasig Orsováig hajón és Orsovától — esetleg herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással — ismét vasuton tehető meg az út. Az I. és II. osztályu jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személynovattal, a hajón második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy báziaszi és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítható. E menettérti jegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvar: I. osztály 54-80 K., II. osztály 39-60 K., III. osztály 21-30 K. Budapest nyugati pályaudvar: I. osztály 53-50 K., II. osztály 37-50 K., III. osztály 19-70 K.

írást, 85-
való fordít
418,655 K.
üzletévre,
4% osztale

Természe
beosztott s
benyújtott
első idős
a budapesti
telelek. N
lékkel elv
pusztult el
lény, ham
denütt föl
okoz a gy
lanya. A
telelek, b
van. A b
A pécsi k
borkészlet
tapolczai k
a szőlők
Borkészlet
ingadozna
letben a sz
Helyenkint
Eladó bor
lanya. A
jól telelek
helytől dél
készlet kev
kerületben
csekély, a
szőlők jól
Borkészlet
A *balassagy*
homokon k
kerületben
alig van. A
kozik. A ta
Tokaj felső
pille herny
van eladatl
kozik. A k
a szőlők ki
Borkészlet
mári kerüle
somlyói kerü
kárt. Itt is
kevés. A bo
letben a sz
hető. Bork
a fakadás
várható. A
formán szün
vármegyébe
A gyengén
látható. Kra
termés remé
nyos volt a

Buza

Rozs

Zab

Tengeri

Árpa

írását, 8542 K. 60 fillérnek a biztosítási alapra való fordítását, továbbá az ezek után fennmaradó 418,655 K 97 fillér tiszta nyereségből az elmúlt üzletévre, részvényenkint 8.— korona, vagyis 4% osztalék kifizetését fogja indítványozni.

Terméjelentések a szőlőről. A kerületekbe beosztott szőlészeti és borászati felügyelők már benyújtották a földművelésügyi miniszternek az első időszakról való jelentésüket. Ezek szerint a budapesti kerületben a szőlők sok helyen rosszul teleltek. Néhol tiz, sőt néhol kilenczven százalékkal elvakultak a szemek. Ahol a szem nem pusztult el, ott elég fűrt mutatkozik. Szőlőszelvény, hamvas vinczellérbogár, szőlómoly mindenütt föllépett. Szentendre vidékén nagy kárt okoz a gyapjas pille. Borkészlet kevés; kereslet lanya. A szekszárdi kerületben a szőlők jól teleltek, bő termés remélhető. Vörösborkészlet van. A bor ára 40—50 korona közt ingadozik. A pécsi kerületben, kivéve Balatonfüred vidékét, a szőlők jól teleltek s így bő termés várható. Borkészlet van. Borárak 44—56 korona közt ingadoznak. A kereslet szünetel. A pápai kerületben a szőlők jól teleltek; bő termés várható. Helyenkint a hamvas vinczellérbogár pusztít. Eladó borkészlet nagyon kevés. Borkereslet lanya. A soproni kerületben a szőlők általában jól teleltek, bő termés várható, csupán Szombathelytől délre okozott a jégverés károkat. Borkészlet kevés. A bort nagyon keresik. A pozsonyi kerületben közepes termés remélhető. A borkészlet csekély, a bor keresett. A nyitrai kerületben a szőlők jól teleltek. Közepes termés remélhető. Borkészlet kevés; az árak jók. Borkereslet lanya. A balassagyarmati kerületben a szőlők jól teleltek, homokon kevésbbé. Borkészlet kevés. A miskolci kerületben közepes termést várhatnak. Borkészlet alig van. A bor ára 60—64 korona között változik. A tarcsai kerületben a szőlők jól teleltek. Tokaj felső részén jégverés volt. Tályán a bagoly-pille hernyója okoz kárt. Tokajhegyalján még van eladatlan bor. Ára 60—70 korona közt változik. A kereslet lanya. A munkácsi kerületben a szőlők igen jól teleltek, bő termés ígérkezik. Borkészlet hiányában a borüzlet szünetel. A szatmári kerületben a szőlők jól teleltek. A szilágysomlyói kerületben a cserebogár tesz jentéktelen kárt. Itt is bő termésre van kilátás; a készlet kevés. A borkereslet lanya. A bihardiörségi kerületben a szőlők jól teleltek. Bő termés remélhető. Borkészlet csekély. A ménesi kerületben a fakadás sok helyen rossz. Középtermés várható. A borkészlet hiányában a borüzlet jóformán szünetel. A fehértemplomi kerületben Temes vármegyében a szárazság miatt a fakadás rossz. A gyengén fakadt tőkéken a szőlőtermés nem látható. Krassóban a szőlők jól fakadtak és bő termés remélhető. A kecskeméti kerületben is hiányos volt a fakadás. Május hét és nyolczadikán

óriási szélvihar sok helyen a tőkéket betemette. Középtermés várható. A nagyenyedi kerületben a szőlők elég jól teleltek. Bő termés várható. A marosvásárhelyi kerületben a szőlők jól teleltek; itt sem lesz oka a gazdáknak panaszra, ha a mosi tanremények bevalnak.

Gazdasági dátumok. Méhészeti tanfolyam lelkész számára június 14—27-ig és július 5—18-ig néptanítók részére.

Június 3—8. Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület kiállítása Balassa-Gyarmaton.

Június hó 14-én tenyészállatdíjazás Eleken (Arad megye).

Június hó 21-én tenyészállatdíjazás Glogovácson (Arad megye).

3 havi tanfolyam házinyulenyésztésre a Mezőgazdák Szövetkezetének házinyulenyésztő telepén Budapest, Mester-utca 68. sz.

Július 20-tól aug. 14-ig. Négyhetes mezőgazdasági szaktanfolyam néptanítók, illetve gazdasági szaktanítónők részére az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, csákovári, csikszerepai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karozsági, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmivesiskolákban.

Augusztus 8—12. Méhészeti vándorgyűlés Bécsújhelyen.

Augusztus első felében gazdasági gépkiallítás Szatmáron.

Szeptember 6., 7., 8. Gyöngyösi mezőgazdasági és ipari kiállítás.

Október 4. Mezőgazdasági termény- és állatkiállítás Bálványosváralján.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhéen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körül teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parczellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egy zerü levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

NYILTÉR.)*

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
 vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és krónikus bántalmaknál kitűnő hatás.
 Természetes vasmentes savanyúvíz.
 Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Salnya-Lipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonatosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

A legfőbb nyárra emlékeztető hőségben van részünk, ami korántsem kedvező, sőt aggodalomkeltő. Igen kevés helyen fo dult elő csapadék az is csak átmenetileg, zivataros jelleggel, jéggel kapcsolatban. A szárazság immár komoly aggodalmakat kezdett okozni és az erős záporok jótékony hatással voltak a növényzetre.

A külföldről érkező jelentések szerint a hivatalos német statisztika javulást konstatál. A balkánmenti államok viszont nagy szárazságról panaszkodtak, sőt némely helyről riasztó hírek is érkeztek. Az abnormális hőség és a régóta tartó esőhiány a legszebb terméskilátásokat tette tönkre és csak a legutóbbi idők esőzései javítottak némileg a helyzeten. Különösen Romániából érkeztek aggodalomkeltő jelentések.

Ami a piaci viszonyokat illeti, a kevésbbé kielégítő időjárás viszonyok folytán a világpiaczen némileg szilárdabb hangulat jutott érvényre. Az árutulajdonosok tartózkodóbb magatartást tanúsítottak. Argentína részéről csökkent a kínálat. Oroszországban rosszabbodtak a terméskilátások. Az északamerikai piacokról érkező hírek szerint, bár a készletek csekélyek, mindazonáltal tekintettel azon körülményre, hogy az árutulajdonosok pénzükeében vannak és elég jó, valamint korai aratásra van kilátásuk, készleteiken tudadni igyekeznek. Az európai fogyasztó államokban kellemesebb volt az irányzat, azonban a fogyasztás részéről mind csekélyebb és csekélyebb mértékben nyilvánult meg a beszerzésre való készség, annak daczára, hogy az új termés még legalább 3—4 hónappal számot kell vetnie a fogyasztóközönségnek.

Nálunk a forgalom a legszűkebb keretek között mozog, a malmok teljesen beszüntették üzemüket, ennek folyamánya, hogy kereslet nincs. Konstatálható azonban, hogy kínálat is szórványosan fordul elő, ami a csekély készletre vezethető vissza. A malmok üzembeszüntetését nagy lisztkészletekre, valamint azon körülményre vezetik vissza, hogy elő kell készülniök az új kampanyra.

Az egyes gabonaneműekről, valamint azok áraiban végbement változásokról napi jelentésünkben számolunk be.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Nemzetközi gabonapiacz 1908 május 30-tól 1908 június 3-ig.

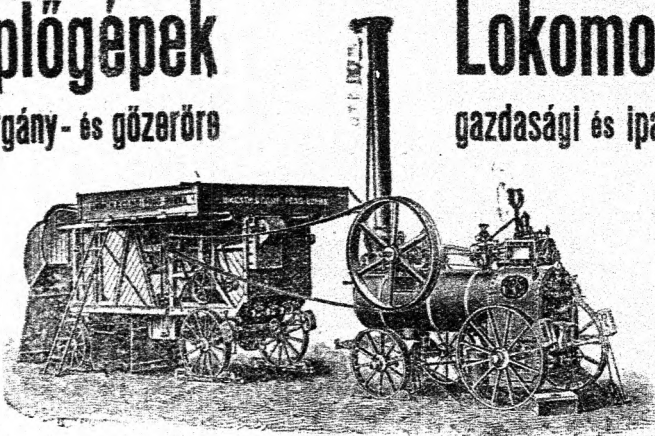
	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Buza	2	23.40	20.10	25.20	23.60	27.10	21.44	18.46 ¹	17.74	17.87	21.24	Julius	—	19.81	25.68	21.24	17.70	
	29	23.70	20.10	25.70	23.60	27.14	22.—	19.28 ¹	17.87	17.87	21.24	Aug.	20.68 ⁴	18.95 ^a	27.76 ^a	21.04 ²	—	
	Május—június	2	20.20	—	21.60	21.—	24.09	16.50	—	—	—	16.71	Julius	—	—	22.70	16.50	—
		29	20.30	—	21.70	21.—	24.09	16.50	—	—	—	16.71	Aug.	17.86 ⁴	—	21.02 ^a	16.50 ²	—
Rozs	2	20.20	—	21.60	21.—	24.09	16.50	—	—	—	16.71	Május	—	—	23.46	16.50 ²	—	
	29	20.30	—	21.70	21.—	24.09	16.50	—	—	—	16.71	Június	17.90 ⁴	—	22.88 ²	16.66	—	
	Május—június	2	15.10	—	16.20	15.10	21.67	—	—	—	—	—	Julius	—	—	19.40	—	—
		29	15.20	—	16.20	15.—	21.67	—	—	—	—	—	Aug.	14.80 ⁴	—	19.58 ^a	—	—
Zab	2	15.10	—	16.20	15.10	21.67	—	—	—	—	—	Május	—	—	19.38	—	—	
	29	15.20	—	16.20	15.—	21.67	—	—	—	—	—	Június	14.04 ⁴	—	19.72 ²	—	—	
	Május—június	2	13.35	—	14.40	16.10	19.47	—	15.10 ²	—	11.62	—	Julius	13.28	—	17.40	—	13.48
		29	13.45	15.56	14.50	15.60	19.47	—	15.76 ¹	13.84	11.62	—	Aug.	—	—	17.40 ^a	—	—
Tengeri	2	13.35	—	14.40	16.10	19.47	—	15.10 ²	—	11.62	—	Május	13.44	—	18.76	—	13.84	
	29	13.45	15.56	14.50	15.60	19.47	—	15.76 ¹	13.84	11.62	—	Június	13.40 ²	—	17.52 ²	—	—	
	Május—június	2	13.80	—	16.50	16.—	25.96	—	—	—	—	—	Julius	—	—	—	—	—
		29	13.80	—	16.50	16.—	25.96	—	—	—	—	—	Aug.	—	—	—	—	—

Jegyzet: 1) május. 2) július—aug. 3) július. 4) szeptember 4) október.

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták**Lokomobilok**

gazdasági és ipari célokra

Kerekéken
12 HP.-ig
Fekvők
200 HP.-ig**UMRATH és TSA** Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.A peronoszpora leghatékonyabb ellenszere a **Dr. ASCHEN-
BRANDT-féle****BORDÓI POR**amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják.
**Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rongja! A
burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**A **Hisztharmat** legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHEN-
BRANDT-féle****RÉZKÉNPOR**mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	bordói por 72 fillér
10 és 5	bordói por 76 "
2	bordói por 77 "
50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	rézkepör 45 fillér
10 és 5	rézkepör 49 "
2	rézkepör 50 "

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.**
A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető fü-
zeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a**Magyar Mezőgazdák Szövetkezete**

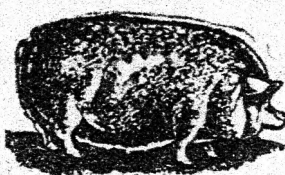
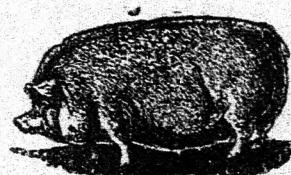
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél
Arad; Hanya szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávostz Emilnél
Budapest (Eötvös-tér 2.); Jámber Istvánnál **Békés-Gyula;** Konstsek
Gézánál **Debreczen;** Vörös Józsefnél **Esztergom;** Keleti Lászlónál
Hatvan; Mahr Károlynál **Miskolcz;** Városi és járási gazdakörnél **Nagy-
kanizsa;** Kis Károlynál **Nagyvárad;** Hoffmann Adolfinál **Nyíregyháza;**
Rukavina Nándornál **Szabadka;** Szűcs Józsefnél **Szatmár;** Tóth Péternél
Szeged; Kimmel Gyulánál **Temesvár;** Szemerey Jánosnál **Veszprém.****Kévekötelek, Bellán-féle** szabadalom, mindkét
végén pirosra festve.**Manilla zsinog** kéveköteleggéphez.**Zsákok** minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.**Zsákkötő-zsinog** és varró-spárga.**Szőlőtáposó-zsákok. Szőlőkötőző-fonalak.****Ponyvák** vízmentes és természetes szövetből min-
den czélra.**Kötélárak** hosszú szálu bácskai kenderből.**Bellán Mátyás**kender-, kötél- és sportáru
kézműipar telepén**Ökörszájkosarak** erős kenderzsinórból**Kender** géptömítés és fonásra, valamint **kőcz** gép-
tisztításra.**Kendertömők** különféle minőségben.**Abraktarisznyák** ritkán szöve kenderzsinórból,
tömören szöve juta és kendervászonból.**Lóhálók, tennispálya bekerítő- és középhálók,**
halászhalók, tornakészletek, függőágyak stb.
legelőnyösebben szerezhetők be:**Dunacséb (Bácska).**

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

Budapest környékén körülbelül

100 hold Ia szántóföldkülönösen **szőlőművelésre**, részben **házhelyekre** is
alkalmas, vasuti állomás közvetlen közelében, **igen előnyös**
feltételek mellett eladó. Ajánlatokat „**B. R.**” címre
a kiadóhivatal továbbítja. 677**Sertéseladások és vételek** legjobban és legpontosabban eszkö-
zöltetnek sovány ugy hizott állapotban**URL REZSÓ**sertésbizomnyosnál, Buda-
pest, VIII. Népszínház-u. 22.
(Polgári sertésde bérpalota.)
Telefon: 97-05 Interurbán.
Felvilágosítással kész-
séggel szolgál.**Ménésbéli és használati lovak nagybani eladása.**A herceg Schaumburg-Lippi-féle noskovcii urada-
lom (vasut-, posta- és táviradaállomás, interurbán táv-
beszélő Slatina 7. sz. alatt) hirneves angol félvér-
ménéséből folyó évi junius hó 28-án d. e. 9 órakor
nyilvános árlejtés útján szabad kézből a legtöbbet
igérőnek **eladatnak:**

9 drb 1 1/2 éves angol félvércsikó,

6 « 2 1/2 « « «

6 « 3 1/2 « « «

3 « 4 1/2 « « «

11 « nagyneves származású hasas kancza szo-
pós csikóval,12 drb nagyneves származású hasas kancza csikó
nélkül,12 pár igásló, közte tenyésztésre alkalmas félvér-
kanczák,

5 pár 4 éves nagyjártatú hintósló, betanítva,

1 « 6 « lippizzai-jukkerlő, teljesen betanítva,

1 angol 6 éves telivérmen, Jack O Lantern utóda,

2 nehéz 3 éves herélt ló igában,

1 gígg hámos ló.

Az árlejtés az uradalom főmajorjában történik,
mely a Szt-Lőrincz—Slatina—Nasici helyiérdekű
vasutnak noskovcii állomásától csak egy kilométer-
nyire fekszik. A reggel fél 7 órakor Noskovcira ér-
kező vonatoknál kocsik rendelkezésre fognak állani.**Herceg Schaumburg-Lippi-féle uradalom Noskovci**
Slavoniában, a Dráva mentén.

689

Budapest ny. p. u.—Párkány-Nána.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules between Budapest and Párkány-Nána. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Párkány-Nána—Budapest ny. p. u.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules between Párkány-Nána and Budapest. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Megjegyzések: * = Május hó 17-től bezárólag szeptember hó 27-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. < = Május hó 17-től bezárólag szeptember 13-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. < = Nagymaros-Visegrád- és Esztergom-csavargózós: megállóhelyeken a Dunán való átkelést, a hajózás tartama alatt, csavargózósok követik.

Budapest keleti p. u.—Bicske.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Budapest East and Bicske. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Bicske—Budapest keleti p. u.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Bicske and Budapest East. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Megjegyzések: * = Május 17-től bezárólag szeptember 13-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Csak június hó 1-től kezdve közlekedik. < = Vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik. < = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Budapest k. p. u.—Hatvan.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Budapest Central and Hatvan. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Hatvan and Budapest East. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Megjegyzések: * = Május hó 17-től bezárólag szeptember hó 13-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Június hó 30-tól bezárólag szeptember hó 14-ig közlekedik. < = Július hó 2-től bezárólag szeptember hó 13-ig közlekedik.

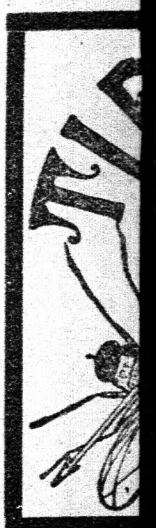
Budapest k. p. u.—Szolnok.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Budapest Central and Szolnok. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

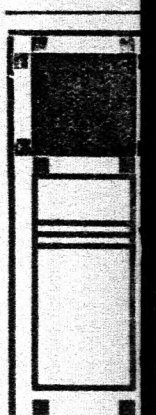
Szolnok—Budapest k. p. u.

Table with 28 columns and 5 rows showing train schedules between Szolnok and Budapest Central. Columns include station names and various train types with their respective departure and arrival times.

Megjegyzések: * = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. < = Csak vasár- és ünnepnapot követő köznapon, továbbá minden kedden és pénteken közlekedik.

Acc... külön... Aut... Kéz... Acc... BAR... Budapest... Telefon... Arjegy...

TIP!

Istállókban nélkülözhetetlen!

TIP-légypapír

Egy-egy légypapír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, és baromfi-nak kitűnő takarmány. 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légypapírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.

675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

GŐZEKE

Acetylen-lámpák.
Különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.
Kézi, kocsis, spritzbogen-, pózna-, asztali, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz., Fővárosi Orfeum mellett.
Telefon 4100. Sürgőnyosim: Pneumatik.
Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve.

Gazdasági Könyvviteli nyomtatványokat

levélpapírokat

borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos kivitelben készít

"PÁTRIA"

IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

feladatait tüzi ki a belterjesebb és az eddignél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okserű gazdasági berendezés alapjait szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését**. Tanácsot ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezéséről**, vezetéséről és azok lezárásáról. Elvállalja a gazdasági **számvitelének felülvizsgálását** vagy **állandó ellenőrzését**. Elvégzi a gazdasági számadatának elkönyvesítését, időszaki jelentések alapján. Elvállalja a **berendezésnek** és **jövedelmének** elkönyvesítését, időszakos jelentések alapján. Elvállalja a **berendezésnek** és **jövedelmének** elkönyvesítését, időszakos jelentések alapján. Elvállalja a **berendezésnek** és **jövedelmének** elkönyvesítését, időszakos jelentések alapján.

Gazdatisztviselők és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.**

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kiesszközi. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett: Eladó birtok:

543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, léglétesítéssel, cementárnyakkal, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Barmhór átvethető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathuresky, Túrje. 1598

197 m. hold pillécsabai vonalon, fővárostól 39 km-re. 4 szobás, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csűrökkel magfarkal, 2 nagy pincével, 5 szobás lakás tégves, zárt verandával. 455

208 m. hold sik fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 3849

370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 hold díszkerttel, köves út mentén. 7343

103 kat. hold körülí I. o. bicskai föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferencz-csatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsösök. 3851

600 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km-re, kényelmes urilakkal. 4129

1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasút mentén, köves uttal, egészben avagy csak egy körülbelül 500 holdas részre, gazdasági épületekkel. 4130

668 kat. hold Erdélyben, vasútól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohánnyengedéllyel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4361

Temesvár határában, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-görvél, eladó. A birtok tiszta a legjobb minőségű föld, az egész **prinszipálisan gazdasági körű talaj**, egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönyviti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés költés. 4601

280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorsra 1/4 óra, vasútállomástól mintón 4 km-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőfoltossággal. 4756

688 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 n. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és út. Vasútállomástól 5 km-re. Teljes felszereléssel 40,000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5640

284 hold szőlőkkel való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészen vagy kisebb részletekben is eladó. 5477

1000 m. hold Hort megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó. 6320

2482 hold, 50 hold termőgyümölcsösökkel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számu kútvíz kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító. Jó munkásszervezők. Ara felszerelés nélkül 500,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 602

280 hold Székely megyében, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehénretelekre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 6001

200 hold, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1061

655 hold Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urilak, 40 h. dohánnyengedély. Jókában levő kelő számu gazdasági épülettel. Ara teljes felszereléssel 105,000 K. 1335

Emlekes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ara 75,000 K. 1198

513 m. h. Borsod megyében vasútállomástól 6 1/2 h. épülő vasútól 3 km-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsővel, melyen az urilak áll. 40 hold dohánnyengedéllyel. Az egész birtok prima buzatermő szántó. Ara m. holdanként 650 korona. 254

2400 m. hold sik fekvésű durántuli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majortan kelő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ara 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rájt maradhat. 294

56 kat. hold sik fekvésű, buzatermő szántó Temes megyében, vasútállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 koronáért. 309

Birtokvétel:

200 m. hold birtok 30-40 km-nyire a fővárostól. 435

400-500 m. holdas jó minőségű birtok, jó út mentén, vasútól nem távol, cselédházak való tégas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7

Kisbirtok, szép és tégas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8

megvételre kerestetik: **400-1000 h.** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916

1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulajdonos erdőből álló, Hort, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyében fekvő birtok. 567

2-300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3850

200 holdas birtok urilakkal, lehetőleg Keskemét vidékén. 3982

10-15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9

2000 hold elsőrendű talajú birtok, cukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Béctől legfeljebb 6 órányira. 5215

800-1200 m. hold birtok, kelő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lak-házakkal. 456

2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216

250-300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városokhoz közeli épületekkel, jó inkóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs költséggel. 12/4

3-400 hold együtben legalább 5 szobás lakással, vasútól legfeljebb 1 1/2 órányira jó úton. Lehet az egész birtok erdő. 12

800-1000 holdig jó földet és épületekkel, instruktívval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

450 m. hold Abony megyében 7 km. a vasútól, országút mellett, 7 szobás udvarházzal, kelő gazdasági épületekkel. 3003

370 hold jó frigyzerében levő házilag készült birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy város-tól 5 kilométerre. Elegendő számu jókában levő épületekkel. Ösztöi fogva bérbeadó. Felszerelés átvethető. 314

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel. 1868

2-3000 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehénreteleget üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** telepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közhenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket **AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.**

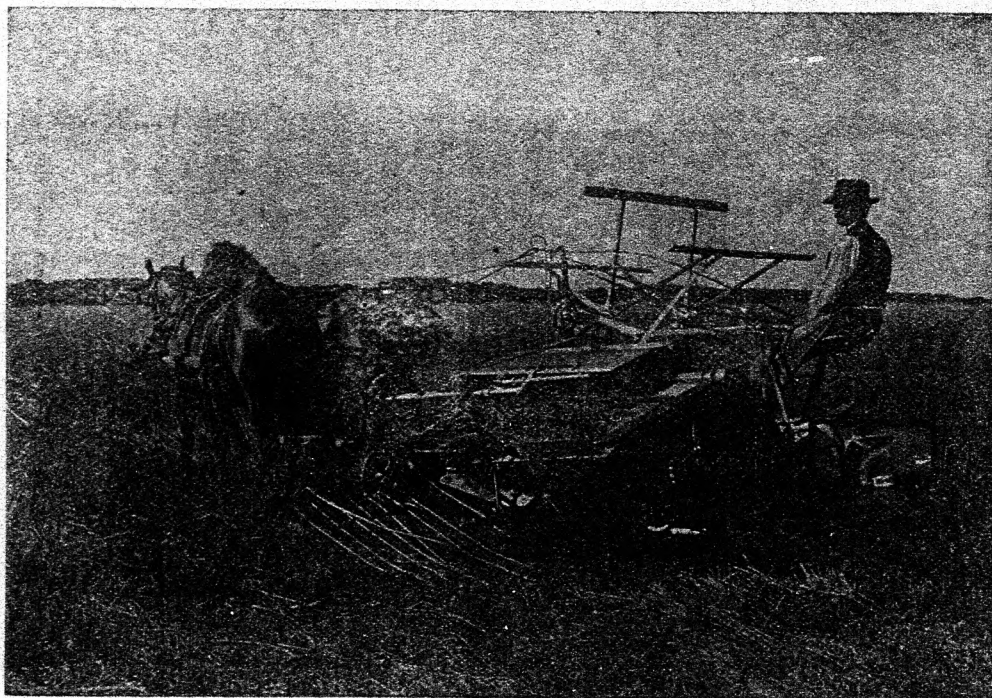
„MILLENIUM“

fűkaszáló; marokrakó- és kévekötő-aratógépek

1908. évi szerkezet.

Csekély
vonóerő

Nagy
munka-
képesség

„MILLENIUM“ kévekötő-aratógép.

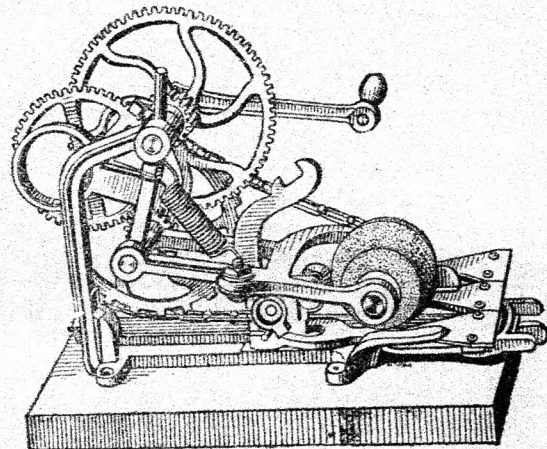
Tartós
gépek

Olcsó árak

MANILA KÉVEKÖTŐZSINEG OLCSÓ ÁRON.

„WESTERN“

amerikai önműködő köszörülőgép

Benzinmotorok, ELEKTROLOKOMOBILOK, gőzlokomobilok, szántási czélokra is alkalmas utimozdonyok, gőzcseplőgépek, szalmakazalozók, „LOSONCZI DRILL“ vetőgépek, RESICZAI ekék stb. stb.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32. sz.

Kivá
nemes é
Bonyha
Sin

kereszt
1/2-2
tenyé

Fedezetté
Yorkhi
Puzta-Fer
589

EL

Alkalmi
Büsendorf
for Kerm
mesterek
200 frtót
mék 160 fr
vagy plan
feljebb,
Zongora-
goldások h
ken, szak
sok átal
: csón oss
B. H. É. NY
Magy. Kir.
szállítójá,
VI., Király

Gödöllön
mellett a b
há 4 szék
összes melék
zott udvar elk
udvarból áll.
bérház 4 lakás
1100 korona, sz
értésítés „E
kiadóhivatalt

Automobil.
használatban
karban levő an
vebbet: Szede
pest. Váci-kör

Cseplőgarn
worth gyártm
olcsón eladó F
ságában, Heve

Rét- és lo
Gyakorló gaz
Károly Rezső.
60 fill. előleg
ben bérmentve
r.-t. gazd. szá
Budapest, IX.

A kajmádi
levő, 10 lőercz
vasutak gépgyár
feletti cseplő
adó. Erdőkötő
intézetéhez K
vasutállomás

Gőzcseplőg
Hoffherr és Sc
sen 16 állm
béllet letelte
vebbet a tulajd
Adolf Nagy
pém megye).

Eladó muhar
a készle
jában 100 kg-
Szar vasuti áll
utánvét mellett
Nagy-Németeggy
Vázsonyi gazda

Köles (vörp
8 frt-)
a balassagy
állomáshoz
senburg öde
gyarmaton.

Cseplőgép
jutányosan ka
Budapest, Felső
ott 2 db jó ka
mator szivattyu
fogadható árért.

Vizsla idomi
ebek gyógykeze
József. Köve. 6
leges beküldés
mentve szállítja
gazd. könyvke
pest, IX., Üllői

Árverésen
vet
cseplő egyéves,
cseplőgép kettős
tén egyéves, olcs
lernél Budapest.
A motor jelenleg
naponta üzembe

Kiválóan csontos nemes és jófejűdésű Bonyhád-Simmenthali keresztelésből eredő 1 1/2-2 éves tenyészbikák

eladók.

Fedeztetés kpróbalva. Yorkshir tenyészet. Pusztá-Ferna, posta Csákvár. 589. Az intéző.

Eladás

Alkalmi zongoravétel

Büsendorfer Schweighofer Korn-Wirrl Kiváló mesterek gyártásánál 200 frttól felebbe. Pianók 160 frt, új zongorák, vagy pianó 250 frttól felebbe, minden árban. Zongora, csimbatomhangolások helyben és idegen, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöztetnek. **REBEKA M. H. Á. Y. A. Nagy. Kfr. Zeneakadémia szállításra, BUDAPEST, VI., Károly-u. 58.** 5472

Gödöllőn közvetlen a vasut és mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szob, hozzávaló összes melléképületek, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés, **"Hír" jelleg alatt a kiadóhivatásban nyerhető.** 4136

Automobil. Egy 7 HP és egy 35 HP, 1 1/2 évig használatban volt, garantált, jó karban levő automobil eladó. Bővebbet: Szedenik Péter, Budapest, Váci-körút 57/a.

Cseplőgarmitura, 8 HP, Clayworth gyártmány, kintinó karban, olcsón eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Heves. 4100

Rét- és legelőművelés. Gyakori gazdák részére. A Károly Rezső, 103 átrával, 3 koronáig, előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A kajmádi gazdaságban egy levő, 10 lóerejű, a magyar állam vasutak gépjárműben készült számfeletti cseplőgarmitura eladó. Érdeklődők forduljanak az intézőséghez Kajmád, u. p. Tolna, vasútállomás Hidja-pusztá-Apáti. 4046

Gőzcseplőgarmitura, 6 lóerejű, Hoffherr és Schrantz-féle, teljesen jó állapotban, 6 éves bérlet letelte miatt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Kálmán Adolf Nagyfalussy (Veszprém megye). 4080

Eladó muhar- és kölesmag, míg készlet tart, vevő zskájában 100 kg-ként 13 koronáért. Szár vasuti állomásra szállítva utánvét mellett. Hofmann Ede Nagy-Németgyháza és Pusztavázsonyi gazdasága, Fejér m. 4116

Köles (vérpis), muhar, 8 frt-jáért kapható a balassagyarmati vasuti állomáshoz szállítva, Fel-senbuzs Ódónnál Balassagyarmaton. 4115

Cseplőgép 800 mm. verőfejes, teljesen új, rendkívül jutányosan kapható Farkasdi Budapest, Felsőerdősor 12. Ugyanott 2 db jó karban levő hőgép-motor szivattyú is minden elfogadható árréti eladó. 4068

Vizsla idomítása, a beteg ebek gyógykezelése. Irta Fónagy József. Köve. 6 kor. 20 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Árverésen vett 4 HP benzinkomobil és 22° cseplő egyéves, továbbá egy 28° cseplőgép kettős, tisztítóval, szintén egyéves, olcsón kapható Heistermál Budapest, Dávid-utca 15. A motor jelenleg műhelyt hájt és naponta üzemben megtekinthető. 4087

Légenszártott téli pórkölt szalonna, oldalonként 35-55 kg. nehézs. kapható Rauchbauer Nándornál Újszentannán (Arad megye). 4043

Vadászfegyver. Több kintinó potom áron eladó. Köztük Top-levakulcsu Lancaster 20 frt. Előlefevő lakatszerkezetű modern Hammerles 35 frt. Gneszárú Bücksfinte 40 frt. Snelleres Mánlicher és több más jó puska. Radó Pál Egyetem-ter 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és czellővő pisztoly és revolver. 4036

Tökmag. Sok éven át általam nem-sített szürke Indiai Mammuth és vörös kínai keresztelésből származó vetőmag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest megye. Megrendelésnél kérem e hirdetésre hivatkozni. 3616

Szenát, szalmát bármely állomásra szállítva eladó Deutsch Mór Budapest, VIII., Luther-u. 1/B. 4089

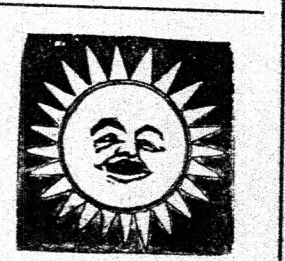
Eladó gépek. Kiváló gyártmányu, kevésbé használt, gyárunkban tökéletesen javított: 2 db 3 lóerejű „Ottó és Hille” benzinkomobil, 3 db 3-6 és 10 lóerejű benzinkomobil, „Gazda” „Ottó” és „Mayer”-féle. Több db 3, 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzlokomobil s ezekhez alkalmas kintinó cseplőgépek, v. tőgépke. **hegerszék** jóállás mellett, juttanyos árban! **Sz. egyi és Diskant** gépgyára, fémöntődjé, kazánkovácsműhelye és gazd. gépraktára, **Misko** ez. 4136

180 hold kintinó minőségű föld- és Halmi közüli vasuti fővonal és országút mentén, vetésekkel, élő és holt felszerelésekkel vagy azok nélkül eladó. A birtokon van urfalak, szép gyümölcsös, ezer tőke csemegezőlő, tiz holdon dohány s ugy ehhez, mint a további gazdálkodáshoz minden szükséges épületek 30 hold földterülettel, 5 hold erdő. Bővebbet Ujházy Mihály tulajdonos, Mikola, Szatmár megye. 4134

Eladó lokomobil és cseplőgépek, 60° MÁV, cseplő, 1133 sz., 54° MÁV, cseplő 1425 sz., 1000 mm. Hoffherr-Schranz cseplő 8082 sz., 10 HP lokomobil Nicholson 682 sz., 10 HP lokomobil Robey 7143 sz., 8 HP lokomobil Shutt-leworth 18930 sz., 4 HP lokomobil Shuttleworth 27024 sz., 1 db MÁV, nagy kazalozó, 1 db Shuttleworth kis kazalozó. A gépek részben teljesen javítva, részben kis javítással, jól használható állapotban eladók. Illyés Károly gépjármű műhelyében Miskolc, Zsolcai kapu 17. 4135

Szalmakazalozó (elektor) Clayton és Shuttleworth-gyártmány, 8 és 10-es géphez, csak néhány évig használt, eladó. Ney Mór kasznár, Lepsény. 4133

Eladó birt. Moson megyében Béc-Budapest fővonalon, e városok mindegyikéig vasúton 3 óra távolságban, kintinó minőségű 330 hold szántó, 50 hold rét teljesen felszerelve és bemagolva buza, rozs, árpa, zab és a szükséges szedő- és gyökeltakarományokkal, kelendő fizetési feltételekkel azonnal eladó. Esetleg egy budapesti házzal elcserelethetik. Közlebbi felvilágosítást nyújt Kárpáti Károly Pécs, postaiútk. 4132

KELTETŐGÉPEK díjtalanul próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kintinó bizonyítványt és ajánlatot egész Ausztria és Magyarországból, melyek bárkinél díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyúk-, liba-, fogoly-, fészék- és kacsafejlesztéshez. **Keltetőgépek** részletezésére. **Keltetőgépek** szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője **G. Mück-Keisenberg 2. szám, bel Wien.** — Ezen szakmában egyedül gyár. 600

Préselt borsaszalmát és zabszalmát

szállít előrendül minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska). 6808

LEGYEK konyhából, kamrából, mé-szárzsekből, istállóból, vá-góhidról biztosan elűzet-nek, ha a falakat

LÉGY-BONODORRAL meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 klg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

Világhírű szabadalom 10 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható

Stádel gépgyárban, Győrött.

Fiedler János lenfonógyára vesz nyers lenkórót

szál-nyeréshez, va-lamint kaszált és géppel cséplélt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Nedves falak gyökerecs száraztatétele, istálló-mennyezetek

tökéletes páramentesítése, szab. „Nosmos” hornyolt aszfaltiemmezzel

kitűnően bevált.

Felvilágosítást ad: **Greif Antal** mernők Budapest, VIII., Sáfertrom-utca 10. (Telefon.)

Eladó bérház!

Budapest (IX., Mester-u. 12. sz.) a **Ferencz-körut közelében, 175 □ m.** Villamos megálló. Felv-lágosítással ugyanott a háztulajdonos szolgálat. — Ügynökök Izarva.

Szalmakötelek helyett ajánlok nyílt lenszalmát, melyből sokkal olcsóbb és tartósabb kötelek készíthetők.

4137

KUFFLER B., GYÖR.

Cseplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Százakra menő károktól mentheti meg gazdaságát, ha cseplőgépjei kezelését Balassa Frigyes, most 2-ik bővített kiadásban megjelent „Cseplőgépkezelése” című kézikönyvének utbaigazítással szerinti eljár. A nagym. földművelésügyi miniszter ezen a könyv-piacraon egyedül álló szakkönyvet az összes gazdákörök figyelmébe ajánlotta. — A művet 6 kor. 30 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Vétel

Használt, de nem régi, 8 lóerejű cseplőgép keresek. Ajánlatok a gép ára gyári eredete és hány éve van használatban, Ernst Lajosnak Pozsony, Védőzőlő-ut 60. czimzandók. 4123

Bérlet

Ezertől háromezer holdig terület és legelővel bíró birtok kerestetik használatba, ajánlatok Bér-gazdaság, Eger, postaiútk 22 kértetek. 4138

Kisebb bérlet átadó a Dunán-szággal, urli lakás és megfelelő gazd. épületekkel, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas. A bérlet nagy városokhoz közel, országút mellett van, vasuti állomás helyben. Czím a kiadóhivatásban. 4070

720 hl.-os mezőgazdasági szeszyár mos-lék nélkül használatra kiadó. Czím a kiadóhivatásban. 4114

2800 holdas bérlet

legkintinóbb minőségű földekkel, modern urlik, kelő gazdasági épületekkel, közel vasúthoz, Szlavonia legjobb részén lévén. Csak komoly direkté reflektáns forduljon

6151

Österreicher Bernáthoz :::: Nagykanizsán. ::::

Ásványi és csontliszt-szuperfoszfátot

legolcsóbban szállít:

Steiner és Wallesz Wien, I., Graben 16.

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

„különös tekintettel a sertésvészre”

Tapasztalatai alapján írta Előszóval ellátta

BACKER GYÖRGY SZEMERE HUBA

Magyar Mezőgazdák Szövetkezőte könyvnyal sertésbizálól telepének intézője. Ara bérmentes küldéssel 2 K10 f

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésétől, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. ♥♥

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas ipari és urli nagybirtok

1425 hold kiterjedésben, ebből 700 h. szántó és rét, a többi erdő s legelő 520 hiter törzs szeszkontingenssel, új szeszyárral, teljes berendezéssel, instruktussal, tehénészet, juhászat, vadászat, halászat, kastéllal, parkkal, saját vasuti kiterővel, őszi, tavaszi, vetéssel

eladó,

melyen 100 hold agyagárúk gyártására alkalmas agyag terület vár jövedelmező kiaknázásra. A birtok fekszik országot, vasut és a Garam folyó mentén saját állomással, Zólyom megyében a Budapest-Ruttka-Berlini vonal mentén Zólyom és Besztercebánya között Szilács világfürdő mellett.

Felvilágosítást **Mudrony István** nyújt Budapest, VIII., József-körút 77. sz. 680

Védelem a baleset ellen!

Nem törhet ki a ló többé, ha a szab. biztonsági zablat használjuk!

Ára 4-9 korona darabonként. :: Prospektusc ingyen.

J. PFEIFFER, WIEN, III/2., Stammgasse 15. 6826/b

Most jelent meg!

PULYKATENYÉSZTÉS

IRTA:

HREBLAY EMIL

Állattenyésztési m. kir. felügyelő.

II. teljesen átdolgozott kiadás. 148 oldalon 48 képpel.

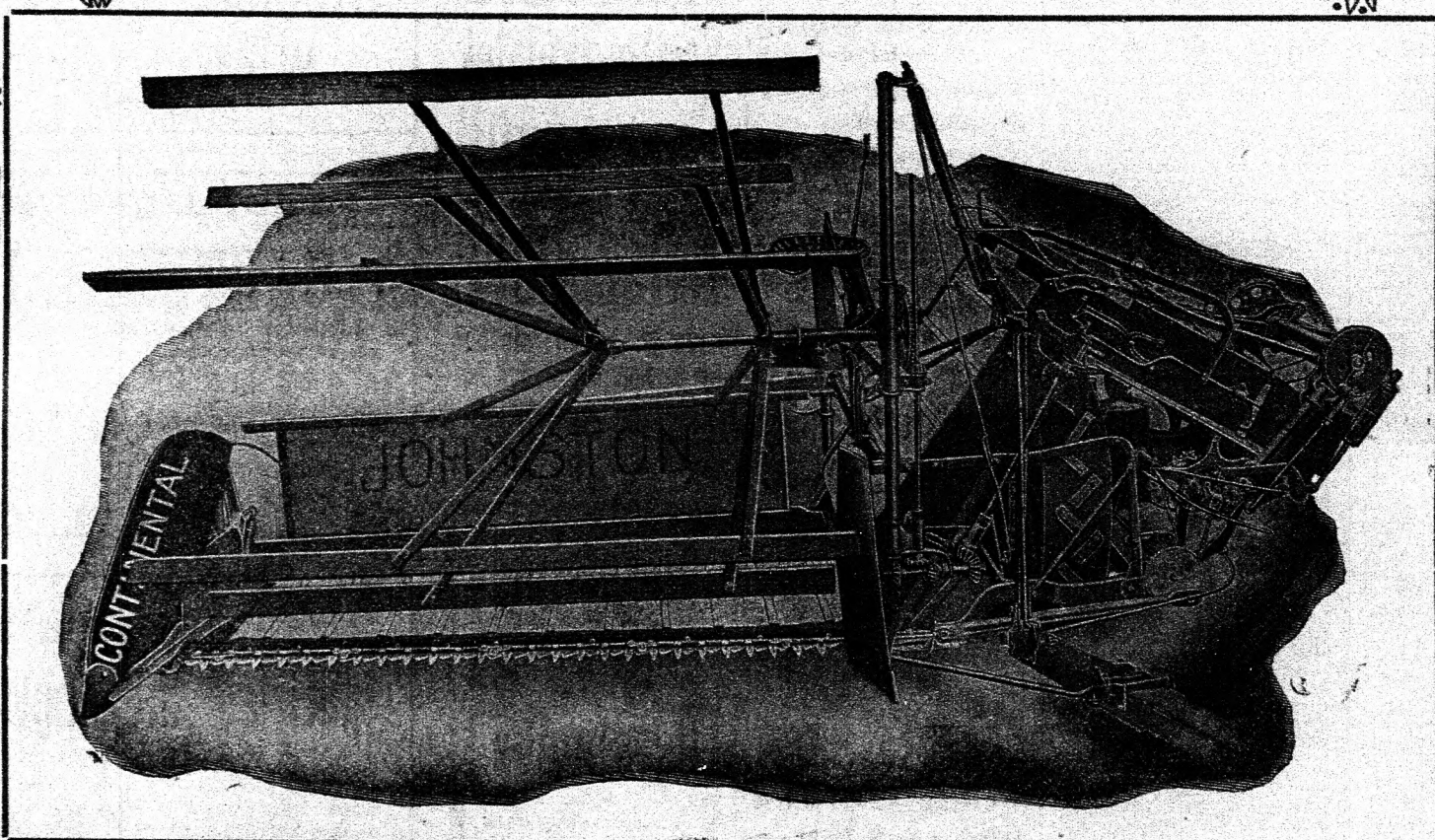
Ára 3 kor. 20 fill. bérmentes küldéssel.

Nélküldözhetetlen minden tenyésztőnek

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-társ. gazd. szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

A Johnston Harvester Co.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

JOHNSTON

kévekötő aratógépek
marokrakó aratógépek
fűkaszálók
szénaforgatók és gyűjtő-

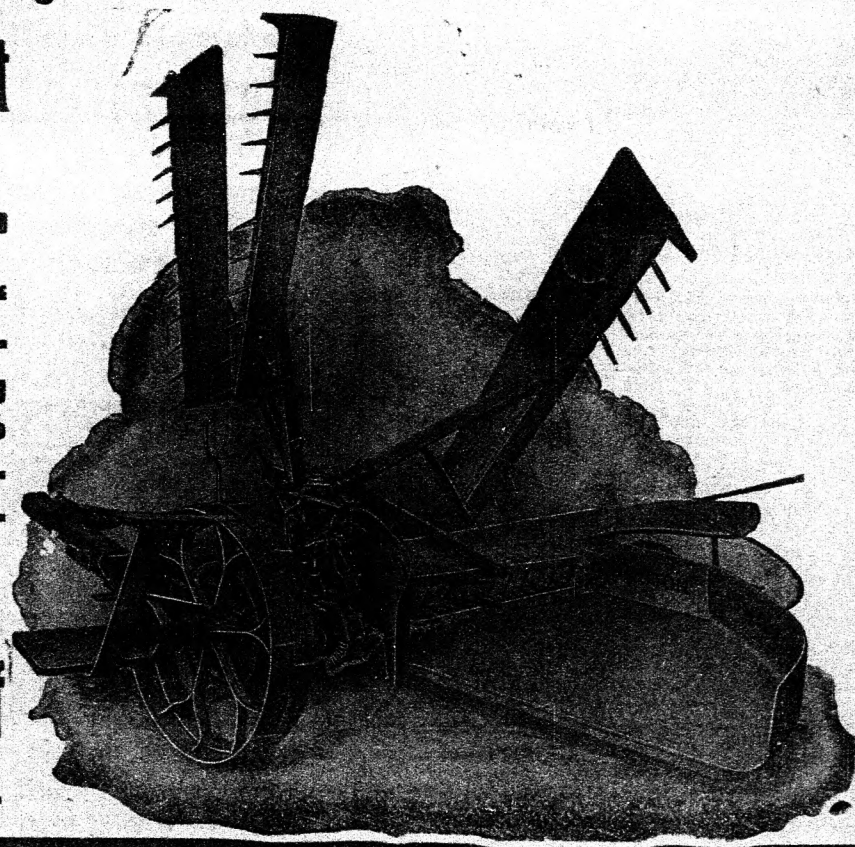
gépek a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1907-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarország legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; 1908-ra már eddig is beérkezett több mint ezer darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépre birtokosainak megelégedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja:

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR

Melichár Ferencz Bächer Rudolf
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Hirdet
minden
... de
A legk

Bet
birt

Földbirt

Díjment

A Magyar

és Erd

gos Eg

IX., 0118

birtoko

figyelme

állást k

hol gazda

zobb állá

gyezve.

Az állás

díjment

esetén

gátóság

lára me

tot ajánl

ax illető

selatát

stkre ve

mogkál

Fizetel

birtoko

kat, hog

sok betö

lrott e

hözve

igénybe

kedjeme

A E. Garde

Országos

Betöl

Folyó

évi

belé

talt gazd

kerek-köve

lakab bér

Pozsonyme

Munkafel

gyar és tó

belépésre

gazdaság, p

Gazdaság

nemi praxi

ségben azo

nyer. Fizet

teljes ellát

latok a rétk

hivatala cz

bolcs meg

Szestőz

uradalom

szeszgyár

gyezés sze

lyek vissza

dalmi inté

dombó, Som

Flaminia

gyakorlat

Fizetése év

pesti mér

szalonna, 20

1 szür, 2000

föld, 200 n

egy tehén

csokkal tar

jalus 1-2 n

lata, melyek

nek, Miché

Szerén meg

Nagyerny

naponta át

dolgozó te

év junius

végzett, sz

kerestetik. F

havi 80 nye

2 liter tej,

kamra, 300

menyiren a

nós lenne. F

nél havi 30

díjazással

kaphatna. A

dás esetén f

hat az illet

mesterek, ki

óhajtják, e

szóló e egy

másoltok. A

ket «Székely

rendeltség M

re küldjek b

Állás

Gazdatisz

erélyes, józ

csiaákkal bír

leg még fel

van, azonnal

feltételek m

Ajánlatok «K

lap kiadóhiv

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdéseket csak a munkaadó hirdokos vagy bérli címének kitételével közölhetik. Kis Hirdetésekre előre fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, Üllői-út 25.) felhívja a t. birtokosok és bérli urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítványmunkájától és eddigi működéséről vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokosok és bérli urakat, hogy gazdatiszt állásbetöltés esetén a fenti levélbélyeg kitételét közzéadják a hirdetésükben.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöke.

Betöltendő állás

Folyó évi július hó 1-re való belépésre érekes, tapasztalt gazdát keresek. Ajánlatokat kérek következő címre: Spitzer Jakab, bérgazdász Konyha, Pozsony megye. 4088

Munkafelügyelő-gazda nős, magyar és tót nyelvet bír, azonnali belépésre keresték. Cím: Bóki gazdaság, posta Lemes, Sáros m. 4090

Gazdasági tanítványt végzett fiatal ember, kinek némi praxisa is van, irónki munkában azonnali alkalmazást nyer. Fizetése évente 480 korona és teljes ellátás mosáson kívül. Ajánlatokat a rétközi uradalom központi hivatala címére, Rétköz (Szabolcs megye) címezendők. 4127

Szeszfőzői állás betöltendő bea uradalom 7 Hl-es mezőgazdasági részén. Javalmazás megengedve. Pályázatot, melyek vissza nem küldetnek, az uradalmi intézőséghez Kastélyosdomb, Somogy megye küldendők. 4125

Flaminiahof bérletre egy 40 év körüli, kelő gyakorlatú bér gazdát keresünk. Fizetése évente 480 korona, 16 pesti mértékű kéréses buza, 20 kő szalma, 20 kő szalma, 2 pár szalma, 1 szür, 2000 négyzetöltszög tengerföld, 200 négyzetöltszög kert föld, egy tehén tejese, 1 pube malaczkák tartási joga. Belépésű július 1-én. Bizonyítványok másolata, melyek vissza nem küldetnek, Michels hívétel Kukujevci, Szerén megye küldendők. 4126

Nagyenyre marostordavármegyei községben levő, naponta átlag 1500 liter tejel feloldozó tejszóvekeztetett folyó év június hó 15-re szakiskolát végzett, szorgalmas vajmester kerestetik. Fizetése: készpénzben havi 80 (nyolcvan) korona, napi 2 liter tej, lakás 2 szoba, konyha, kamra, 300 négyzetöltszög kerttel. A mennyiben az állást elnyerő egyén nős lenne, felesége a szóvekeztetést havi 30 (harminc) korona díjazással ugyancsak alkalmazást kaphatna. Megfelelő munkakövidés esetén fizetésjavításra számíthat az illető. Mindazok a vajmesterek, kik fenti állást elnyerni óhajtják, eddigi működésükről szóló s egyéb más bizonyítványmásokkal ellátott kérvényeket „Székelyföldi Miniszteri Kirendeltség Marosvásárhely” címre küldjék be. 4128

Állást Keresők

Gazdatiszt állást keres egy kiváló képzettségű, erélyes, józan életű, jó referenciákkal bíró gazdatiszt, aki jelenleg még feladatlan állapotban van, azonnali belépéssel szerény feltételek mellett állást keres. Ajánlatokat „Kiváló” jelleg alatt e lap kiadóihoz küldjék. 4078

Állást keres 18 évi gyakorlattal rendelkező, több hazai nyelvet érő nyitra megyei gazdatiszt. Cím: a kiadóihoz. 4028

Gazdatiszt, 40 éves, nős, izr., kis családdal, 23 évi gyakorlattal, melyből legtöbb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyancsak az irtási teendőket is. Junius 1-ét belépésre állást keres. Cím: a kiadóihoz. 4135

A gróf Esterházy-féle földművelőiskolát június végén több, részben a katonasorozáson már túlvő növendék végzi, kiknek egy része feleséges is. Mindannyi egyszerű földművelő, ki a gazdaság és szőlőművelés minden ágában járatos. Ezeket igénybe venni óhajtók forduljanak a bér megjelölése mellett az iskola igazgatóságához Csákvárra. 3776

Fiatall, 36 éves gazdatiszt, családos, keres gazdát, urad vagy övegy urad, ki egy nagyobb összeggel segíthetne egy bérlet átvételéhez, adott összeg felszerelésre betáblázható, viszonzásul gyermeki szeretettel ápolná az illetőt amíg el. Cím: a kiadóihoz. 4090

Gazdatiszt, 24 éves gyakorlatl, lattal bíró, általában gazdasági ismeretekkel, 14 évig önállóan gazdálkodó, óvatos, erőtlen, 40 éves, izr., nős, 2 gyermek atyja vagyok. Mint lelkiismeretes és passzív, tapasztalt gazda, kifutó szorgalmas és becsületességem iránt állandó állásra reflektálok. Állásomat tetszés szerint foglalhatom el. Becses megkeresést, esetleg meghívást kér poste restante „Erdélyi gazdatiszt” Nagyréce, Zala megye. 4026

Intéző, felmondatlan állásban, 35 éves, nagy alföldi uradalom 3500 holdas gazdaságában, ki gazdasági tanítványt két évig volt, nyugomtól gyakorlati vizsgát tett, 40 éves, róm. kath., 22 évi gazdasági gyakorlatl két nagy alföldi uradalomban szerelte, jelen állásban 10 éve van mint intéző, dohány-, cukorrépa- és állattenyésztés, hivatalában teljesen otthonos. Állást az Alhődon óhajtaná nyerni. Cím: a kiadóihoz. 4077

Végzett gyakorlott, nélen több nyelvet bíró gazdász elfogadna ideiglenes állást. Cím: a kiadóihoz. 4105

Gazdatiszt, 35 éves, izr., 16 évi gyakorlatl, gazdaság minden ágában teljesen jártas, nős vagy nőlen állást keres. Kovács, Nagy-Szombat, Simor János-utca 462. 4072

Földmiv. és tejszóvekeztet. ism. róm. kath., 13 évi kútnó gyakorlatl bíró szorgalmas, nős, a gazdaság minden ágában járatos egyén b. ispáni, kulcsári vagy tejszóvekeztet. állást azonnali belépésre keres bér megjelölésű „L. J.” jellegre Felső-Káld, Vas megye keretnek. 4100

Hirdetmény, helyi m. kir. földmiv. iskola két éves tanfolyamát, folyó évi szeptember hóban, több oly részben már katonakötelezettségének eleget tett fiatal ember végti, kik szeptember hó 15-étl kezdve mint b. ispánok, munkafelügyelők, magtársok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatal embereknek hasznaveletőségét legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulók számíthatnak, kik szorgalmas, becsületességükkel és elömeteltekkel azt megérdemlik. Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság. 4113

Jó sikerrel végzett, szőlőgazdaságban jártas, ref. vallású, kevés igényű okl. gazdász, ki katonai kötelezettségének eleget tett, irónki, segédtiszt, esetleg ideiglenes állást keres. Levelek Vég Budapest, József-körút 17. keretnek. 4103

Házvezetőnő, distingválit, független, 32 éves, öv., ügyes, megbízható, jól főző, kútnó bizonyítvánnyal magányos urhoz, esetleg anyahelyettesnek is emenne. Cím: Buday Gitta, Felsőmoteszt, Trencsén m. 4121

Önálló intézői állást keres egy nagy gyakorlatú, r. k., 40 éves nős, több nyelvet bíró gazdatiszt. Az állást bármikor elfogadhatja. Cím: a kiadóihoz. 4107

Jeles oklevell, 38 éves, ref. gazdatiszt állást keres, érte a kettős könyvvitelt s az intenzív gazdálkodás minden ágát; próbaidőt is elfogad; állást azonnal elfogadhatja. Megkeresések e lap kiadóihoz küldjék. 4142

Földmiv. iskolát 1907 őszén kútnó sikerrel végzett, hadkötelezettségének eleget tett, róm. kath., nőlen egyén, jelenleg atyja birtokán gazdálkodik, júniusi belépésre alkalmasnak. Cím: Kánya Pál Jászényszaru, Szolnok m. 4141

Elismert, szakképzett, 36 éves, róm. kath., nős, gyermekeklen, több nyelven beszélő, gazdaság önálló vezetője s könyvvitelt te jeren érő gazdatiszt azonnali belépésre állást keres. Szíves megkeresések B. Pál Ráczalmás, Fejér megye keretnek. 4144

Műkertész, ki a kertészet összes ágait érti, jó bizonyítványokkal rendelkezik, gyermektelen, állást keres meliőbb belépésre. Szíves megkeresést kér „Műkertész”, Budapest, I., Hídegkút-ut 32. 4144

Főkertész. Az összes mű-és kertészeti ágakban jártas kertész, 25 évi gyakorlatl, állást keres 1908 augusztus 1-én. Nagyobb uraságokhoz vagy mint fűrdő- vagy városi kertésznek ajánlkozok. Kívánatra személyesen is bemutatkozok utóközvetítők meglátása mellett. Leveleket csak ajánlva kérek. Cím: Paradieser főkertész Szokoloz, utolsó posta Póstyén, Nyitra m. 4143

Gazdatiszt állást keres azonnali belépésre, róm. kath., 22 éves, keszthelyi oklevell bíró, nős, nőlen egyén, magyar, német nyelvet szó és írásban, tót nyelvet szóban bírja. A gazdaság minden ágában jártas, ugy az egyszerű könyvvitelen is. Több évi gyakorlatl beiterjes gazdaságokban szerette. Cím: a kiadóihoz. 4139

Könyvelő, mérlegképes, nőlen, izr. vallású, magyar, német levelező, nagyobb gazdaságba állást keres. Szíves megkeresések „Erdélyi” jellegű 22* alatt a kiadóihoz küldjék. 4140

Nős segédtiszt mint ispán, 30 éves, izr. vallású, kinek nagyobb uradalmakból 10 évi gyakorlata van, gazdasági és irtási teendőket jól végzi, okl. szeptember 1-1. esetleg előbbi belépésre állást keres. Ajánlatokat kérem K. B. Hont-Ujfalu. 4149

Megfelelő Intézői állást keres, közkevelésben, nagy tehetséget vezetőben, kereskedelmi növények termesztésében, szőlőszet, dohánytermelés s b. gazdaságokban nagy gyakorlatl rendelkező, 36 éves, erőtlen, nős, szakképzett telt gazdatiszt. Cím: a kiadóihoz. 4029

Állatok

Eladó két figurás világosfejű, 16 márkus, 6 éves, herélt hímű ló, teljesen behajta, minden tekintetben megbízható. Továbbá egy 160 cm. magas, 5 éves, almászürke kanca, jól beovagolva, teljesen hibátlan, remek járású paripa. Roppant figurás és magas pedigréval Svájci Gyula földbirtokosnál, Balaton-Ederics, Zala m. 4095

Beállítani való és bizott sertéseket az ár, szűk és mennyiség megjelölésével alant címre kérünk: Csornal sertéstelep Csorna. 3953

Eladó Skublics örökösök zala-szentmihályi tisztavérű rambolett tenyészetéből 50 db 1 éves kass az állomány csökkentése végett. Bővebbet tulajdonosnál: Skublics örökösök Zala-szentmihály. 4036

Eladó tenyészállatok. A Pusztai Ujnepi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjjal kitüntetett tenyészeteiből telivér szimmenthali tenyészbikák, telivér westfalai kanok és kockák állandóan kiváló minőségben kaphatók. 3960

Vaszek 40-50 db fejőstehentel telivér vöröstarka vagy szimmenthali tenyésztehenek, 12 liter naponta tejhozam, jóállás mellett, ózsi fizetésre, továbbá 50-60 db marhát hizlálásra felibe elfogadok azonnali beállításra. Cím: a kiadóihoz. 4094

Eladók egy pár almászürke sebes jücker lippizai kanca, 6 évesek, 15-2 magasak, 650 frt-ért és egy pár erős csontú, nagyon szép sárga kanca és herélt, 5 évesek, 15-2 magasak, 800 frt-ért. A lovak mind igen jól párosak, jól és szép figurával mennek, teljesen megbízható és hibátlanok. Báró Puteani Balaton-Ederics. 4096

Tenyészirányvaltozás miatt eladó 50 darab átvészelt tenyészokca szopos malaczkával együtt, bővebben kététközli gazdaság, Heves megye. 4130

Egy pár lippizai almászürke, 166 cm. magas, 6 éves kanca kocsiló eladó a kétrányulki gazdaságban (Pápa mellett). 4131

Eladó egy számfelteti bika (simmenthali), nyáron lesz 3 éves, 600 kor-ért, ugyanott egy majdnem új, gyönyörű marokrakó aratógép 500 kor-ért báró Puteani István csallit gazdaságba, Balaton-Ederics. 4145

Eladó egy pej herélt 160 cm. magas, 7 éves, kútnóbelovagolt, könnyű mozgású hímű ló, biztos ugró. Ára 1000 korona. Azonkivül van egy tiszta fekete, 5 éves, 160 cm. magas herélt és egy sárga, 4 éves, 160 cm. magas herélt kocsiló, mindkettő szép járással, fejüket fenordják. Ára darabjának 700 korona. Hedrei uradalom, u. p. Macsola, Bereg megye. 4129

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 424

Bonyhádi

friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesztben, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgönycím: Plaschner Sándor

4743 tehénkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyész-lovak

és tenyészmenek vásárlásánál közösen a tenyésztőktől, segédkezesem felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidéken tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czímem: idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz)

Sürgönycím: Heinrich Senior, Csáktornya. 5729

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható első áron. Későbbi, ugyancsak jármos és beállítású ökrök vásárlására vállalkozom.

Kitünő friss fejős tehenek előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 3684

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.).

elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökor és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlálásra v. járomba való tarka ökröket, ugyancsak hasas v. friss fejős teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk 289

Spitzer és Weller „Kis-Czell” a „KIS HIRDETÉSEK” folyóirat 1243. oldalán van.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökor és üszőborjúkat

ugyanint legprimább lekötni való és jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak!

Klein Testvérek kereskedők CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is előgadtatnak.

15 drb kiváló telivér simmenthali bika

1 1/2-2 éves, eladásra felállítva

Pajzs Gyula gazdaságában

Ráczalmás, Fejér m. 581

A baromfiak hizlálása

és a bizott baromfiak értékesítése. Irtá Hirebly Emil. 50 képpel. 170 K előleges betétdése ellenében bérmentve szállítja a „Pátria” r.-i. gazd. szakkönyvkereskedése. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Bonyhádi faj vöröstarka ökor- és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlálásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyancsak hasas v. friss fejős teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

